

ÅRSMØTE 2017

Norsjø Hotell, Akkerhaugen
11. – 12. februar 2017

Møtebok — (versjon 2, oppdatert [09.02.2017 01:19](#))

Inneholder:

- Innkalling
- Program
- Styrets forslag til konstituering
- Årsmelding 2016
- Årsmøtesaker (ÅM sak 1 – 14)
- Vedtekter
- Representasjoner
- Deltakerliste
- Fullmaktsskjema

Torgeir Fossli

Fra: Torgeir Fossli <torgeir@fossli.info>
Sendt: lørdag 14. januar 2017 01.35
Til: 'Atle Rui'; stein.kinserdal@siv.no; hedvigjohanne@live.no; 'Bamble Venstre'; bs@vest-telemark.no; 'Bø Venstre'; 'Drangedal Venstre'; 'Kenneth Berg'; 'Kragerø Venstre'; 'Kviteseid Venstre'; margit@brew-org.com; 'Margit Elise Karlsen-Rinde'; mariusskeie@gmail.com; 'Nome Venstre'; 'Porsgrunn Venstre'; 'Sauherad Venstre'; geir.arild.tonnessen@skien.kommune.no; 'Nora Sørensen'; 'Nora Fjeldkåsa'; la-solba@online.no; Olav.Kasland@bo.kommune.no; 'Dag Yngland'; dagyngland@yahoo.no
Kopi: 'Bergit Myrjord'; 'Borgny Slettemoen Tøfte'; dam.nielsen@gmail.com; eiball@hotmail.com; Hartwig.John@nordiatek.com; heine.aarhus@gmail.com; jtl@krageroadvokatene.no; pesoll2@online.no; 'Tor Helge Flåto'; tor.arne.melen@eivt.no; emiliecorneliussen@gmail.com; 'Terese Kolberg'
Emne: Innkalling til ÅRSMØTE 11.-12. februar 2017 (og styremøte man 23. januar)
Vedlegg: RepresentasjonerÅrsmøte2017.pdf; FULLMAKTskjema_2017.pdf; FULLMAKTskjema_2017.docx
Viktighet: Høy
Oppfølgingsflagg: Følg opp
Forfaller: onsdag 18. januar 2017 18.00
Status for flagg: Flagget

GODT NYTTÅR alle Venstre-venner!

Jeg håper dere alle har hatt en god og fredfylt jul og er klare for nok et år i politikkenes tjeneste. ☺

Tradisjonen tro, er det styremøte og Årsmøte som kommer først i det nye året.

Fylkesårsmøtet avholdes lørdag og søndag **11. – 12. februar på Norsjø Hotell i Sauherad** med møtestart lørdag kl **09:15**.

Vi oppfordrer samtidig *alle* til å bidra med forslag til politiske uttalelser (resolusjoner). *Fristen for å fremme forslag til årsmøtesaker/innkomne forslag og resolusjonsforslag settes til søndag 5. februar.*

Frist for påmelding er 01. februar og påmelding gjøres her: <https://goo.gl/forms/0jjM34nGJN3kmEe12>

Sakslistene og årsmøtepapirer blir ettersendt etter hvert som de ferdigstilles.

Vedlagt følger:

1. **Delegat-beregning for Fylkesårsmøte** (Representasjoner). Jeg minner samtidig om at **fylkestyrets medlemmer kommer i tillegg**, slik at lokallagsleder går utenom delegatberegningen.
2. **Fullmaktsskjema**

Jeg minner samtidig om **neste Fylkestyremøte** som avholdes på Ulefoss Vertshus **mandag 23. januar kl 18:00 – 20:30**.

Sakspapirer kommer i egen e-post.

Vi sees!

PROGRAM - ÅRSMØTE 2017

lørdag 11. februar

09:00	<i>Fremmøte - Registrering / morgenkaffe</i>
09:30	<i>Velkommen til Sauherad</i>
09:35	<i>Kulturelt innslag</i>
09:45	Årsmøte
09:45 - 09:55	a) Konstituering: Godkjenning av innkalling, sakliste, program og forretningsorden
09:55 - 10:05	c) Politiske uttalelser (orientering om innkomne uttalelser etc.)
	d) Vedtak om antall uttalelser
10:05	Ordinære årsmøtesaker
10:05 - 10:45	1. Årsmelding
10:45 - 11:20	2. Regnskap – budsjett
	Regnskap
	Budsjett
	4. Kontingent
<i>11:20</i>	<i>Pause</i>
11:35 - 11:50	VALG
11:35	5. Suppleringsvalg organisatorisk nestleder
11:40	6. Valg av Valgnemnd til ledertrio (Årsmøtet 2018)
11:50 - 11:55	7. Behandling av innkomne forslag / vedtektsendringer
<i>11:55</i>	<i>Pause</i>
12:00 - 12:45	8. 1. kandidatens tale (Geir Arild Tønnessen)
12:45	Spørsmål
13:00	LUNSJ
14:00 - 15:10	9. Ekstern gjest - Emil Eriksrød
<i>15:00</i>	Spørsmål og debatt
<i>15:10</i>	<i>Pause</i>
15:15 - 16:30	10. Generell politisk debatt
<i>16:30</i>	<i>Pause</i>
16:45 - 18:15	11. Behandling av Valgkampplan
	Innledning v/ Dag Yngland (Valgkampsjef)
17:30	Drøfting og behandling
<i>18:15</i>	<i>Pause</i>
18:25 - 19:15	12. Politiske uttalelser
19:15	SLUTT DAG 1 - "Draktskifte"
20:00	ÅRSMØTE-MIDDAG!

PROGRAM - ÅRSMØTE 2017

søndag 12. februar

09:00	<i>Årsmøtet fortsetter</i>
09:00 - 09:45	<i>12. Politiske uttalelser (forts.)</i>
09:45	Pause
09:55 - 15:17	13. Behandling av STORTINGSVALGPROGRAMMET
09:55	1 Kunnskap og like muligheter
10:15	2 Forskning og høyere utdanning i verdensklasse.
10:26	3 Ta vare på naturen
10:42	4 Et klimavennlig samfunn.
10:53	5 Mer miljøvennlig transport.
11:09	6 Grønn by- og stedsutvikling.
11:20	Pause (m/ tid til utsjekk)
11:40	7 Grønn og bærekraftig økonomi.
11:56	8 Et mangfoldig, konkurransedyktig og grønt næringsliv
12:12	9 Bærekraftige ressurser fra jord og hav.
12:32	10 Fremst på IKT og digitalisering
12:43	11 En familiepolitikk som setter barn i sentrum.
12:54	12 Arbeids- og velferdssamfunnet
13:10	LUNSJ
14:10	13 Innvandring og integrering.
14:26	14 Pasienten i sentrum
14:46	15 En inkluderende boligpolitikk.
14:57	16 Mangfoldig og fritt kulturliv
15:17	17 Liberale rettigheter.
15:33	Pause
15:45 - 16:10	14. Valg av landsmøteutsendinger (6 stykker + fylkesleder)
16:10 - 17:08	Behandling av STORTINGSVALGPROGRAMMET (forts.)
16:10	18 Levende folkestyre og en mer effektiv offentlig sektor
16:21	19 Trygghet og rettssikkerhet.
16:37	20 Fremtidsrettet forsvarspolitik
16:48	21 Globale utfordringer – vårt ansvar
17:08	RESULTATER - valg av Landsmøtedelegater
17:15	MØTESLUTT og avreise

Konstituering:

➤ **Godkjenning av:**

- a) Innkalling
- b) Sakliste
- c) program og forretningsorden

Valg av:

Styrets forslag

a) Møteledere	Torgeir Fossli
Arnt Olav Brødsjø
b) Fullmaktsnemnd	Borgny Tøfte
Bergit Myrjord/ Gustav Sørde
c) Møtesekretærer	Atle Rui
Solfrid Rui Slettebakken
d) Tellekorps	Vebjørn Stigen Helland
Olav Lahus
e) Protokollunderskrivere	Terese Kolberg Seynaeve
Øyvind Lexau
f) Redaksjonsnemnd	Eli Taughøl
Marius Netten Skeie
Signy Gjærum
Olav Kasland
Ingrid Åmlid
Per Solli

➤ **Politiske uttalelser**
orientering om innkomne uttalelser etc.

➤ **Godkjenning av fullmakter**

➤ **Vedtak om antall uttalelser**

Årsmøtesaker 2017

ÅM-sak 1 Årsmelding 2016

Årsmelding for 2016

Telemark Venstres årsmøte 2016 ble avholdt lørdag 13. februar 2016 på Norsjø Turisthotell, Akkerhaugen. Sentral gjest var parti-leder Trine Skei Grande.

Ut over de ordinære årsmøtesakene og generell politisk debatt, ble det brukt mye tid på behandlingen av nytt fylkestingsprogram, valgkampplan, temaet for Landsmøtet «*BARN, UNGE OG OPPVEKST*» og politiske uttalelser.

De 5 uttalelsene: «*E134 med arm til Bergen*», «*Gigant-deponi i Brevik kan ikke godtas*», «*Busetting av flyktninger i kommunane*», «*Endringer i energiloven*» og «*Ja til skuleinternat*», ble vedtatt.

Ellers ble det nedsatt nominasjonskomite for stortingsvalglisten 2017 bestående av: *Eli Taugbøl, Nora Fjeldkåsa, Evy Beate Tveter, Knut Magnus, Johan Tønnes Løchstøer, Siren Johnsen og Atle Rui*. Valgnemnda skulle konstituere seg selv, og her ble *Atle Rui* senere valgt til leder.

Styrets sammensetning

I årsmøteperioden har Telemark Venstres styre hatt følgende sammensetning:

Funksjon	Styremedlemmer	Lokallag	Merknad
Leder:	Torgeir Fossli		Arbeidsutvalget
Nestleder:	Atle Rui		Arbeidsutvalget
Nestleder:	Hedvig Nysæter		Arbeidsutvalget
Lokallagsledere:	Knut Magnus	Bamble	
	Olav Lahus	Bø	
	Arnt Olav Brødsjø	Drangedal	
	Solfrid Rui Slettebakken	Kragerø	
	Eli Taugbøl	Kviteseid	
	Torgeir Fossli	Notodden	
	Åge Frisak	Porsgrunn	
	Aslaug Norendal	Sauherad	
	Margit Karlsen-Rinde	Seljord	
	Kenneth Berg	Skien	
	Børge Skårdal	Vinje	
	Marius Netten Skeie	Tinn	
	Inger- Johanne Lunde	Nome	
Unge Venstre:	Nora Fjeldkåsa	Grenland	
Møterett ifølge vedtektene:			
Fylkestingsgruppa:	Olav Kasland		Fylkestinget
	Lars Solbakken		Kultur-utvalget
Uten formell status:	Stein Kinserdal		Økonomiansvarlig

Merknader:

- 1) Vdr. AU, vedtok Årsmøtet 2014 følgende: «Ledertrio fordeler selv funksjoner (politisk- og organisatorisk) seg imellom, likeså økonomiansvaret. Melding om fordeling blir gitt til styret så snart dette er avklart.»
AU har også i 2016 fordelt oppgaver seg i mellom uten at dette har vært formalisert gjennom en politisk- og organisatorisk nestlederfunksjon.
- 2) Det ble videre bestemt av Årsmøtet 2014 at *Stein Kinserdal* og *Kenneth Berg* skulle delta som ressurspersoner (uten vedtektsfestede rettigheter) for det nye styret.
Stein Kinserdal har fortsatt hatt økonomiansvaret (slik han hadde i de årene han var nestleder), skrevet referater fra styremøtene og vært booking-ansvarlig for vår møtevirksomhet.
Kenneth Berg er nå lokallagsleder i Skien og sitter derfor direkte i styret.

Landsstyret

Torgeir Fossli har som fylkesleder vært Telemark Venstres representant i landsstyret. Han er også av Landsmøtet valg som 6. vara for direktevalgte Landsstyremedlemmer.
Det har vært avholdt 5 ordinære møter i 2016 hvor *Torgeir Fossli* har møtt på alle.

Landsmøte

Siden Landsmøtet 2016¹ ble avholdt i Tønsberg, ble Telemarks-kontingenten større enn i 2015 da møtet var i Tromsø. Utenom de 7 vedtektsfestede delegatene, var det 3 observatører som fikk reise- og oppholdsutgifter dekket av fylkeslaget. I tillegg var det også noen som reiste på egen regning. Både fylkeslaget og lokallagene har mulighet til å sende flere observatører når lokaliseringen er nær Oslo.

Deltakere fra Telemark Venstre til landsmøtet 2016 (Tønsberg 15.-17. april 2016):

Delegater:

Torgeir Fossli	Landsstyret
Olav Kasland	Bø
Nora Fjeldkåsa	TUV
Aslaug Norendal	Sauherad
Eli Taugbøl	Kviteseid
Marius Netten Skeie	Tinn
Lars Martin Borlaug	Skien

Vara/observatør:

Atle Rui	Skien
Anne-Beth Laforce	Porsgrunn
Terese Kolberg Seynaeve	Bamble

¹ <https://www.venstre.no/organisasjon/landsmote/lm2016/>

Saker på Landsmøtet

Den store saken på dette årets landsmøte var behandlingen av barn og unges oppvekstsvilkår og uttalelsen «*En god oppvekst varer livet ut*»² i tillegg til de politiske uttalelsene³:

- *Venstre ønsker den digitale delingsøkonomien velkommen*
- *Arbeid og frivillighet gir inkludering*
- *Dyr har egenverdi*
- *Digitaliser skolen*
- *Venstre vil slå ring kring det europeiske samarbeidet*
- *Arbeid til alle*
- *Norge skal bli verdens mest klimavennlige velferdssamfunn.*

Temaet om barn og oppvekst var ikke av en karakter hvor var naturlig å fronte spesifikke «Telemarks-saker». Diskusjonene var mer av allmenn og universell karakter hvor synspunkter og innspill var individuelle og gikk på «kryss og tvers» av fylkesdelegasjonene.

Telemark fremmet 2 forslag til politiske uttalelser; «*Ja til skuleinternat*» og «*Jernbane – fullt og helt, ikke stykkevis delt!*» som ble fremmet sammen Oppland og Sør-Trøndelag. Forslaget om skuleinternat ble ikke anbefalt av redaksjonsnemnda og nådde ikke opp. Jernbaneuttalelsen ble av redaksjonsnemnda samordnet med en annen jernbaneuttalelse fra Vestfold «*Bygg en miljøvennlig transportløsning - fullfør InterCity (IC)-satsingen nå*» og lagt frem med delt innstilling fra nemndas side. Det samordnede nye forslaget «*Jernbanen må bli vinnaren i neste NTP*» ble så endret ganske mye av oss i samarbeid med særlig Oppland og Sør-Trøndelag, med Møre- og Romsdal og Rogaland som gode bidragsytere. Til tross mye arbeid som ble lagt i dette forslaget, falt det med knappest mulig flertall for en EU-uttalelse «*Venstre vil slå ring kring det europeiske samarbeidet*» som ble fremmet av Venstres internasjonale utvalg. Det som antakelig avgjorde saken i vår disfavør var at Rebekka Borsch (daværende sentralstyremedlem og fylkesleder i Buskerud) som leder av redaksjonskomiteen la frem direkte gale og misledende opplysninger om «vår» uttalelse etter at strek var satt og vi ikke hadde mulighet til å korrigere innlegget. Telemarks delegasjonsleder synes dette var et grovt brudd på spilleregler og kommuniserte dette til Borsch og ordstyrer direkte etter debatten. Det som delegasjonsleder fant spesielt graverende var at denne misledningen av landsstyret kom i forbindelse med at vår uttalelse ble satt opp mot en uttalelse hun selv hadde tatt initiativet til gjennom sin plass i Venstres internasjonale utvalg.

På den positive siden er gledelig at flere og flere nå er opptatt av høyhastighetsbaner og at Rogaland fremmet et eget forslag på en kampsak for Telemark gjennom flere år; «*Venstre vil ha lyntog over Haukeli*»!

I forbindelse med Landsmøtet 2016, hadde vi ingen presseoppslag. Den viktigste årsaken til dette var at TA ikke lenger dekker alle landsmøtene og følgelig at journalisten som har fulgt oss i svært mange år, Lars Løkkebø, ikke var tilstede. Dette beklager Telemark Venstre! Vi har i alle de senere årsmeldinger berømmet TA for denne satsingen på politisk opplysningsarbeid og håper at de igjen vil finne å prioritere dette viktige arbeidet for vårt fylke.

² <https://www.venstre.no/artikkel/2016/04/18/uttalelse-oppvekst-varer-livet/>

³ <https://www.venstre.no/organisasjon/landsmote/lm2016/>

Torgeir Fossli holdt innlegg om Venstres posisjon og gjennomslag for saker

Styrets arbeid

Fylkesnivåets hovedoppgaver i Venstre er knyttet til å være representert i Landsstyret, koordinere aktivitet mellom sentralnivået og lokalnivået, følge opp lokallagenes arbeid samt mobilisere lokallagene i forhold til stortingsvalg og fylkestingsvalg.

Møter

Det har vært avholdt 8 fylkesstyremøter (mot 6 i 2015) og blitt behandlet 70 saker i 2016 (mot 61 i 2015).

Møtedagene har vekslet mellom mandager og onsdager. Erfaring viser at mandager er den ukedagen som lokallagene i størst utstrekning selv råder over og som således fører til færrest møtekollisjoner. Skien har imidlertid mandager som fast møtedag for sine gruppemøter, og av hensyn til dette har det vært flest møter på onsdager i 2016.

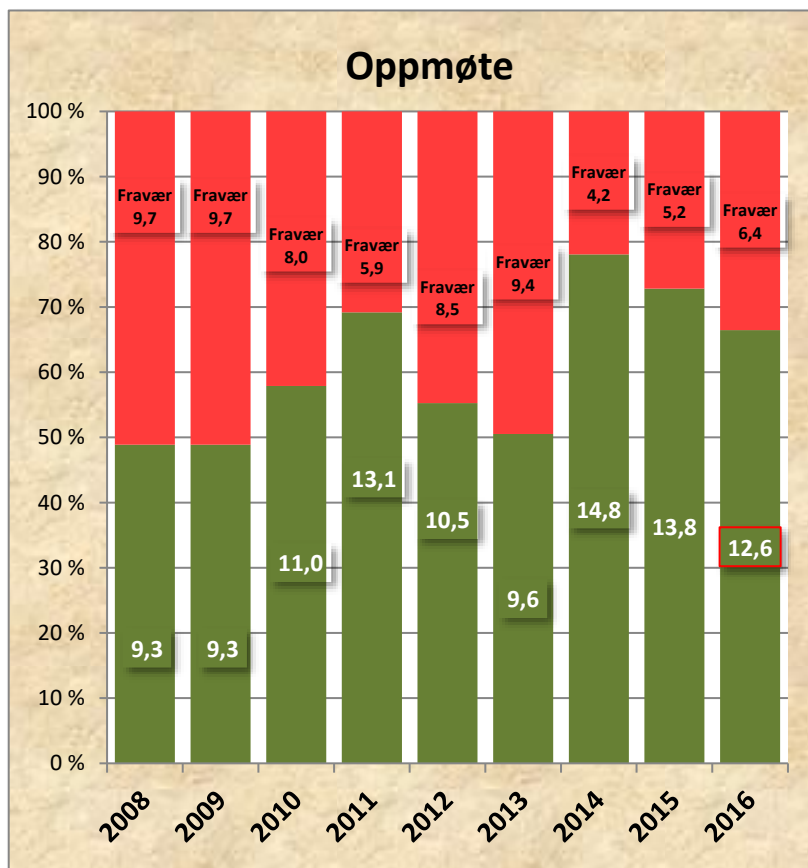
Arbeidsform og funksjon

Styret i Telemark Venstre har også i 2016 vært sammensatt av det årsmøtevalgte arbeidsutvalget (AU) bestående av leder og to nestledere, samt lokallagslederne og leder av Telemark Unge Venstre. Formålet med denne styresammensetningen er å:

- skape bedre kontakt mellom lokallagene og fylkeslaget
- involvere flere i det tilretteleggingsarbeidet fylkeslaget er tiltenkt
- bruke styret som arena for politiske diskusjoner og utspill
- få politikken bredere fundamentert i fylket

Fylkespolitikkerne *Olav Kasland* (fylkestinget/fylkesutvalget) og *Lars Solbakken* (Hovedutvalg for kultur, idrett og folkehelse) møtt fast for å forankre fylkespolitikken i fylkeslaget jfr. § 6 i vedtektene. I tillegg har økonomiansvarlig/bookingansvarlig og referent *Stein Kinserdal* deltatt på møtene.

Fra og med nominasjonsmøtet 30.08.2016 har også 1. kandidat *Geir Arild Tønnessen* og valgkampleder *Dag Yngland* vært innkalt.

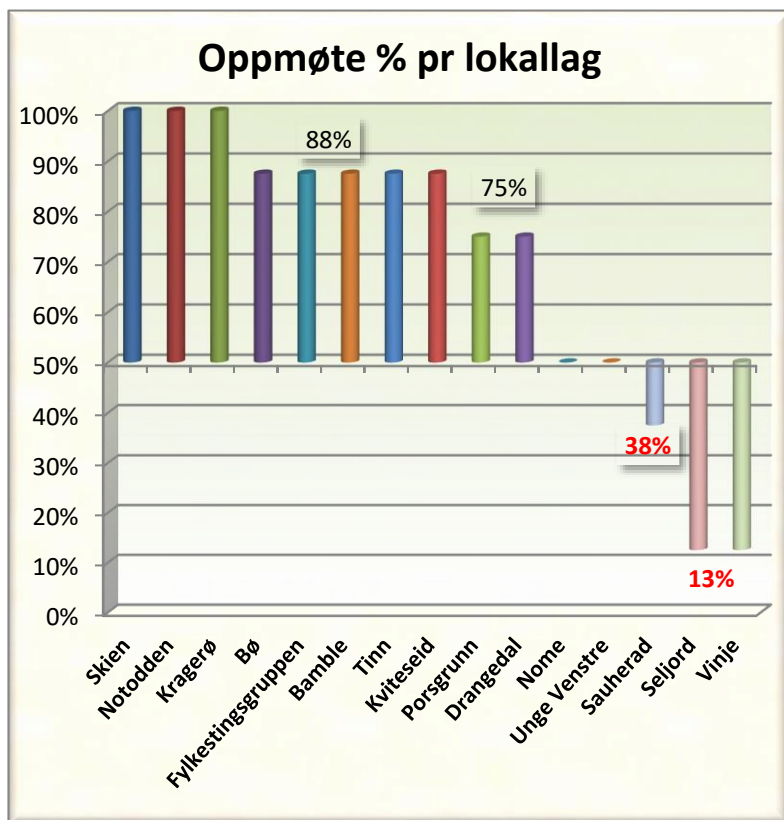
Fravær/Nærvær på styremøter siste 9 år

Oppslutning

Et fulltallig styremøte tillater 13 lokallagsledere, 3 fra AU og 1 fra Unge Venstre. I tillegg har våre 2 fylkestings-representanter møte-rett. Til sammen 17 styre-medlemmer og 2 fylkestings-representanter.

Etter at det i årsmeldingen for 2013 ble uttrykt dyp bekymring over et fravær på nesten 50 %, er oppslutningen fremdeles på et akseptabelt nivå, til tross for en fallende tendens de 3 siste årene. Fra 78 % fremmøte i 2014 til 66 % i 2016.

Restfraværet på 34 %, er igjen blitt betydelig, og tiltak må vurderes for å øke «nærværet».

Lokallagenes deltakelse på fylkestyremøtene

gjør fylkestyret i stand til større deltakelse i fylkeskommunal politikk ved å få tidlig informasjon om saker som kommer til behandling i fylkesting og utvalg, mens *Politisk 3-kvarter* er arenaen for selve den politiske debatten. Her kan man debattere fylkespolitikk som f.eks. fremkommer i *Nytt fra fylke*, bestille opplysninger og debatt av et spesielt tema eller ta opp aktuelle saker som er i mediebildet, og nasjonal politikk.

Styret mener koblingen til politisk nivå på fylkesplan er god og at rutinen med de faste postene er en medvirkende årsak til dette. Man har allikevel erfart at for å kunne sette av rimelig med tid til postene, bør det ikke gå for lang tid mellom styremøtene slik at andre saker hopper seg opp.

Møtefrekvens

Ingen møter er avlyst i 2016, og det har vært avholdt 8 styremøter, hvorav 1 kort møte i forkant av nominasjonsmøtet. Normalen i et ikke-valgår er ca 7 møter.

Møteplassering

Ulefoss Vertshus fungerer godt som fast møtested for styremøtene. Vertshuset har tilfredsstillende møtefasiliteter og bevertning. Styret uttrykker tilfredshet med plasseringen.

Før 2010 ble fylkestyremøtene i hovedsak holdt annenhver gang i Bø og Skien og på den måten fordelte reisebelastningen mellom fylkesdelene. Dette førte imidlertid til at deltakelsen gjenspeilte den geografiske plasseringen av det aktuelle møtet. For å unngå slike "pendelbevegelser" i oppmøtet, ble det i 2010 bestemt å plassere alle møtene midt mellom Skien og Bø.

Styret anbefaler at nåværende ordning og plassering videreføres.

Nærværet er imidlertid noe ulikt fordelt og 5 lag har et fravær på 50 % eller mer. Styret vil påpeke at en organisasjon aldri er sterkere enn det svakeste leddet og at alle ledd er nødvendige. Fylkesleddet er ikke noe som kan velges bort.

Alle årsmeldinger siden 2003 har vist til at vår måte å organisere fylkestyret på, ikke i seg selv er nok til at organet blir vitalt. Det er *hele* fylkestyrets ansvar å gjøre styremøtene vitale og attraktive gjennom oppmøte, deltakelse og engasjement.

Møteinnretning

Møtene i fylkestyret har lagt til rette for informasjonsutveksling fra og mellom lokallagene. Dette er viktig for å fange opp både gode ideer og politiske saker fra *hele* fylket.

I innretningen av styremøtene har vi fortsatt med de faste postene som ble innført i 2010. Postene er: *Nytt fra fylke(stinget)*, *Nytt fra Unge Venstre* og *Politisk 3-kvarter*.

Nytt fra fylket er det fylkestingsgruppen som har ansvaret for. Dette er en "infokanal" som

Spesielle fokusområder, aktiviteter og debatt

Arbeidet i 2016 har vært preget av være et mellomvalgsår. Aktiviteten har derfor vært betydelig lavere enn i 2015, da det var kommune- og fylkestingsvalg.

Styremøtene har imidlertid hatt mer tid til politiske debatter og engasjementet omkring politiske saker har vært høyere enn tidligere.

Det ble i styremøtet 11.04.2016 oppfordret til å fremme flere politiske uttalelser fra styremøtene som et ledd i å vitalisere fylkestyret. Referatet fra sak 25/16 lyder som følger:

25/16 – Vitalisere fylkestyret politisk ved å:

- Fylkestyret bør sende inn uttalelser
- Hvis man ønsker å sende inn et forslag å signere med styret, skal det sendes til Torgeir først.
- Olav forteller om ordførernettverket og samtaler med Jan Tore Sanner
- Styret i Telemark Venstre er for dårlig på å fremme politiske uttalelser
- må forbedre oss på politikkutvikling
- Bamble har bestemt at de fast vil utarbeide politiske saker
- Skien jobber for å øke samarbeidet på tvers av kommunegrensene på politiske saker som kan være aktuelle for flere kommuner i Telemark.
- Alle er enig om at dette er en god idé, og alle er enig om at lokallagene må bli bedre.
- Alle er gira.
- Vi skal jobbe med å bli mer synlig, og nå ut til velgerne i et større omfang enn i dag.
- Viktig å spisse budskapet. Vi skal ha 7%, ikke 93%. vi må tåle å fornærme noen.

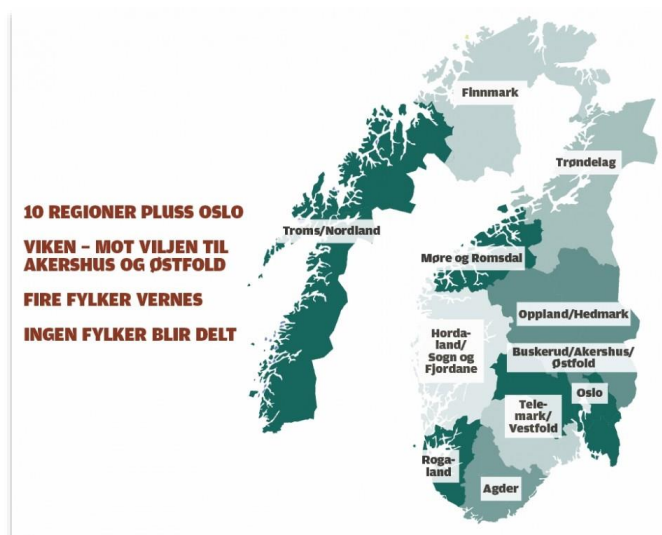
Det har imidlertid bare kommet inn ett forslag fra Tinn og som ble vedtatt på styremøte 23.11.2016. Uttalelsen omhandler jerveetablering på Hardangervidda⁴ («Villreinforvaltning i naturlig balanse!»). Den ble også foreslått som uttalelse fra Landsstyremøtet 10.12.2016, mens den der ikke ble vedtatt som uttalelse, men besluttet oversendt stortingsgruppen.

At styrevedtaket 11.04.16 bare har resultert i én uttalelse, tilsier at dette må prioriteres høyere av styremedlemmene.

Strukturreformene har vært et tilbakevendende tema på styremøtene. Kommunestrukturreformen ser ut til å bli mislykket i den forstand at det er veldig få kommuner som ser ut til å bli endret. I Telemark er det kun Bø og Sauherad som i det hele tatt endres. Etter at dette ble klart har styret brukt en del tid på region-reformen, og hvordan vi i Venstre vurderer hva som er best for Telemark.

På LPN i september ble det flertall for å anbefale BTV (Buskerud, Telemark og Vestfold) pluss Agder (samlet) som den nye regionen. Siden har det blitt klart at Buskerud er veldig imot å være i samme region som Telemark og Agder-fylkene ser ut til å mene at de samlet er store nok.

Styret mener at kun Telemark og Vestfold blir en for liten og uhensiktsmessig region og vil fortsette sitt arbeid med å påvirke Storting og Regjering til «å gå for» BTV som den nye regionen.

⁴ <https://www.venstre.no/artikkel/2016/11/23/villreinforvaltning-naturlig-balanse-2/>

Av organisatorisk arbeid har nominasjonsmøte vært forberedt og avholdt, og egen LPN-samling kun for Telemark vært arrangert og fasilitert.

Utover styrearbeidet har både fylkesleder og gruppeleder for fylkestingsgruppen som vanlig deltatt på div debatter og ellers representert Telemark Venstre i ulike sammenhenger.

Fra «Prosjekt Regionssekretær» til «Kampanjerådgiver»

I 2014 ba Landsstyret generalsekretæren om å sette av 500 000 til nettverksbygging og skoling av fylkessekretærer og et prøveprosjekt der fylkeslagene kunne søke på midler til en regionssekretær. Det ble lyst ut en mulighet til å søke om et prøveprosjekt for en regionssekretær innenfor rammen av 400 000,-.

Telemark, Vestfold og Buskerud ble tildelt midler og har gjennomført prøveprosjektet med Per Martin Berg som regionssekretær.

Valgresultatet for Venstre ble imidlertid ikke som vi hadde håpet og som en følge av dette ble økonomien strammere. Ordningen ble ikke evaluert, men det var intet stort ønske verken fra Vestfold eller Telemark om å videreføre prosjektet. Prøveprosjektet ble derfor avsluttet.

VHO har i stedet ansatt et kampanje-team sentralt ledet av Helene Zakariassen Skulstad.

Venstres kampanjeteam⁵

Kampanjeleder

Helene Zakariassen Skulstad

Region: Finnmark, Troms, Oslo og Østfold

Kampanjerådgivere

Ann Helen Skaanes

Region: Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark

Christina Teige Apuzzo

Region: Oppland, Buskerud, Akershus og Vestfold.

Fredrik O. Carstens

Region: Rogaland, Agder og Telemark

Frode Nergaard Fjeldstad

Region: Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland.

Fredrik O. Carstens
bor i Stavanger og har
(valg)kampanjeansvar for
Rogaland, Agder og Telemark

Kampanjeteamet skal fungere frem til etter valget 2017.02.05

⁵ <https://www.venstre.no/kontakt/ansatte-vho/>

Nasjonalbudsjett – Venstre i en nøkkelrolle

Som følge av valgresultatet i 2013 og samarbeidsavtalen mellom regjeringspartiene H og Frp, har Venstre fått stor innflytelse i budsjettforhandlingene. Dette har medført at også vi i Telemark Venstre har en unik mulighet til å påvirke bevilgninger til viktige prosjekter for vårt fylke.

Vi har tidligere fått veldig god uttelling i Telemark og nesten alle saker vi har fremmet i perioden har blitt innfridd i budsjettene. Det var derfor ingen «bestillinger» fra lokallagene i 2016 og det lå an til at vi ikke skulle sende «krav».

Fylkesleder valgte imidlertid på egenhånd å fremme følgende:

- 1 Vinje-senteret¹ (1,2 mill)
Vinje-senteret blir den første allmenne kulturinstitusjonen i Norge som arbeider med diktning og journalistikk i hele sin bredde.
- 2 Istandsetting av Tinnosbanen² (15 mill)
EN VIKTIG DEL AV VERDENSARVEN RJUKAN – NOTODDEN
Tinnosbanen var Norges første elektrifiserte jernbane for normalspor (1911) .

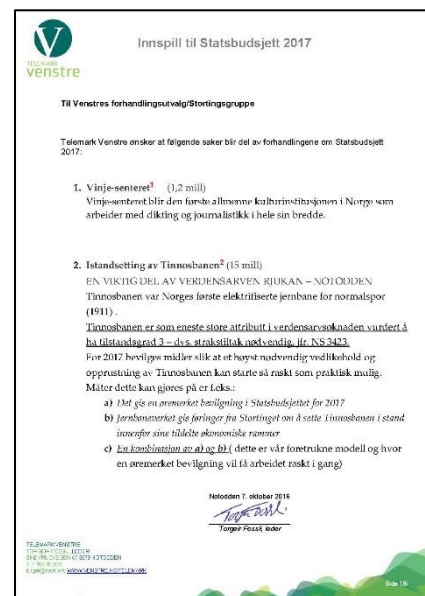

Til tross for stor uro rundt forhandlingene om statsbudsjettet for 2017 med brudd og fokus på viktige miljøraker, fikk Telemark likevel fullt gjennomslag for Vinje-senteret!⁶

I tillegg ble potten til *tekniske og industrielle kulturminner* (som Tinnosbanen sorterer under) økt med 5 mill kroner.

Selv om det må arbeides videre for å få Tinnosbanen fullfinansiert, sier styret seg særdeles fornøyd med uttellingen Telemark fikk i statsbudsjettet. Vi ble både hørt og prioritert, noe som viser at Venstres posisjon på Stortinget (og Telemarks posisjon i Venstre) er veldig god.

Blant andre viktige saker for Telemark som ble en del av budsjettforliket⁷ mellom Venstre, KrF og regjeringen, nevnes f.eks. 300.000,- til litteraturhuset i Skien, 2 mill ekstra til Telemarkskanalen og 5 nye millioner i omstillingsmidler til Tinn og ekstra .

⁶ <https://www.ta.no/kultur/vinje/statsbudsjettet/1-2-miljonar-og-gjennombrøt-for-vinje-senteret/s/5-50-287896>
<http://www.haugesenteret.no/iaa/no/aktuelt/ohh/no/aktuelt/Budsjettforlik+gir+million+til+Vinje-senteret.d25-SxlrM00.ips>

⁷ https://www.venstre.no/assets/Statsbudsjett2017_avtale_03122016_Enighet_tall.pdf

Landskonferansen 2016

Landskonferansen avholdes hvert år i tilknytning til Landsstyrets oktobermøte. Her kan man møte Venstres egne toppolitikere, medlemmer og tillitsvalgte, og eksterne innledere fra kultur, organisasjoner og academia.

Tema for Venstres Landskonferanse 2016⁸ var «**Tidenes mulighet**» som hovedsakelig handlet om valgkampen og programutvikling. Konferansen var stort anlagt med nasjonale og internasjonale innledere, debatter og aktivisering og medvirkning gjennom parallellsesjoner og arbeid i mindre grupper.

Tilbakemeldinger fra deltakerne var veldig gode og Landskonferansen anbefales alle.

Presentasjoner og annen info fra konferansen deles på Venstres google-disk⁹.

Det var større deltakelse fra Telemark ved årets konferanse enn i 2015 hvor det bare var 3 deltakere fra Telemark.

I 2016 deltok følgende:

Torgeir Fossli	Notodden	Sidsel Devik	Skien
Eli Taugbøl	Kviteseid	Signy Gjærum	Skien
Dag Yngland	Bamble		
Solfrid Rui Slettebakken	Kragerø		

Konferansen er åpen for alle Venstre-aktive og lokallagene oppfordres til å delta.

Med 250 deltakere fra hele landet, er konferansen det nest største årlige arrangementet i Venstre (kun Landsmøtet er større).

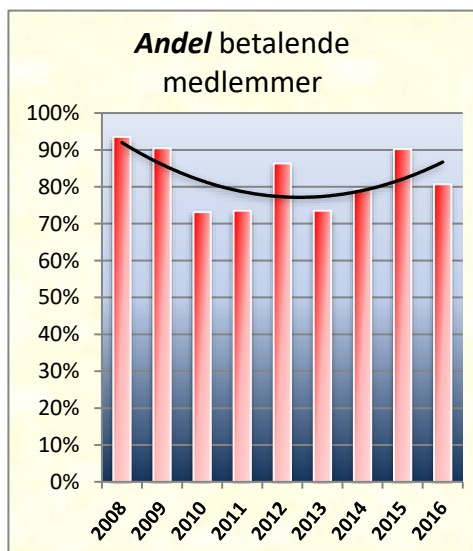
⁸ <https://www.venstre.no/aktivitet/velkommen-landskonferansen-2016/>

⁹ <https://drive.google.com/open?id=0B-Yd1IQdtT9vODJHOGtPVnJZMlE>

Medlemmer

Etter en fin medlemsvekst fra 2014 -15 er vi nå tilbake i den nedadgående trenden i medlemsutviklingen og tiltak må iverksettes for å snu trenden og rekruttere nye medlemmer.

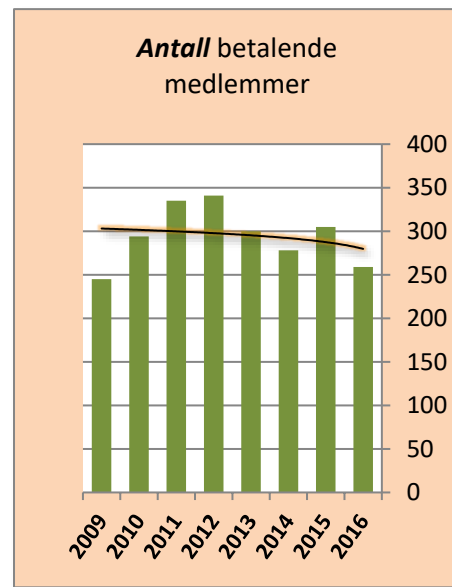
Pr. 31.12.2016 har Telemark Venstre 259 betalende

Andel i % som betaler kontingent

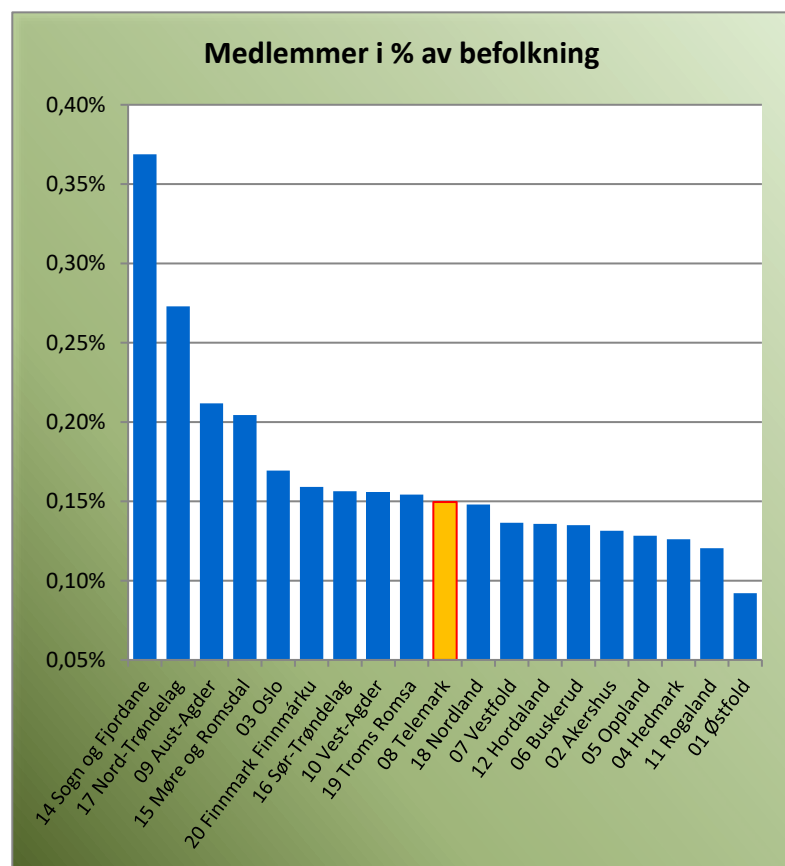
medlemmer. Det er 49 færre enn året før, da vi hadde 305 betalende medlemmer. Nedgangen utgjør 15 %, mens Venstre nasjonalt har hatt en nedgang på 9,5 %. Styret er ikke tilfredse med at Telemark har over 50 % større nedgang enn landet ellers.

I 2016 hadde vi totalt 321 registrerte medlemmer, hvorav 259 var betalende. Motsvarende tall for 2015, var 338 registrerte og 305 betalende. Det sentrale medlemsregisteret følges nå

Medlemsutvikling i Telemark Venstre

tettere opp, og direkte kontakt blir tatt med medlemmer som ikke betaler kontingenten. Dette resulterer i noen flere utmeldelser, men gjør samtidig registrerte medlemmer reelle og registeret mer pålitelig. At andelen ikke-betalende medlemmer har sunket siden 2015 er imidlertid bekymringsfullt og indikerer at

Andel Venstre-medlemmer i % av befolkningen

flere vurderer sitt medlemskap. I 2016 var andel betalende medlemmer på 80,7 % mot 90,2 % i 2015 en nedgang på nesten 10 %.

På den annen side er det muligens en «lavthengende frukt» og oppnå 10 -20 % medlemsvekst gjennom å få alle eksisterende medlemmer til å betale kontingenten.

Når det gjelder andel medlemmer fordelt på folketallet ligger Telemark nå på en 10. plass med sine 0,15 % andel betalende medlemmer.

Dette er 2 plasser ned i forhold til 2015.

For å komme opp på nivå med Sogn og Fjordane som leder denne statistikken, må vi mer enn doble antall betalende medlemmer fra 259 til 639.

I overskuelig fremtid er dette urealistisk for vårt vedkommende, men styret ser at medlemspotensialet ikke på noen måte er uttømt og at det bør satses enda sterkere på medlemsverving og oppfordringer om å betale kontingenten.

Flere medlemmer betyr økt innflytelse, bedre økonomi og flere kandidater til listene i kommunevalgår.

Kampanjer

Det har heller ikke i 2016 blitt gjennomført nasjonale kampanjer.

Venstres hovedorganisasjon (VHO) har tidligere med bakgrunn i vedtak i Landsstyret, lagt opp til at det skal gjennomføres årlige vår- og høst-kampanjer. Dette er et ledd i organisasjonsbyggingen og som skal føre til at Venstre skal være bedre rustet til også å gjennomføre en profesjonell valgkamp, ved siden av kunnskapsinnhenting og synliggjøringen som kampanjene i seg selv medfører.

I 2017 blir valgkampen definert som kampanje.

Noen lokallag har allikevel hatt beslektede aktiviteter blant annet knyttet til «Earth Hour»¹⁰ og verdens miljødag 5. juni.

Skien Venstre har tradisjonen tro, delt ut sin egen miljøpris som i år gikk til Foss Gård¹¹.

«Foss Gård ved Knut G. Vasdal får årets miljøpris for den innsats de gjennom en årrekke i samarbeid med Høyskolen i Telemark har lagt ned i økologisk biodynamisk drift på gården med fokus på forskning av biogass og gjenbruk av kugjødsel. Med Foss Gårds fokus innovasjon, forskning og miljø mener Skien Venstre at årets miljøprisvinner er en verdig vinner av Skien Venstres miljøpris 2016»

¹⁰ <https://www.venstre.no/artikkel/2016/03/18/pa-verdens-storste-klimakampanje-earth-hour-2/>

¹¹ <https://www.venstre.no/artikkel/2016/06/16/foss-gard/>

LPN¹²

AU er tilrettelegger for LPN-samlingene.

Det ble avholdt 2 samlinger i LPN i 2016. En regional og en kun for Telemark.

Den regionale ble avholdt 2. – 3. april i Drammen (Buskerud, Telemark og Vestfold) og 16.-17. september på Norsjø (Telemark).

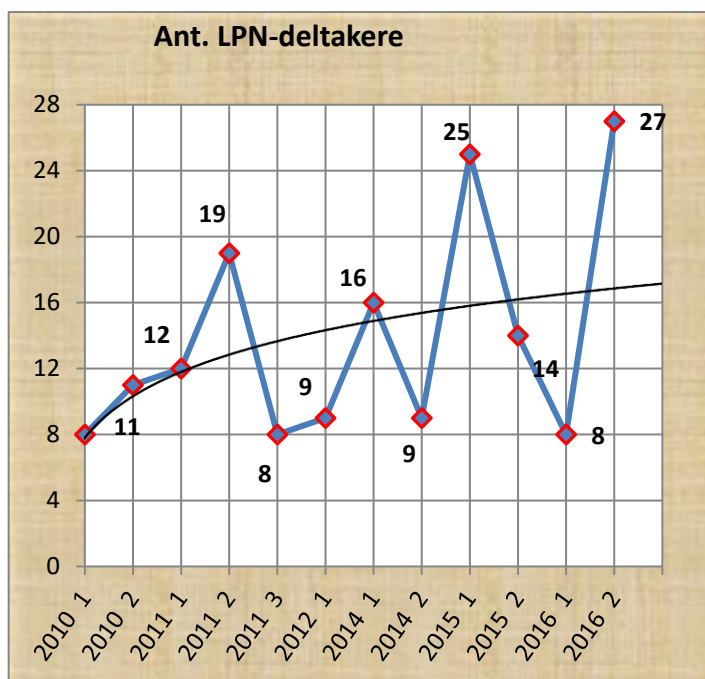

Deltakere på LPN på Norsjø september 2016

September-samlingen på Norsjø var det første LPN som ikke var regional. Dette var ikke et primært ønske fra Telemark, men Buskerud (og Vestfold) valgte, uten forutgående samtale med oss, en fylkesvis samling. Hvordan de tenker i fortsettelsen er p.t. ikke kjent.

Imidlertid fikk samlingen «vår» hele 27 deltakere og deltakerne syntes å være fornøyd med innholdet. Den gode deltakelsen kan tyde på at plasseringen økte tilgjengeligheten og det understøttes av det faktum at også den regionale LPN-samlingen i Skien i mars 2015 samlet 25 deltakere fra Telemark.

¹² LPN: Til stortingsvalget i 2009 ble det gjennomført en omfattende skoling av toppkandidater, fylkesledere og valgkampansvarlige (inntil fire personer fra hvert fylke) i regi av Venstre. Denne skoling gav inspirasjon, kunnskap og utvidede nettverk til deltakerne. Skoling gikk under navnet RIKSPOLITISK NETTVERK (RPN). Siden dette ble så vellykket, ønsket man å kjøre et lignende opplegg tilpasset et lokalt nivå. LOKALPOLITISK NETTVERK har vært arrangert 12 ganger. 2 samlinger i 2010, 3 i valgåret 2011, 1 samling i 2012 og 2 samlinger hvert år i 2014, 2015 og 2016. Disse samlingene representerer Venstres skoling av lokale tillitsvalgte. Samlingene har sentralt engasjerte kursholdere fra Venstres Hovedorganisasjon, sentrale ledelse eller stortingsgruppe. Samlingene har inntil 2016 vært gjort i felleskap med Telemark, Vestfold og Buskerud, mens samlingene i september 2016 ble holdt fylkesvis. 3-fylke samarbeid gjør at vi utvider nettverkene våre, blir kjent med våre kolleger i nabofylkene og får innsikt i nye måter å løse oppgavene på. Målgruppe: Lokallagsledere/Gruppeledere/Valgkampansvarlige Listetoppene til lokalvalget, sammen med de som vil ha sentrale funksjoner i valgkamparbeidet.

Antall deltakere fra Telemark på LPN

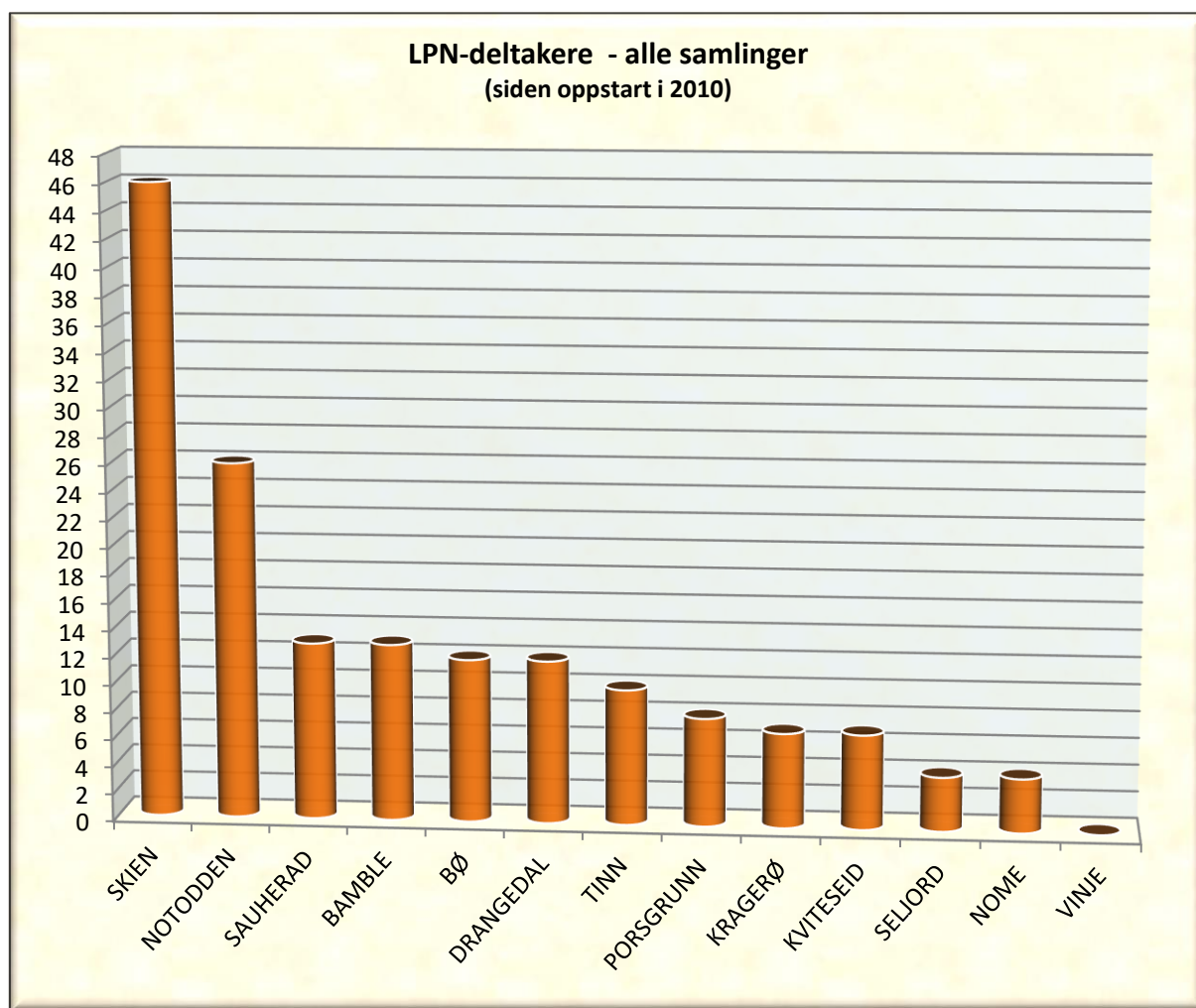
Generelt kan det sies at deltakelsen fra Telemark har vært «varierende» og ikke på samme nivå som fra Vestfold og Buskerud. Det er fremdeles grunnlag for å forbedre denne.

På samlingen på Norsjø var det imidlertid 25 deltakere fra Telemark, noe som er linje med de andre fylkene.

LPN bør være den viktigste skoleringsarenaen for lokallagene, og antall deltakere må økes.

Fylkeslaget prioriterer samlingene høyt og med svært god økonomisk støtte..

Lokallagenes deltakelse på LPN- og andre skolerings-samlinger gjenspeiler i noen grad størrelsen på lagene. Utover dette er noen lag mer aktive enn størrelsen skulle tilsi, mens andre lag er mindre aktive enn størrelsen tilsier. Det er imidlertid grunnlag for mye større deltakelse hos alle lag med unntak av Skien og Notodden.

Samlet antall deltakere fra lokallagene siden oppstarten i 2010.

Følgende deltakere har deltatt på LPN siden oppstarten:

Navn	Lokallag	Ant.
Dag Yngland	Bamble	4
Knut Magnus	Bamble	9
Bergit Askildt Myrjord	Bø	1
Heidi Elise Kvale	Bø	1
Hilde Risan	Bø	1
Ingebjørg Nordbø	Bø	1
Kristin Ødegård Vestgarden	Bø	2
Olav Kasland	Bø	4
Olav Lahus	Bø	1
Per Magnus Finnanger Sandsmark	Bø	1
Arnt Olav Brødsjø	Drangedal	8
Ola Nesland	Drangedal	1
Sigtru Nesland	Drangedal	2
Vebjørn Stigen Helland	Drangedal	1
Johan Tønnes Løchstøer	Kragerø	5
Solfrid Rui Slettebakken	Kragerø	2
Eli Taugbøl	Kviteseid	4
Hartwig John	Kviteseid	1
Tor Arne Mælen	Kviteseid	2
Bjørn Olav Haukelidsæter	Nome	1
Inger Johanne Lunde	Nome	2
Morten Brugård	Nome	1
Ali Reza Nouri	Notodden	1
Gunnbjørg Fisketjøn	Notodden	6
Petter Bakke	Notodden	2
Torgeir Fossli	Notodden	12
Truls Ekeberg	Notodden	3
Øyvind Lexau	Notodden	1
Morten Vinnstad	Porsgrunn	1
Per Solli	Porsgrunn	2
Siren Johnsen	Porsgrunn	3
Vidar Oterkiil	Porsgrunn	2
Åge Frisak	Porsgrunn	2
Aslaug Norendal	Sauherad	4
Heine Århus	Sauherad	6
Ola Veia Gustavsen	Sauherad	2
Asmund Høgetveit	Seljord	3
Borgny S. Tøfte	Seljord	1
Albert Poliku Islam	Skien	3
Asbjørn Hovstø	Skien	1
Atle Rui	Skien	4
Bengt Asle Mathisen	Skien	2
Cathrine Gundersen	Skien	5
Eva Berg	Skien	1
Geir Arild Tønnessen	Skien	3
Gustav Søvde	Skien	4
Hanne Slåttun	Skien	3
Jane Nysæter Madsen	Skien	1
Julie Helene Seland	Skien	1
Kenneth Berg	Skien	8
Lars Solbakken	Skien	2
Marit Halvorsen	Skien	1
Per Ragnar Møkleby	Skien	1
Ragnvald Melaas	Skien	1
Sidsel Devik	Skien	4
Signy Gjærum	Skien	1
Siri Svenkerud	Skien	1
Susanne Viktoria Rimestad	Skien	1
Marius Netten Skeie	Tinn	2
Sandra Yeomans	Tinn	1
Sarah Irene Hovinbøle	Tinn	1
Tor Helge Flåto	Tinn	5

Disse har møtt på LPN i 2016:

Navn	Lokallag	Drammen 2016	Norsjø 2016	Ant.
Dag Yngland	Bamble	x	x	2
Knut Magnus	Bamble	x		1
Bergit Askildt Myrjord	Bø		x	1
Olav Kasland	Bø		x	1
Arnt Olav Brødsjø	Drangedal	x	x	2
Eli Taugbøl	Kviteseid	x	x	2
Hartwig John	Kviteseid	x		1
Tor Arne Mælen	Kviteseid		x	1
Bjørn Olav Haukelidsæter	Nome		x	1
Torgeir Fossli	Notodden	x	x	2
Øyvind Lexau	Notodden		x	1
Per Solli	Porsgrunn		x	1
Siren Johanne Johnsen	Porsgrunn		x	1
Vidar Oterkiil	Porsgrunn		x	1
Åge Frisak	Porsgrunn		x	1
Aslaug Norendal	Sauherad		x	1
Heine Århus	Sauherad	x		1
Asbjørn Hovstø	Skien		x	1
Atle Rui	Skien		x	1
Bengt Asle Mathiesen	Skien		x	1
Eva Berg	Skien		x	1
Geir Arild Tønnessen	Skien		x	1
Gustav Søvde	Skien		x	1
Hanne Slåttun	Skien		x	1
Kenneth Berg	Skien	x		1
Lars Solbakken	Skien		x	1
Marit Halvorsen	Skien		x	1
Sidsel Devik	Skien		x	1
Signy Gjærum	Skien		x	1
Marius Netten Skeie	Tinn		x	1

RPN

Det har vært avholdt 2 RPN-samlinger på Stortinget høsten 2016.

Disse samlingene har vært rettet mot 1. kandidater og Valgkampsjefer.

Vår valgkampsjef *Dag Yngland* har møtt på begge samlingene.

RPN: Til stortingsvalget i 2009 og 2013 ble det gjennomført en omfattende skolering av toppkandidater, fylkesledere og valgkampansvarlige (inntil fire personer fra hvert fylke) i regi av Venstre. Denne skoleringen gav inspirasjon, kunnskap og utvidede nettverk til deltakerne. Skoleringen gikk under navnet RIKSPOLITISK NETTVERK (RPN). Til stortingsvalget i 2017 er RPN kun for 1. kandidater og valgkamansvarlige.

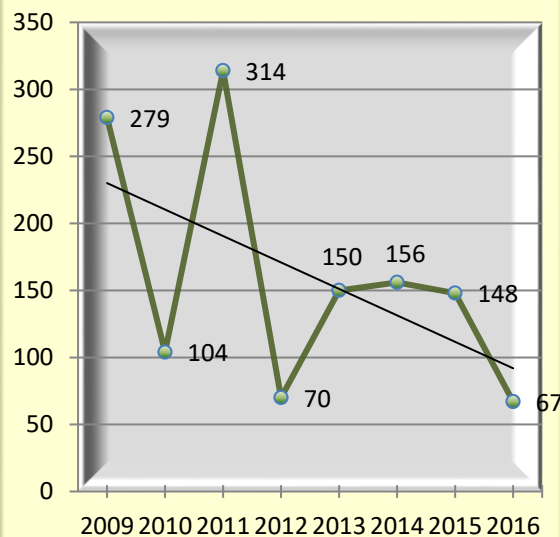
Nettsiden

Aktiviteten på våre nettsider hadde samlet sett en stor nedgang i 2016, faktisk mer enn halvert! Her har Telemark Venstre en stor utfordring som straks må tas tak i.

Status er at antall publiserte artikler på Telemark Venstre sin side¹³, hadde en liten økning fra 9 i 2015 til 11 publiserte artikler i 2016 (+ 22 %). Skien, som tradisjonelt har produsert desidert mest, hadde mer enn en halvering av antall publiseringer. Fra 47 artikler i 2015 til 20 artikler i 2016 (- 57 %). Med unntak av Tinn, som i positiv forstand nå er i en særstilling på nettaktivitet, var nedgangen fra 85 – 100 % nedgang i alle andre lag. Dette ser styret svært alvorlig på! 8 av 13 lag hadde 100% nedgang, altså ingen publiseringer i det hele tatt.

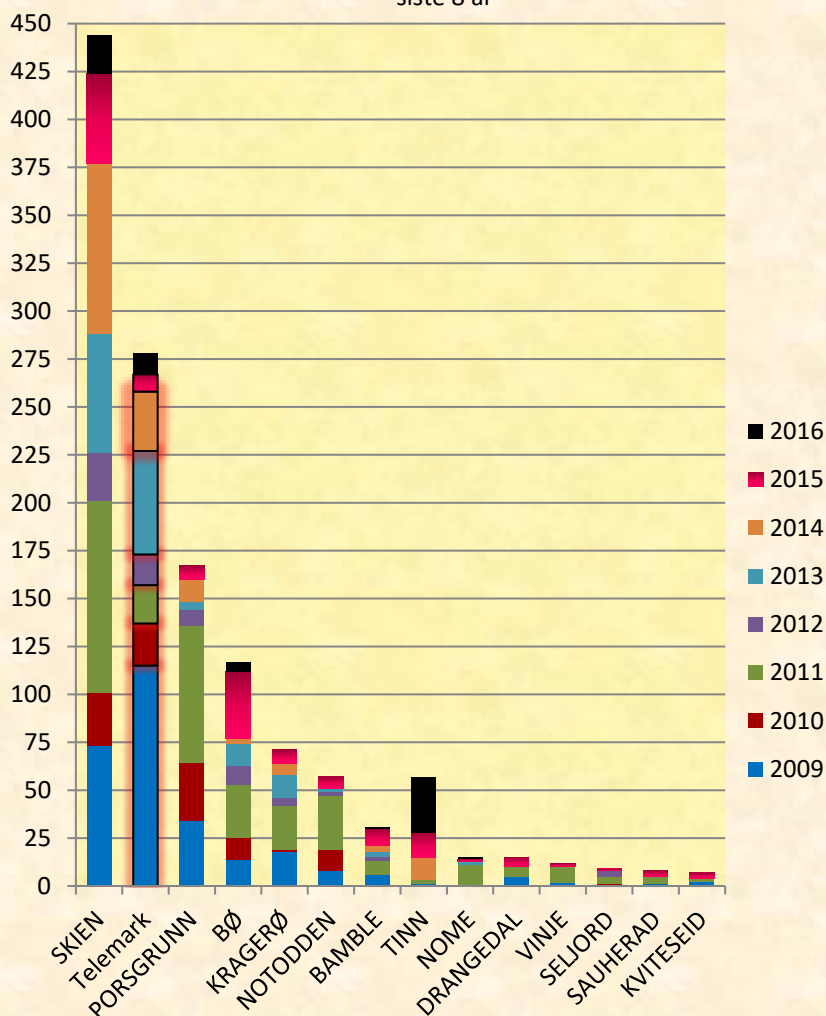
Totalt sett ligger vi nå på 1/5-del (67) av antall publiseringer i forhold til toppåret 2011 hvor det ble

ALLE publiserte artikler i Telemark

Ant. publiserte artikler - hjemmeside

siste 8 år

publisert 314 artikler på fylkets og lokallagenes hjemmesider.

Styret ser at mye av eksponeringen på nett nå har flyttet seg til sosiale medier, i hovedsak Facebook, men heller ikke her var 2016 et godt år.

Som figuren (til venstre) viser, er det her store forskjeller mellom lokallagene.

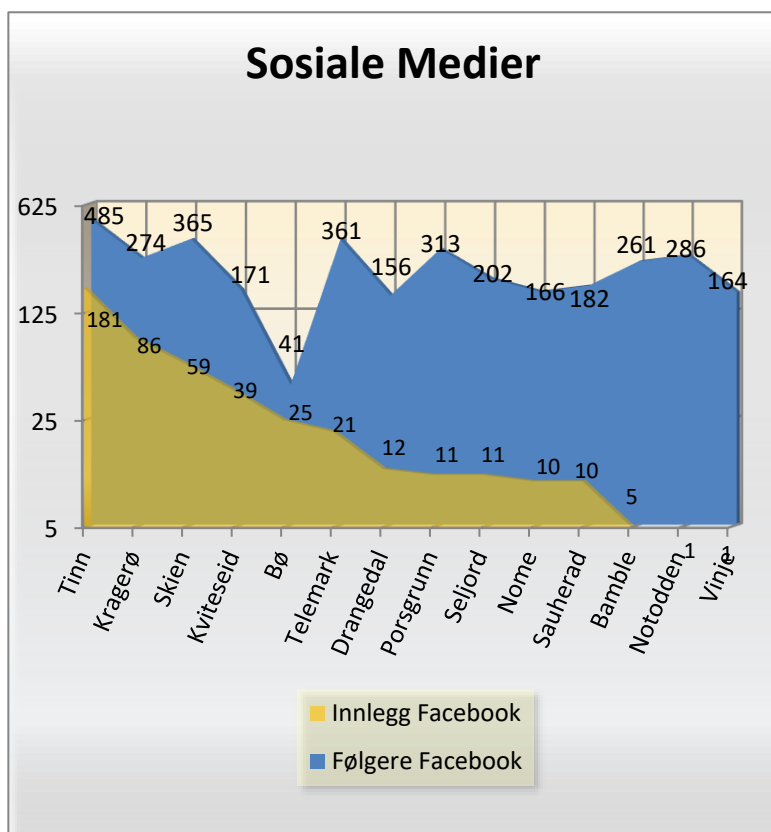
Skien står i en særstilling på den positive siden og har også mye aktivitet på sin Facebook-profil, mens Tinn vokser desidert mest både på nettsiden og på Facebook.

¹³ www.venstre.no/telemark

Kalenderfunksjonen har dessverre ikke vært særlig i bruk, og dette gjør det vanskeligere å orientere seg på lagenes aktiviteter for interesserte internt og eksternt.

Det er viktig at alle lokallagene har rett informasjon på sine nettsider og det er et absolutt minimumskrav at styret og aktive politikere er presentert på de enkelte lokallag sine sider med rette kontaktdata.

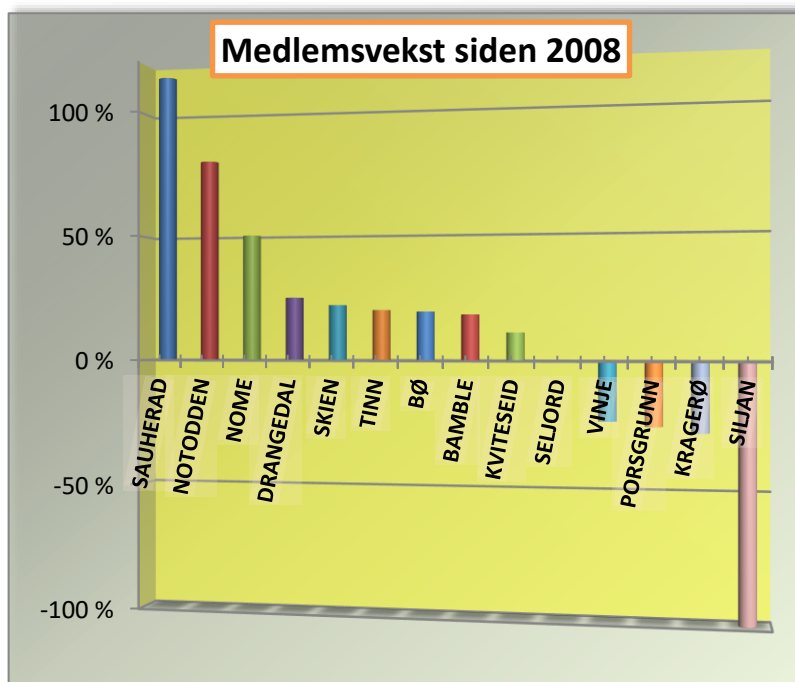
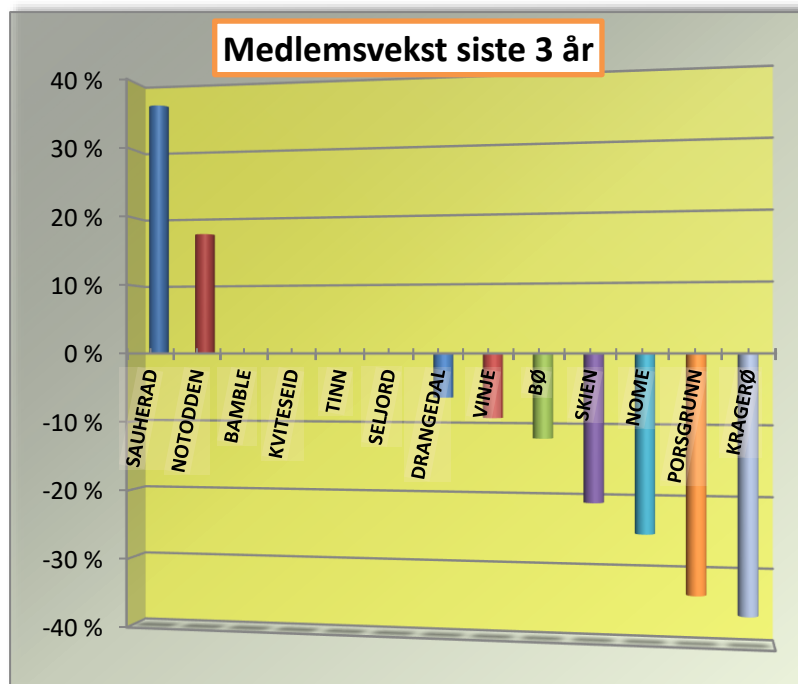
I 2016 har Kenneth Berg, som i tidligere år, bistått alle lokallag som har hatt behov for hjelp til den tekniske delen av publiseringen. Også Atle Rui har kunnet assistere på den tekniske siden. Lokallagene må imidlertid selv produsere tekst og eventuelle bilder.

Status for lokallagene i 2016:

	Nettside	Facebook	Twitter	Forklaring
Telemark	Tidvis liten aktivitet	Middels aktivitet	Har ikke	Høy aktivitet Flere innlegg i løpet av en uke
Skien	Middels aktivitet	Høy aktivitet	Ingen aktivitet	
Porsgrunn	Ingen aktivitet	Tidvis liten aktivitet	Har ikke	Tidvis høy aktivitet Kortere perioder uten aktivitet
Bø	Tidvis liten aktivitet	Middels aktivitet	Tidvis liten aktivitet	
Kragerø	Ingen aktivitet	Høy aktivitet	Har ikke	Middels aktivitet Flere innlegg i løpet av en måned
Notodden	Ingen aktivitet	Liten aktivitet	Har ikke	
Nome	Liten aktivitet	Tidvis liten aktivitet	Har ikke	Tidvis liten aktivitet Kortere perioder med aktivitet
Bamble	Liten aktivitet	Tidvis liten aktivitet	Har ikke	
Kviteseid	Ingen aktivitet	Tidvis høy aktivitet	Har ikke	Liten aktivitet En eller to innlegg i løpet av inneværende år
Drangedal	Ingen aktivitet	Tidvis liten aktivitet	Har ikke	
Seljord	Ingen aktivitet	Tidvis liten aktivitet	Har ikke	
Tinn	Tidvis høy aktivitet	Høy aktivitet	Ingen aktivitet	
Sauherad	Ingen aktivitet	Tidvis liten aktivitet	Har ikke	
Vinje	Ingen aktivitet	Liten aktivitet	Har ikke	

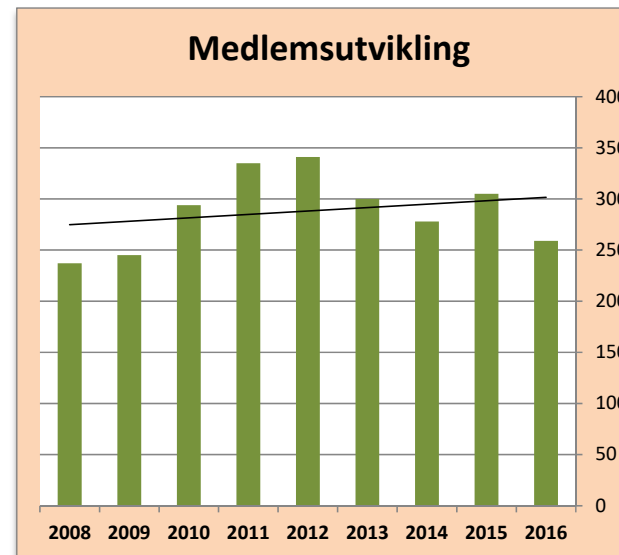
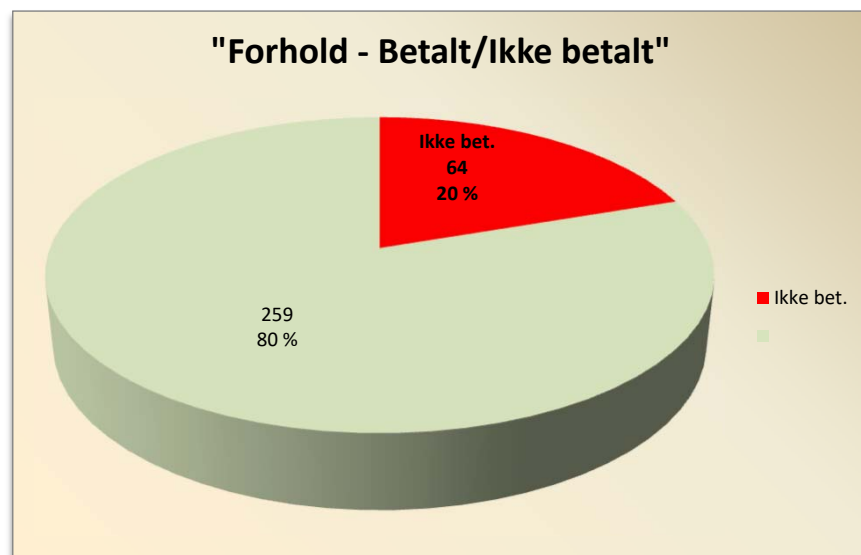
Lokallagenes utvikling

Det følger her alle aktive lag sin utvikling over tid på noen utvalgte data som:

- ✓ Medlemsutvikling
- ✓ Andel av medlemmer som betaler kontingenten
- ✓ Hvordan stemmene fordeler seg mellom fylkestingsvalg og kommunevalg (lokal popularitet).
- ✓ Andel av befolkningen som er medlemmer i Venstre sammenlignet med fylket og landet.

Telemark

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
08	Telemark Fylkeskommune	64	323	259	323	305	338	285	359	300	408	341	395	335	457	294	402	245	283	237	263

Ant innbyggere : 173 175

Landet: 5 252 166

Andel medl. / innb. : 0,15 %

0,15 %

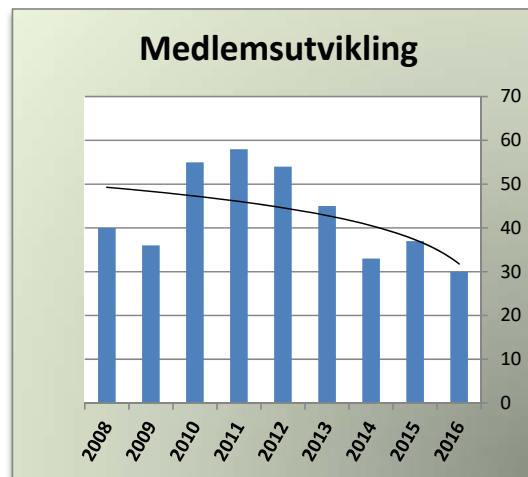
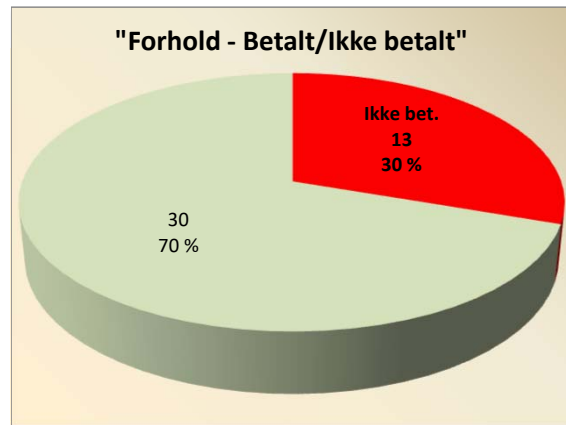
Bet. av Reg. Medl.
80 %

Betalt	Betalt	Betalt	Betalt	Betalt	Betalt	Betalt	Betalt	Betalt	Betalt
2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	
80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %	

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 1,11. som betalende medlemmer.

DATO viser innbetalinger på denne dato det aktuelle år. TOT. viser det totale antall betalende for dette år.

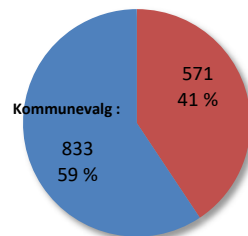
Porsgrunn

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0805	PORSGRUNN	13	43	30	43	37	46	33	53	45	64	54	65	58	81	55	79	36	49	40	46

Ant innbyggere :	36 159	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,10 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	571
Kommunevalg :	833

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemsmassen : 2

av valgresultat : 3

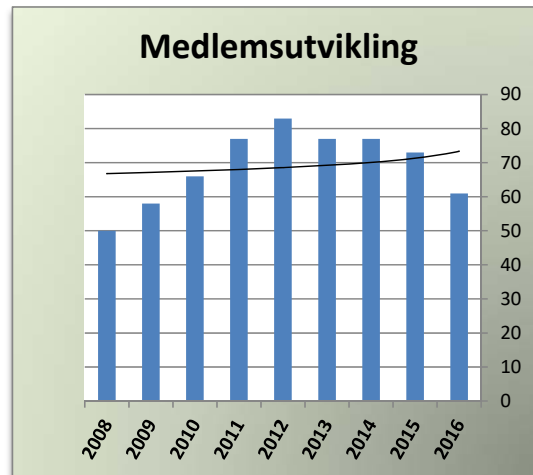
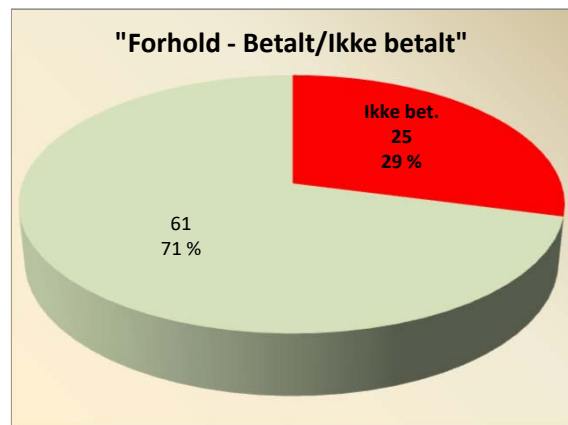
5

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
70 %				70 %	80 %	62 %	70 %	83 %	72 %	70 %	73 %	87 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	-10 %			-10 %	-10 %	-15 %	-3 %	-3 %	-2 %	-4 %	-13 %	-3 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

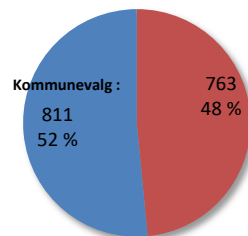
Skien

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0806	SKIEN	25	86	61	86	73	91	77	103	77	112	83	99	77	105	66	81	58	67	50	51

Ant innbyggere :	54 250	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,13 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	763
Kommunevalg :	811

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemsmassen :	3
av valgresultat :	4

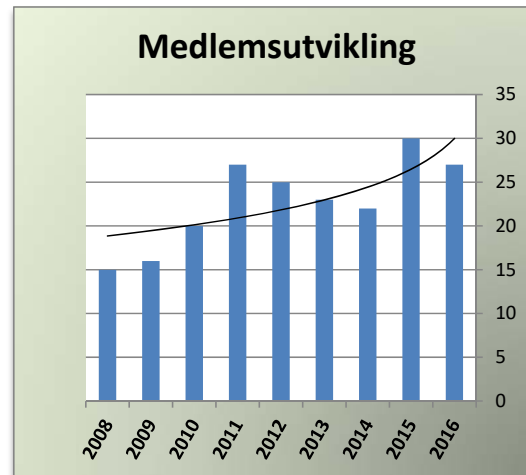
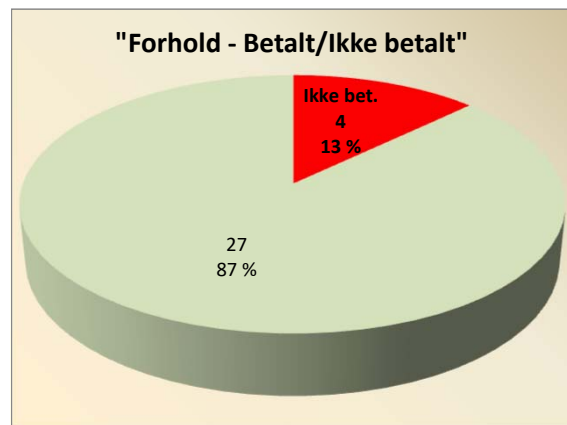
7

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
71 %				71 %	80 %	75 %	69 %	84 %	73 %	81 %	87 %	98 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	- 9 %			- 9 %	- 10 %	- 3 %	- 5 %	- 2 %	0 %	8 %	- 0 %	8 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

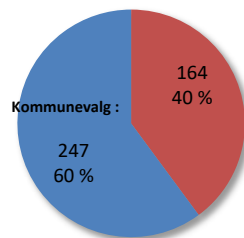
Notodden

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0807	NOTODDEN	4	31	27	31	30	32	22	26	23	28	25	30	27	35	20	30	16	19	15	18

Ant innbyggere :	12 766	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,23 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	164
Kommunevalg :	247

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemsmassen : 2

av valgresultat : 2

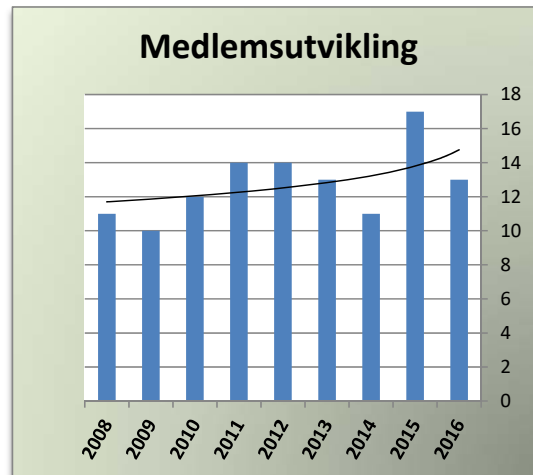
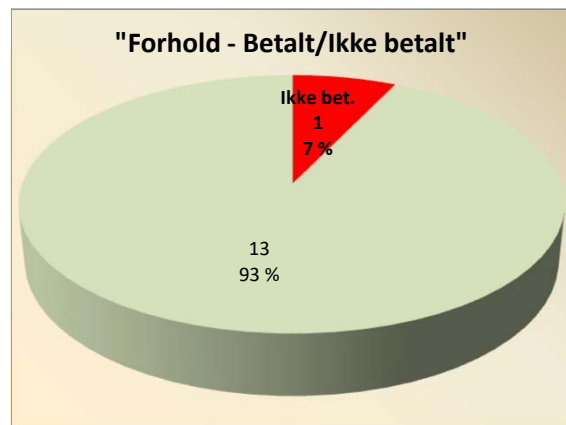
4

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
87 %				87 %	94 %	85 %	82 %	83 %	77 %	67 %	84 %	83 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	7 %			7 %	4 %	7 %	9 %	- 3 %	4 %	- 6 %	- 2 %	- 7 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

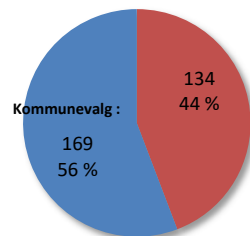
Bamble

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0814	BAMBLE	1	14	13	14	17	16	11	18	13	18	14	16	14	19	12	19	10	14	11	11

Ant innbyggere :	14 118	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,12 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	134
Kommunevalg :	169

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemsmassen : 1

av valgresultat : 1

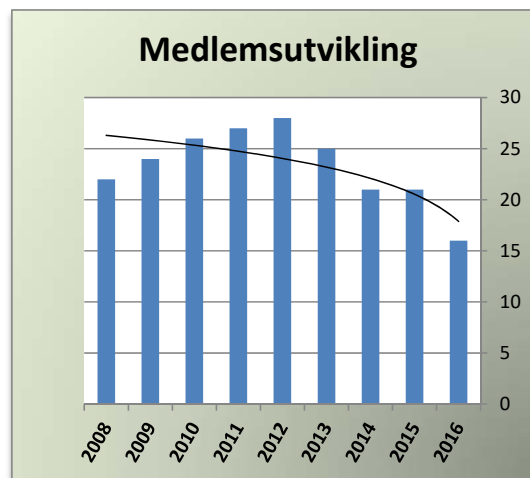
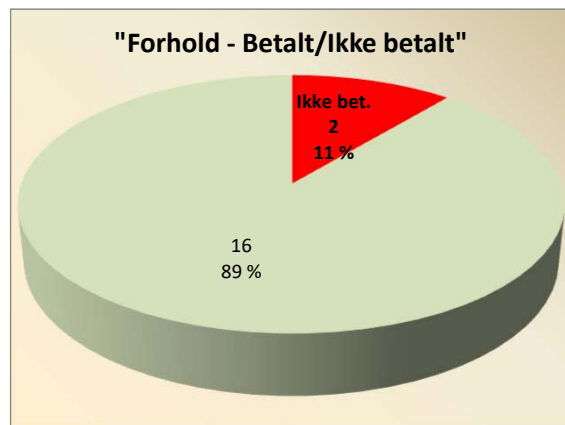
2

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
93 %				93 %	106 %	61 %	72 %	88 %	74 %	63 %	71 %	100 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	13 %			13 %	16 %	-16 %	-1 %	1 %	0 %	-10 %	-15 %	10 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

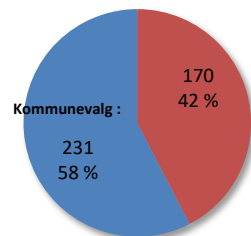
Kragerø

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0815	KRAGERØ	2	18	16	18	21	21	21	25	25	30	28	33	27	40	26	35	24	25	22	28

Ant innbyggere :	10 591	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,20 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	170
Kommunevalg :	231

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemsmassen : 1

av valgresultat : 2

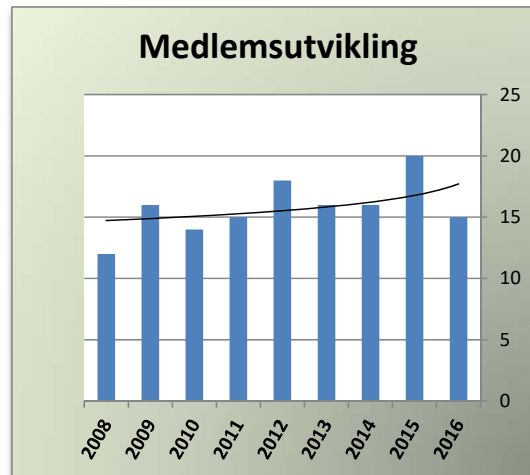
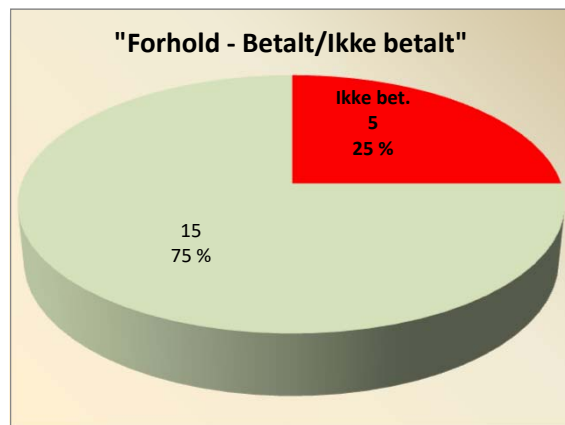
3

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
89 %				89 %	100 %	84 %	83 %	85 %	68 %	74 %	96 %	79 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	9 %			9 %	10 %	7 %	10 %	-1 %	-6 %	1 %	9 %	-12 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

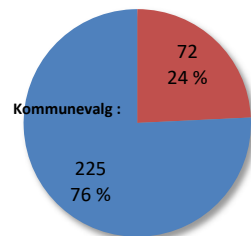
Drangedal

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0817	DRANGEDAL	5	20	15	20	20	21	16	19	16	20	18	20	15	23	14	24	16	18	12	15

Ant innbyggere :	4 151	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,48 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	72
Kommunevalg :	225

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemsmassen :	1
av valgresultat :	1

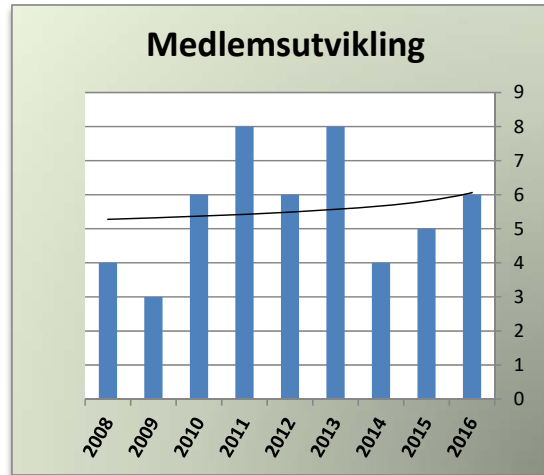
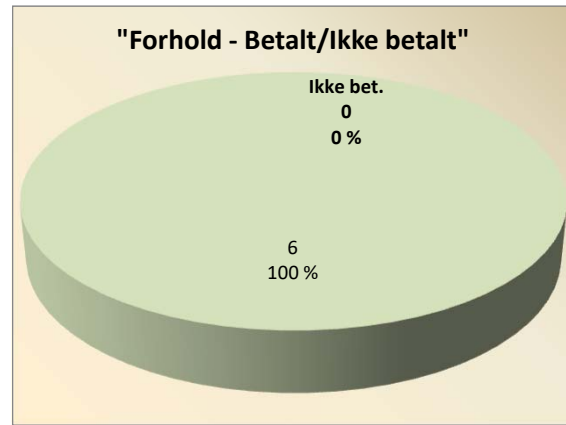
2

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
75 %				75 %	95 %	84 %	80 %	90 %	65 %	58 %	89 %	80 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	- 5 %			- 5 %	5 %	7 %	6 %	4 %	- 8 %	- 15 %	2 %	- 10 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

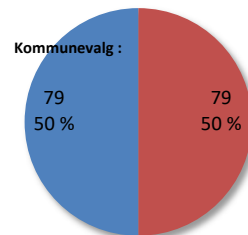
Nome

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0819	NOME	0	6	6	6	5	5	4	6	8	15	6	11	8	14	6	12	3	5	4	4

Ant innbyggere :	6 575	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,08 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	79
Kommunevalg :	79

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

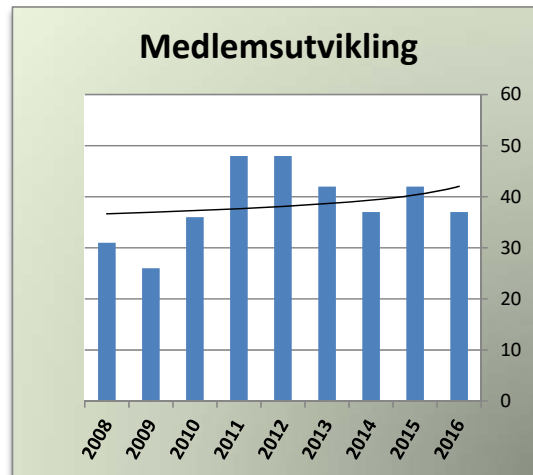
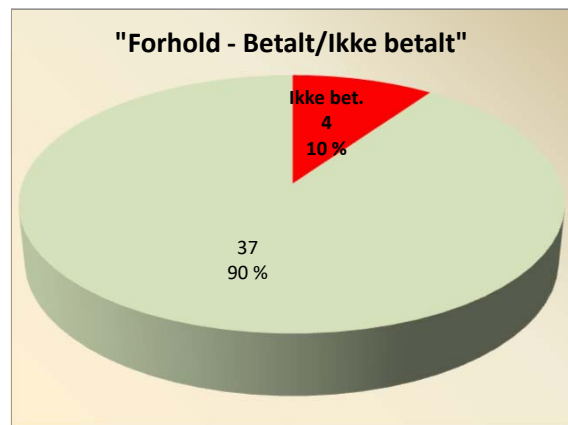
av medlemsmassen :	1
av valgresultat :	1
	2

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
100 %				100 %	100 %	67 %	53 %	55 %	57 %	50 %	60 %	100 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	20 %			20 %	10 %	-11 %	-20 %	-32 %	-16 %	-23 %	-27 %	10 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

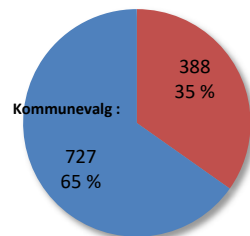
Bø

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0821	Bø	4	41	37	41	42	41	37	42	42	49	48	50	48	56	36	41	26	27	31	32

Ant innbyggere :	6 244	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,67 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	388
Kommunevalg :	727

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemsmassen :	2
av valgresultat :	2

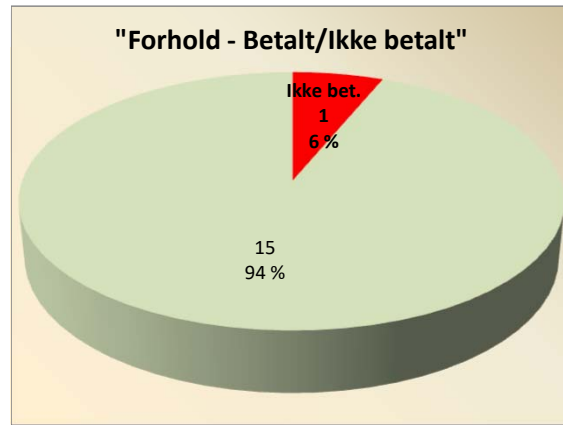
4

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
90 %				90 %	102 %	88 %	86 %	96 %	86 %	88 %	96 %	97 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	10 %			10 %	12 %	11 %	12 %	10 %	12 %	15 %	10 %	7 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

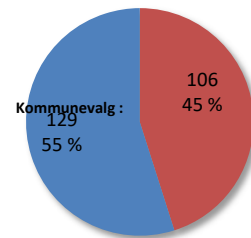
Sauherad

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0822	SAUHERAD	1	16	15	16	14	15	10	13	11	14	14	15	10	18	10	16	8	9	7	8

Ant innbyggere :	4 304	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,33 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	106
Kommunevalg :	129

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemsmassen : 1

av valgresultat : 1

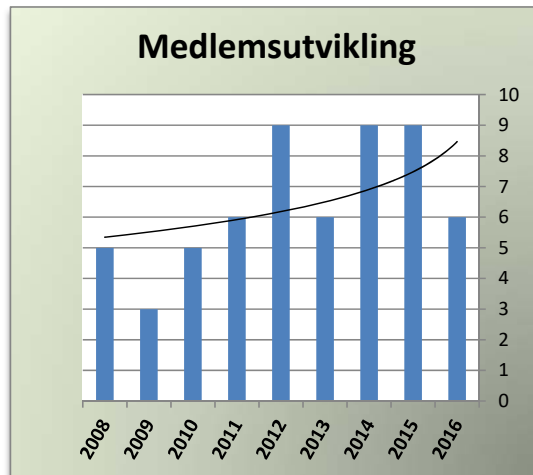
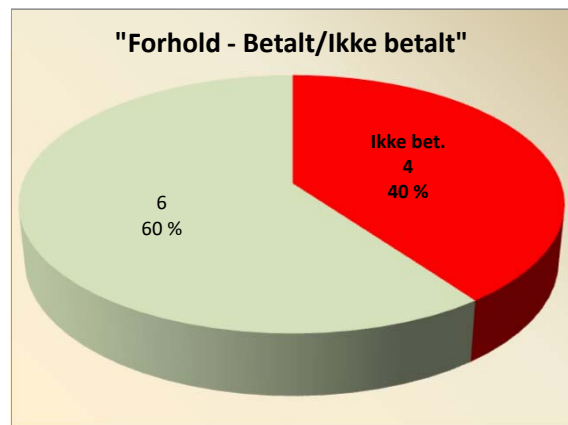
2

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
94 %				94 %	93 %	77 %	79 %	93 %	56 %	63 %	89 %	88 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	14 %			14 %	3 %	-1 %	5 %	7 %	-18 %	-11 %	2 %	-3 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

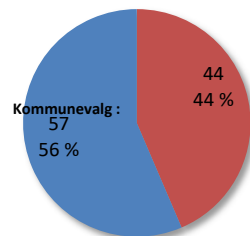
Tinn

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0826	TINN	4	10	6	10	9	10	9	11	6	9	9	9	6	12	5	9	3	3	5	5

Ant innbyggere :	5 911	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,15 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	44
Kommunevalg :	57

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemssmassen : 1

av valgresultat : 1

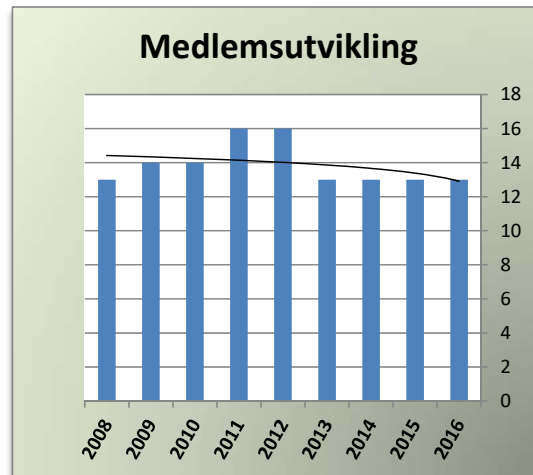
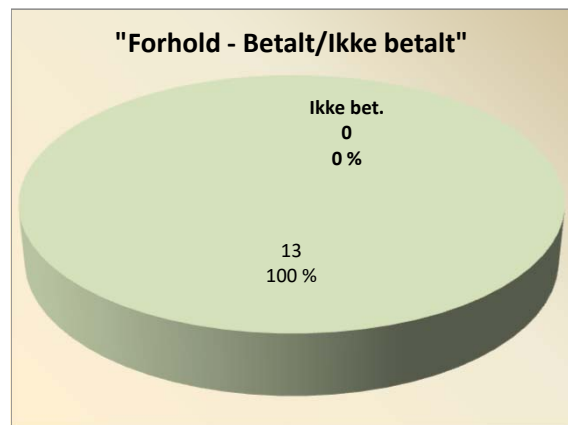
2

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
60 %				60 %	90 %	82 %	67 %	100 %	50 %	56 %	100 %	100 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	-20 %			-20 %	-0 %	4 %	-7 %	14 %	-23 %	-18 %	13 %	10 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

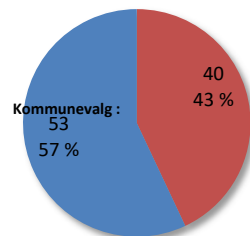
Seljord

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0828	SELJORD	0	13	13	13	13	13	13	14	13	17	16	17	16	18	14	18	14	14	13	14

Ant innbyggere :	2 980	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,44 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	40
Kommunevalg :	53

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemsmassen : 1

av valgresultat : 1

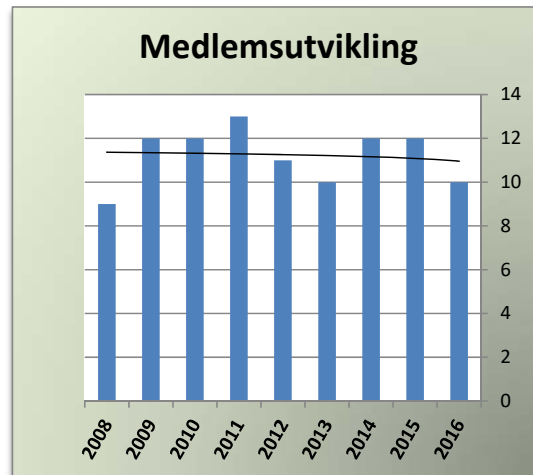
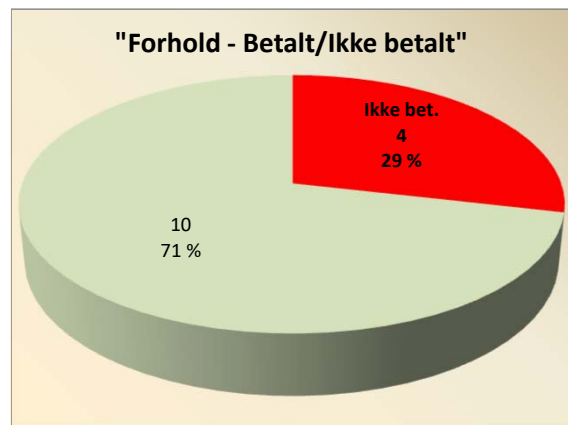
2

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
100 %				100 %	100 %	93 %	76 %	94 %	89 %	78 %	100 %	93 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	20 %			20 %	10 %	15 %	3 %	8 %	16 %	5 %	13 %	3 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

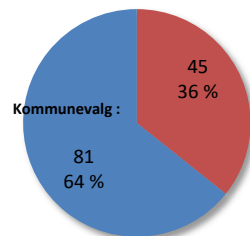
Kviteseid

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0829	KVITSEID	4	14	10	14	12	14	12	14	10	13	11	14	13	18	12	18	12	12	9	11

Ant innbyggere :	2 440	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,49 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	45
Kommunevalg :	81

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemsmassen : 1

av valgresultat : 1

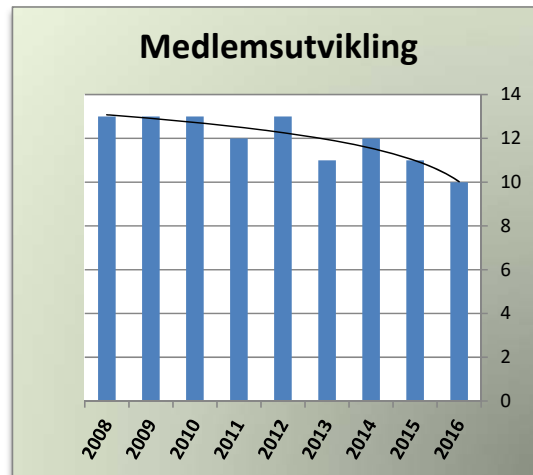
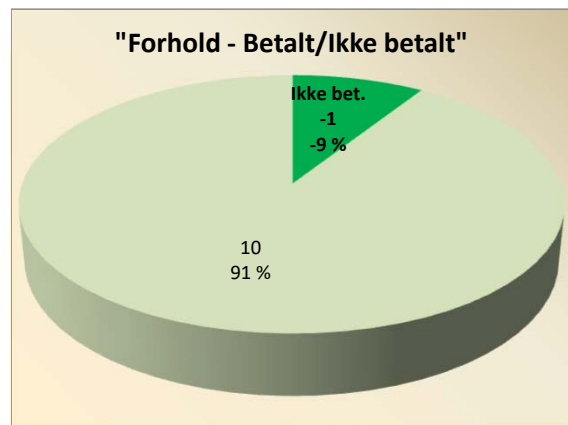
2

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
71 %				71 %	86 %	86 %	77 %	79 %	72 %	67 %	100 %	82 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	- 9 %			- 9 %	- 5 %	8 %	3 %	- 8 %	- 1 %	- 6 %	13 %	- 8 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

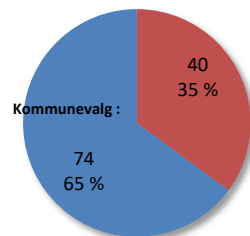
Vinje

		Ikke bet.	Reg. Medl.	2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010		2009		2008	
				Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.	Betalt	Tot.
0834	VINJE	-1	9	10	9	11	10	12	13	11	13	13	13	12	13	13	12	13	13	13	13

Ant innbyggere :	3 726	Telemark	173 175	Landet	5 252 166
Andel medl. / innb. :	0,30 %		0,15 %		0,15 %

Ant. Stemmer	
siste fylkestingsvalg :	40
Kommunevalg :	74

Ant. Delegater Årsmøte / Nominasjonsmøte

av medlemsmassen : 1

av valgresultat : 1

2

(Til årsmøte kommer styremedlem i tillegg)

Bet. av Reg. Medl.				Betalt 2016	Betalt 2015	Betalt 2014	Betalt 2013	Betalt 2012	Betalt 2011	Betalt 2010	Betalt 2009	Betalt 2008
111 %				111 %	110 %	92 %	85 %	100 %	92 %	108 %	100 %	100 %
Fylket:	80 %			80 %	90 %	77 %	74 %	86 %	73 %	73 %	87 %	90 %
Diff:	31 %			31 %	20 %	15 %	11 %	14 %	19 %	35 %	13 %	10 %

* Fra og med 2006 regnes medlemmer innmeldt etter 01.11. som betalende medlemmer.

Nominasjon

Venstre ønsket ved stortingsvalget i 2013 at nominasjonene ble avgjort så tidlig som mulig. Ved dette valget hadde man en periode bak seg hvor Venstre var representert med kun 2 representanter på Stortinget. Noe som betydde at Venstres kandidater til valget i 2013 ikke var kjent blant velgerne fra før. Man måtte derfor ha så lang tid som mulig i forkant av valget for å gjøre disse kjent.

Denne strategien er skjerpet enda mer til Stortingsvalget i 2017 og de fleste fylkeslagene nominerte derfor tidligere enn noen gang før. For Telemark sitt vedkommende, ble nominasjonsmøtet avholdt 30. august 2016 i Bø. VHO startet også opp skoleringen av 1. kandidatene (RPN) allerede første helgen i september for at kandidatene skal være best mulig forberedt og kjent i media før valget.

Nominasjonskomiteen bestod av:

- **Atle Rui** (leder)
- *Knut Magnus*
- *Eli Taugbøl*
- *Johan Tønnes Løchstøer*
- *Evy Beate Tveter*
- *Siren Johnsen*
- *Nora Fjeldkåsa (UV)*

Nominasjonen foregikk uten dissenser og alle kandidater ble enstemmig valgt som innstilt fra komiteen.

Kandidatlisten ble som følger:

1.	Geir Arild Tønnessen	Skien
2.	Eli Taugbøl	Kviteseid
3.	Olav Kasland	Bø
4.	Terese Katrine Kolberg Seynaeve	Bamble
5.	Åge Frisak	Porsgrunn
6.	Aslaug Norendal	Sauherad
7.	Marius Skeie	Tinn
8.	Solfrid Rui Slettebakken	Kragerø
9.	Arnt Olav Brødsjø	Drangedal
10.	Nora Fjellkåsa	Skien/UV
11.	Kenneth Berg	Skien
12.	Torgeir Fossli	Notodden

Telemark Venstres Studentbedriftspris

På årsmøtet i 2013 ble vedtatt innstiftet en studentbedrift-pris som utdeles til den studentbedriften styret finner har de mest spennende miljø-løsningene/produktene. Prisen er bestemt å være på kr 5.000,- med mulige tillegg av møte med noen av våre Stortingsrepresentanter.

Prisen har av ulike årsaker aldri blitt utdelt og vi må i løpet av 2017 avgjøre om vi har kapasitet til å administrere, velge ut kandidater og dele ut prisen.

Økonomi

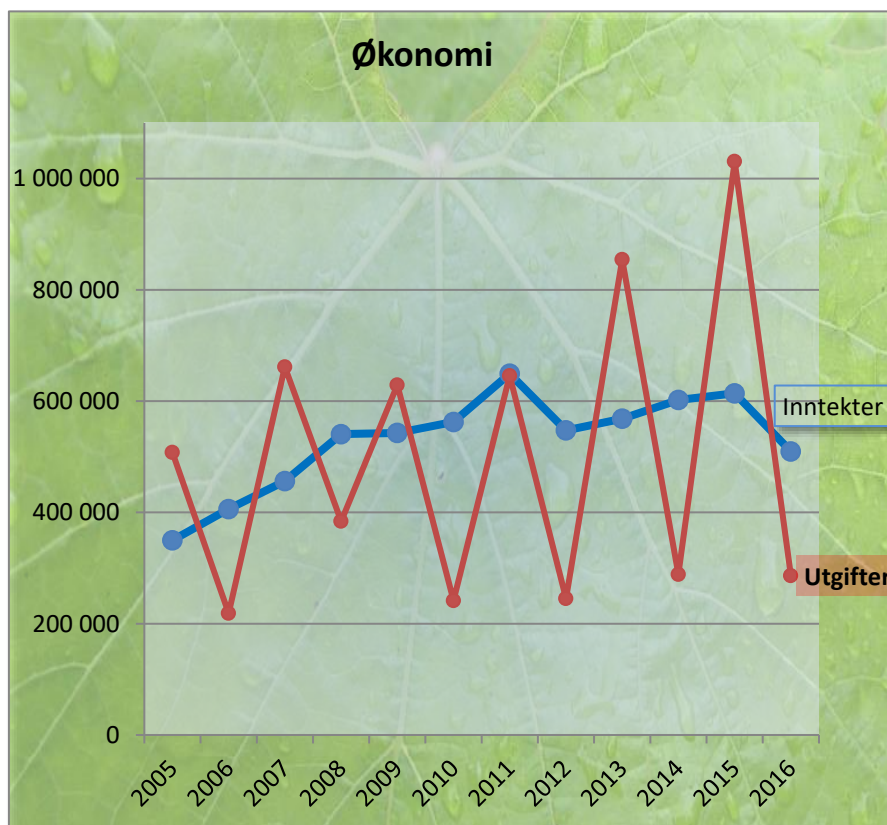
Telemark Venstres økonomi er fremdeles solid

Inntektene er i all hovedsak basert på offentlige tilskudd fra Staten og Telemark fylkeskommune. Inntektsstrømmen er dermed forutsigbar, men avhengig av valgresultat. Konsekvensene av det svake valget 2015, var en reduksjon i de offentlige tilskuddene med 15 prosent f.o.m. 2016.

I 2015 var de offentlige tilskuddene samlet på kr. 513.414,- mens de i 2016 er på kr 436.250,- Valgresultatet i 2015 innebar dermed en betydelig reduksjon i de offentlige tilskuddene for 2016 og kommende år; til sammen nesten 80.000 kr.

I 2016 har Telemark Venstre hatt «Div. inntekter/tilskudd» på til sammen kr. 73.000,- Dette er bl.a. refusjoner fra andre fylkeslag og egne lokallag på utlegg Telemark Venstre har forskuttert, samt tilskudd fra VHO knyttet til bl.a. kontingenter og LPN-tilskudd, samt partivennordningen og støtte fra Venstres Opplysningsforbund.

Samlede inntekter i 2016 var kr. 509.623,- mens inntektene i 2015 var kr. 614.046,-

Utgiftene

Utgiftene i Telemark Venstre baseres på at det brukes vesentlig mer penger i valgår, enn i mellomvalgår. Eksempelvis var Telemark Venstres utgifter i valgårene 2011 og 2013 hhv. kr. 645.738 og kr 854.546, og i 2015 på kr. 1.030.832. Utgiftene i 2012 var kr. 245.174,- og i 2014 kr. 288.706,-.

I 2016 var utgiftene kr. 286.452,-

Resultat

Telemark Venstres resultat i 2016 er et overskudd på kr. 223.171,-

I 2015 var resultatet et underskudd på kr. 416.786,- (valgår).

Til sammenligning var det et overskudd i 2014 på kr 313.000,- (ikke valgår).

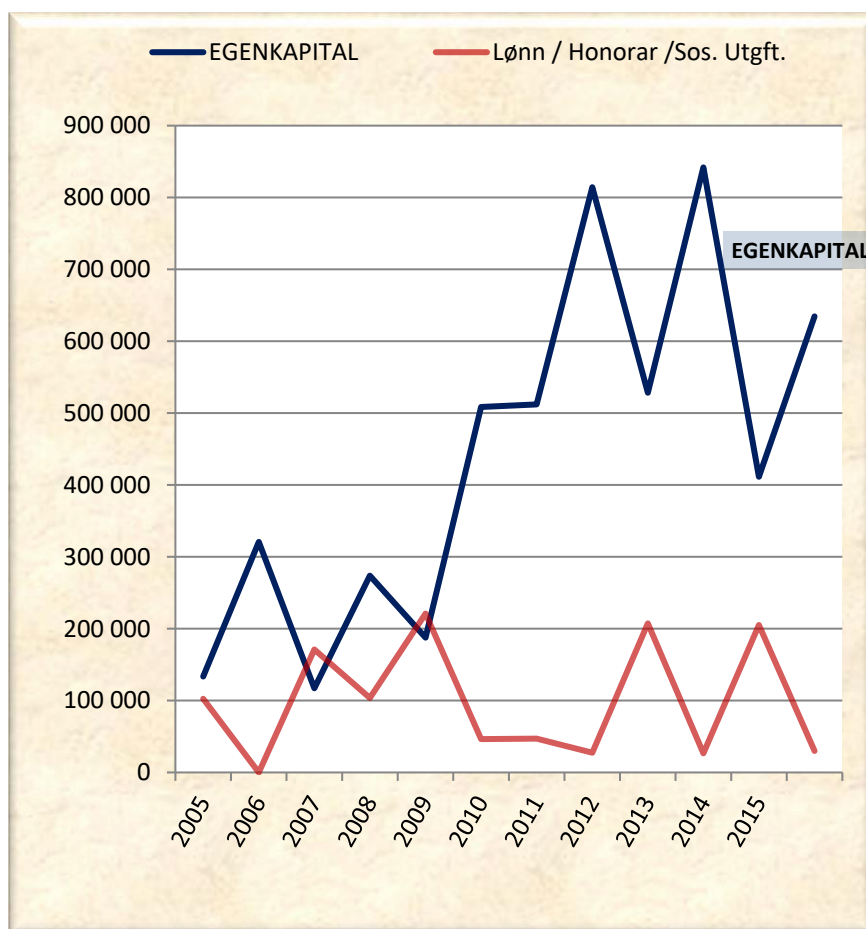
Frikjøp/Ansatte

Fylkesleder har vært mindre frikjøpt enn i 2015; frikjøpet har kostet kr. 30.000 i 2016.

Budsjettet var på frikjøp innenfor en ramme på kr 100.000,- slik det ble vedtatt av årsmøtet ved tiltredelse i 2010.

Egenkapital

Fylkeslagets egenkapital er økt fra kr. 411.469 pr. 31.12.15 til kr. 634.640,- pr 31.12.16

Forholdet mellom frikjøp og bygging av egenkapital.

Telemark Unge Venstre 2016

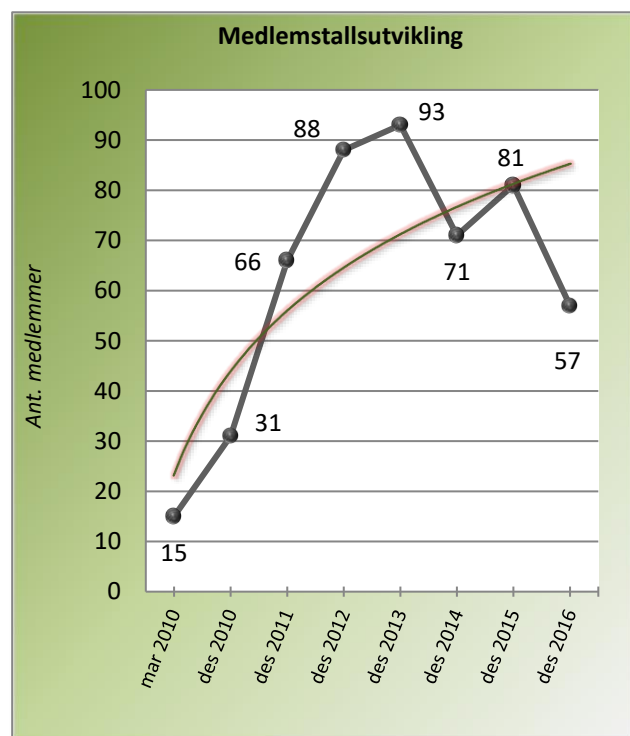

Fylkesleder i Telemark Unge Venstre¹⁴ var i 2016 *Nora Fjeldkåsa* (frem til november), mens *Ingrid Åmlid* er ny leder fra november 2016.

Året 2016 har vært preget av et inaktivt styre, særlig etter Venstres landsmøte i april. Det ble sendt tre delegater fra Telemark Unge Venstre til Unge Venstres landsmøte i september. I november 2016 ble det arrangert årsmøte hvor det ble valgt et nytt styre. Samme dag som Telemark Unge Venstre hadde årsmøte ble Grenland Unge Venstre stiftet på nytt i håp om at det i det kommende året kan bli et aktivt lokallag. Videre jobbes det med å stifte Bø Unge Venstre.

I 2016 hadde TUV 57 medlemmer mot 81 i 2015 og hvorav 50 % (28) betalte kontingenten. Det har vært en liten nedgang i antall medlemmer i Unge Venstre generelt. Derfor er det viktig å ha fokus på å verve nye medlemmer fremover.

Av aktivitet har TUV vært med på å arrangere en klesbytte-dag med de andre aktive ungdomspartiene i Grenland. TUV var videre representert i NOAHs fakkeltog mot pels i Skien i 2016 og hvor Julie Seland holdt appell. Det ble

også arrangert en matkasteaksjon hvor TUV var representert.

Videre jobbes det med å skolere medlemmer til å ta debatter under den kommende valgkampen, det skal arrangeres et regionalt valgkampseminar samt regionalakademiet. Ved siden av det kommer også sommerleir som skal forberede medlemmene godt til høstens valgkamp.

¹⁴ <http://www.ungevenstre.no/fylkeslag/telemark>

Oppsummering

Styret mener 2016 var preget av det relativt dårlige valgresultatet i 2015 og Venstres fallende tendens på nasjonale meningsmålinger. Det har også vært fall i medlemstallet og stor nedgang i aktiviteten på nett. Det har også vært tendenser til å finne forklaringen i vårt forhold til Frp i regjering som enkelte mener er grunnen til vår svekkede oppslutning. Noe som igjen har dreid fokus bort fra oss selv og vårt eget politiske budskap til det strategiske spillet. Dette er muligens forståelig, men styret mener faren er stor for at man da projiserer problemet fremfor å utvikle vår egen politikk å få frem positive budskap til velgerne.

Selv om Telemark Venstre både blir hørt og prioritert i f.eks. budsjettforhandlingene, mener styret at vi fortsatt må styrke Telemark Venstres nasjonale posisjon i årene som kommer. Dette krever hardt og målrettet arbeid i alle ledd, men er helt klart oppnåelig.

Vi må bli mer aktive på nett og sosiale medier.

Synlighet i presse/media må bli bedre og det må kontinuerlig jobbing til for at vi skal få bedre uttelling ved valg ved å legge sten på sten både i organisasjonen og i vårt daglige politiske arbeide.

Politikkutvikling

Styret vil spesielt trekke frem politikkutvikling (resolusjoner /programinnspill) som et område der vi leverer dårlig. Det må legges mye mer ressurser i dette i tiden fremover. For å posisjonere Telemark i den nasjonale konkurransen, er det særdeles viktig at vi arbeider gjennom politiske uttalelser og programinnspill til overordnede organer som Landsstyret og Landsmøtet.

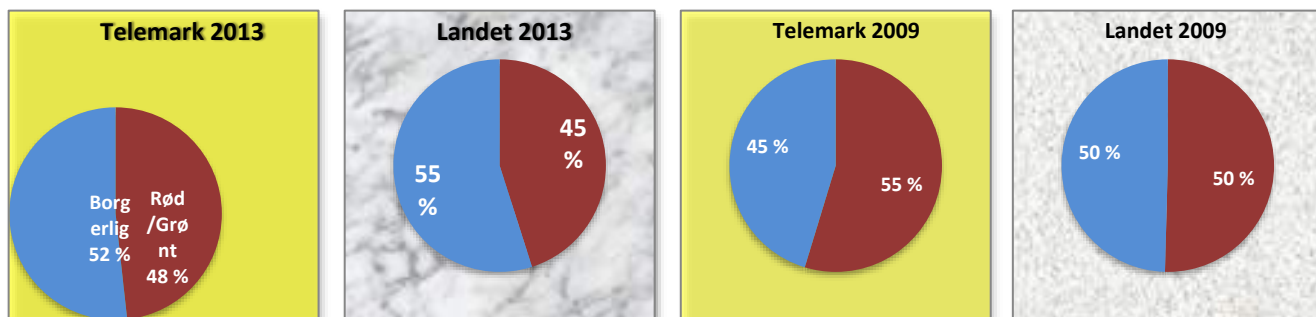
Utfordringsbildet vårt er synliggjort gjennom blant annet valgkampleder Kenneth Berg sin evalueringsrapport fra valget i 2013. Der pekes det på faktorer som kan forklare noe av Venstre sin tradisjonelt svake stilling i Telemark:

- «høy» arbeidsledighet
- lavt utdanningsnivå
- lavt lønnsnivå
- sterke fagforeninger (LO, industrifylke)
- lav andel unge voksne? (20år - 30år) sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Telemark har i utgangspunktet en lav andel innbyggere av de som vi kan kalle kjernevelgere.

Det er også slik at Telemark, sammen med Østfold og Hedmark, er tradisjonelle «røde» fylker.

Valget i 2015 forsterker bildet av Telemark som et rødt fylke, slik som vist fra stortingsvalg under¹⁵:

Med dette som bakteppe, kan man kanskje hevde at det er naturlig at Venstre har en svak stilling i Telemark. Det vil da si at dersom Telemark beveger seg oppover på sysselsettingsstatistikken og

15 Se også grafikk på side 19 under [Fylkestingsvalget](#)

høyner befolkningens kompetanse, samtidig som det skjer en positiv befolkningsutvikling med en bedre demografisk balanse, vil også Venstres oppslutning øke som et resultat av utviklingen.

Vi vil måtte jobbe hardt i vårt daglige politiske arbeid for å få en positiv samfunnsutvikling. Til dette har vi behov for nasjonal støtte gjennom programerklæringer, budsjetter og prosjekttildelinger. Mye av dette arbeidet består av å fremme politiske uttalelser. Dette må gjøres samtidig som vi forbedrer vår organisasjon og rekrutterer nye medlemmer til innsats for Venstres ærend i Telemark.

Organisasjonen

Fylkesleder legger også mye arbeid i å alltid «levere» overfor Venstres hovedorganisasjon og ledelse. Man skal kunne stole på Telemark Venstre!

Vi stiller opp og bygger nettverkene våre. Vi har en veldig god tone og dialog med Venstres ledelse, Sentralstyre og Landsstyre. Dette arbeidet vil holde frem og vi må kollektivt jobbe enda hardere for å styrke vår posisjon nasjonalt.

For å levere enda sterkere resultater i tiden fremover vil det bli et mål for styret å få større aktivitet og jevnbyrdighet i lag som nå ligger lavt i aktivitet. Lag med god rekruttering og stor aktivitet må hjelpe omkringliggende lag som behøver litt drahjelp. Dette vil bidra til å bringe stolthet og glede til organisasjonen og vil kunne heve Telemarks status og påvirkningskraft på nasjonal politikk og lokale rammevilkår.

Akkerhaugen, 11.02.2017

Torgeir Fossli
Leder

Hedvig Johanne Nysæter
Nestleder

Atle Rui
Nestleder

ÅM-sak 2 Regnskap 2016

Revidert Regnskap 2016 vil bli lagt frem på årsmøtet.
Korrigerende foreløpige hovedtall er som følger:

Inntekter

Konto	Tekst	R-2015	B-2016	R-2016	Diff Bud/regn
3000	Div tilskudd og andre inntekter.	100 292	50 000	73 000	23 000
3401	Statstilskudd	146 141	146 000	124 464	-21 536
3402	Fylkeskom. tilskudd	367 273	313 000	311 786	-1 214
8040	Renter	340	1 000	373	-627
	Sum inntekter	614 046	510 000	509 623	-377

Utgifter

Konto	Tekst	R-2015	B-2016	R-2016	Diff Bud/regn
5001	Lønn/honorarer/sos.	205 168	100 000	30 000	-70 000
6800	Kontorutgifter o.l	30 887	5 000	7 051	2 051
6801	Valgkamp	317 989	0	0	0
7100	Reiser	53 234	40 000	15 965	-24 035
7301	Møter	153 696	50 000	86 114	36 114
7703	LSM, LM. LPN/VHO	269 858	100 000	142 322	42 322
7706	Div. overføringer	-	25 000	5 000	-20 000
	Sum utgifter	1 030 832	320 000	286 452	-33 548

	Ordinært resultat	- 416 786	190 000	223 171	33 171
--	--------------------------	------------------	----------------	----------------	---------------

ÅM-sak 3 Budsjett 2017

Budsjett 2017 vil bli lagt frem på årsmøtet.

ÅM-sak 4 **Kontingent**

Ingen endring

Fylkes-kontingenten til Telemark Venstre følger fra *2016 til enhver tid Venstres standardsatser.*
I 2016 vil denne være kr 75,-.

ÅM-sak 5 Suppleringsvalg av organisatorisk nestleder

Organisatorisk nestleder, valgt av årsmøtet i 2016 for perioden 2016 – 2018, Hedvig Johanne Nysæter, har bedt om avløsning på grunn av endret arbeidssituasjon.

Styret innstiller på at Hedvig Johanne Nysæter blir løst fra vervet fra og med årsmøtet den 11.02.2017.

Årsmøtet må derfor velge en ny organisatorisk nestleder som skal sitte frem til nytt AU-valg på årsmøtet i 2018.

Innkommet forslag:

Ny organisatorisk nestleder *nyvalg* **Solfrid Rui Slettebakken**

ÅM-sak 6 Valg av valgnemnd (Ledertrio og revisorer perioden 2018 - 2020)

Uten innstilling:

Leder:	?
Medlem 1:	?
Medlem 2:	?
Medlem 3:	?
Unge Venstre:	?
Vara 1:	?
Vara 2:	?
Vara 3:	?
Vara UV	?

ÅM-sak 7 Innkomne saker / Vedtektsendringer

Innkomne saker: *Ingen saker mottatt*

Vedtektsendringer: *Ingen forslag mottatt*

ÅM-sak 8 1. kandidatens taler (Geir Arild Tønnessen)

Tale med etterfølgende spørsmål og debatt

ÅM-sak 9 Ekstern gjest – EMIL ERIKSRØD

Lokalavisen Grenland

Tirsdag 10.mars.2015 Uke 11 Årgang 5

Turist i sør
Tangen Fort

Lokalt
Samarbeider med Filipinene
Side 16-17

Sport
Seiret på internasjonal arena
Side 20-21

Kultur
De store spørsmålene
Side 28-29

En ekte patriot

Skiensmannen Emil Eriksrød er oppvokst på Gjerpen og innehar et gløydende engasjement for mulighetene som finnes i hele Telemark. Interessen strekker seg fra næringsliv og eiendom til verdiskapning, men i bunn og grunn er det mennesket som står i fokus.
Side 4-5

>Realiserer drømmen side 2-3

NYHET!

DET FLEKSIBLE ÅRSKORTET

En gladnyhet for alle som liker å bade!

Nå kan du ta med alle barna og barnas besteforeldre på familieårskortet

Årskortet gjelder 1 år fra kjøpstidspunktet.

Dine Mine • Være Bestefar • Bestemor

SKIEN FRITIDSPARK
www.skienfritidspark.no

ÅM-sak 10 Generell politisk Debatt

ÅM-sak 11 Behandling av Valgkampplan

Innledning v/ Dag Yngland (Valgkampsjef)
Drøfting og behandling

ÅM-sak 12 Resolusjoner

Innkommet innen fristen 05. februar 2017:

1. *NORGE SOM NY INTERNASJONAL AKTØR I FILM- OG SERIEPRODUKSJON!*
Forslag fra **Tinn Venstre**
2. *DIGITALT SKOLELØFT*
Forslag fra **VHO**
3. *VENSTRE OG REGJERINGSSAMARBEID ETTER VALET 2017*
Forslag fra **Bø Venstre**
4. *JA TIL EN BÆREKRAFTIG MINERALNÆRING I NORGE*
Forslag fra **Kragerø Venstre**
5.
....

Innkommet etter fristen 05. februar 2017:

6. *Ingen*
Forslag fra **Ingen**

Resolusjonsforslag 1

NORGE SOM NY INTERNASJONAL AKTØR I FILM- OG SERIEPRODUKSJON!

Norge er et land som er naturlig egnet for filmproduksjon gjennom en verdenskjent, variert og spektakulær natur. Det som har hindret en større satsing på internasjonal film- og serieproduksjon har vært en mangel på en filminsentivordning, som først tredde i kraft i 2016.

Om Insentivordningen (fra Norsk filminstitutt):

«Insentivordningen for film og serieproduksjoner trådte i kraft 1. januar 2016. Tilskuddsordningen forvaltes av Norsk Filminstitutt og har en ramme på 45 millioner kroner for 2016. Insentivordningen er en refusjonsbasert ordning der produksjoner som kvalifiserer kan søke om tilskudd på inntil 25 % av godkjente kostnader i Norge. Ordningen skal bidra til å øke antallet store internasjonale film- og serieproduksjoner i Norge for å fremme norsk kultur, historie og natur. Ordningen skal også bidra til økt erfaring og kunnskap i den norske filmbransjen, stimulere til vekst, en bærekraftig norsk filmnæring og økt internasjonalt samarbeid. Første søknadsfrist var den 21. januar 2016, og Norsk filminstitutt (NFI) mottok fire søknader med totalt budsjetterte kostnader i Norge på 384 millioner kroner. I vedtaksmøte den 2. mars ble det tildelt et tilskudd på 40,5 millioner til Snømannen og 4,5 millioner til Downsizing.»

Som det kommer frem fra søknadene, så er dagens ordning underfinansiert, og Norge risikerer å gå glipp av film- og serieproduksjoner som kan bidra til en næring med stort vekstpotensial, ikke minst for distriktene. Derfor mener Telemark Venstre at insentivpotten må økes betraktelig fra neste statsbudsjett og i mye større grad reflektere det etterspurte markedet for filmproduksjon i Norge.

Telemark Venstre vil:

at filminsentivpotten for statsbudsjettet i 2018 økes til 250 millioner kroner, og at den i fremover i størst mulig grad skal reflektere etterspørselen i markedet.

Resolusjonsforslag 2

DIGITALT SKOLELØFT

Store deler av det norske samfunnet har i noen grad blitt digitalisert, men mange steder henger skolen etter. Skolen må være i stand til å møte den digitale revolusjonen, for barn og unge som ikke mestrer digitale ferdigheter, risikerer å henge etter på mange samfunnsområder senere i livet.

Venstre vil sørge for at digitalt læremateriell og relevant programvare av høy kvalitet blir tilgjengelig for flere. Lærerne må få muligheten til å tilegne seg god IKT-kompetanse, og den tekniske infrastrukturen må fungere godt på skoler i hele landet.

Digital infrastruktur: Bredbånd og skjermer

Rapporten «Monitor skole 2016» fra Senter for IKT i utdanningen undersøkte skolens digitale tilstand. Den viste at det er store forskjeller mellom skolene når det kommer til hva slags utstyr de har. Hvis pedagoger og elever skal kunne bruke digitale ressurser, må nettilgangen være stabil og ha tilfredsstillende kapasitet. Antallet datamaskiner eller nettbrett må være tilpasset antall elever, og det må være IKT-hjelp på skolen.

Teknologisk kompetanseløft for lærerne

Når skolen digitaliseres settes det også større krav til elevenes kompetanse i nettbruk, kildekritikk og personvern. Lærerutdanningen må reflektere dette.

Ifølge Monitor-rapporten prioriterer omtrent halvparten av skolene i liten eller ingen grad ressurser til kompetanseheving i grunnleggende ferdigheter eller pedagogisk kompetanse i IKT. Skolene varierer også stort i digital modenhet. Enkelte skoler arbeider systematisk med teknologi, mens andre ligger langt bak. Det påpekes at vi ennå ikke ivaretar kompetansemålene i læreplanen, både når det gjelder elevers og læreres kompetanse. Venstre mener at teknologiforståelse må være del av alle lærerutdanningene, inkludert PPU, siden dette vil være viktig i nesten alle fag fremover. Venstre mener også at videreutdanningen for lærere må styrkes på teknologiområdet, og at staten må legge til rette for å heve IKT-kompetansen i skolen.

Lær kidsa koding

Venstre vil styrke barns teknologiforståelse ved å gi dem flere muligheter til å lære programmering. Mennesket må lære seg å styre teknologien, slik at teknologien ikke styrer mennesket. Den nye digitale hverdagen krever at vi forstår hvordan digitale hjelpemidler brukes, men også hvordan de virker og skapes.

Programmering kan brukes i alt fra webdesign og spillutvikling, til å utvikle fremtidens apper og datasystemer. I tillegg er det en effektiv måte å utvikle ferdigheter som logikk og forståelse for språk og matematikk. I dag finnes prøveprosjekter med programmering som valgfag i Norge. Venstre ønsker å gjøre dette til en permanent ordning, slik man har positiv erfaring med internasjonalt.

Venstre foreslår også programmering som obligatorisk fag på prøveskoler, og vil legge bedre til rette for at barn og unge skal kunne få tilbud om programmeringskurs gjennom blant annet bibliotek og kulturskole.

Digitale læremidler er mer enn tekst på skjerm

Framveksten av digitale læremidler skaper nye muligheter for bedre læring og tilpasset opplæring for hver enkelt elev. Norsk næringsliv er langt framme i utviklingen av slike «edtech»-løsninger (*educational technology*), og Norge har et stort potensiale både for næringsutvikling og som foregangsland i digital skole.

Et mangfold av læremidler

Innkjøp og innføring av digitale verktøy er utfordrende både for kommunene som skoleeiere, rektorer som skoleledere og lærere som pedagoger. Utviklingen går raskt, og mange verktøy kan raskt vise seg utdaterte. Venstre vil opprette en ressursbank og en veileder for kommunenes digitale investeringer.

Dagens monopolsituasjon i læremiddelmarkedet er uheldig. For eksempel er Venstre skeptiske til at det fylkeskommunale Nasjonal digital læringsarena (NDLA), som i hovedsak samler tekst digitalt og i liten grad reflekterer utviklingen av digitale læremidler, er en så dominerende aktør. Det behøves varierte og oppdaterte digitale alternativer.

Venstre vil:

- Sikre at lærere, lærerstudenter og skoleledere gis nødvendig kompetanse gjennom lærerutdanning, inkludert PPU, og videreutdanningsmuligheter.
- Innlemme bruk av IKT i undervisningen i ulike fag i lærerutdanningene.
- Innføre programmering og teknologiforståelse som en del av læreplanen for grunnskolen.
- Legge til rette for samarbeid mellom fagmiljøer som jobber med digital teknologi og skolene, med mål om at det skal eksistere et fagtilbud rundt programmering i skolen.
- Sette krav til minstestandarder for digitale verktøy i skolen.
- Gi kommunene, den enkelte skole og den enkelte lærer frihet til å velge og å prøve ut digitale læringsverktøy i klasserommet.
- Opprette en offentlig nasjonal portal for digitale læremidler fra norske og utenlandske leverandører som tilfredsstiller bestemte kvalitetskrav, der skolene kan kjøpe digitale læremidler fra et mangfold av leverandører, subsidiert gjennom offentlige tilskudd.
- Videreutvikle en nasjonal digital tekst- og undervisningsbank for alle trinn i skolen, der lærere og elever kan finne oppdatert, variert informasjon som dekker aktuelle fag og temaer, gratis tilgjengelig for elevene i digital form.
- Utvikle et nasjonalt system for spredning av beste praksis innen bruk av digitale læremidler og systemer for læringsanalyse i undervisningen.
- Fjerne mva. på digital læremidler slik at disse likestilles med trykte lærebøker.
- Legge til rette for at innovasjon på teknologi og digitale verktøy rettet mot utdanningssektoren kan skje i norsk næringsliv.
- Støtte mer forskning på effekten av digitale pedagogiske verktøy.

Resolusjonsforslag 3

VENSTRE OG REGJERINGSSAMARBEID ETTER VALET 2017

Telemark Venstre meiner følgjande:

- Venstre er eit sentrumsparti og gjeng til val på eit blå-grønt alternativ. Det vil seie ei regjering beståande av Høgre, Krf og Venstre.
- Venstre kjem ikkje til å støtte ei regjering som partiet sjølv ikkje er medlem av.
- Venstre kan ikkje sitte i same regjering som Frp.

Resolusjonsforslag 4

JA TIL EN BÆREKRAFTIG MINERALNÆRING I NORGE

Det grønne skiftet trenger store mengder nye mineraler og metaller. I Norge har vi mange av dem: i Fensfeltet i Nome i Telemark fins jordartmetaller som er nødvendige komponenter i mobiltelefoner og i elbiler. I Engebøfjellet i Sogn og Fjordane fins verdens største påviste forekomst av rutil, som bearbeidet blant mye annet gir oss titanprodukter sterkere og lettere enn jern og stål og som brukes i moderne fly, i proteser og i teknisk utstyr. I Norge sliter næringen med dårlig ry fra gamle dager da arbeidsplasser var viktigere enn om virksomheten endret landskap og påførte store miljøskader.

Slik er det ikke lenger, vi har nå et av verdens beste miljøregimer, og derfor vil gruvevirksomhet i Norge være et langt bedre og mer bærekraftig alternativ i europeisk og global sammenheng enn at nødvendige ressurser utvinnes og fraktes fra land langt borte med svakere miljøkrav.

Behovet for å utvinne viktige metaller i Norge vil øke fremover. Finnmark, Telemark, Sogn og Fjordane, for å nevne noen, har enorme verdier i bakken og i fjellet. Telemark Venstre ønsker at disse kan bidra til nye grønne arbeidsplasser og ny verdiskaping. Da kreves en positiv holdning til norsk gruvedrift fra myndigheter og politiske partier, slik at norske interesser i næringen tilføres stimuleringstiltak og støtte på linje med andre viktige næringer i Norge.

ÅM-sak 13 Behandling av Stortingsvalgprogram 2017 – 2021

"På lag med framtida"¹

Alle endringsforslag må innleveres skriftlig og saken legges frem for årsmøtet uten innstilling og behandles kapittel for kapittel med en kort innledning:

Kapittel	Side	Innleder
1 Kunnskap og like muligheter	8	Marius Netten Skeie
1.1 Barnehage for alle barn	8	
1.2 Gratis barnehage	9	
1.3 Bedre språkopplæring i barnehagen	10	
1.4 Skole for kunnskap og like muligheter	10	
1.5 Dyktige og motiverte lærere	10	
1.6 Kompetanseløft for lærere	11	
1.7 Bedre språkopplæring i skolen	12	
1.8 Tidlig innsats og tilpasset opplæring	12	
1.9 Digital kompetanse	13	
1.10 Trygt og godt skolemiljø	14	
1.11 En helhetlig skolehverdag	14	
1.12 Friskoler som supplement til den offentlige skolen	15	
1.13 Mangfold i videregående opplæring	16	
1.14 Samarbeid mellom skole og arbeidsliv	16	
1.15 Bedre oppfølging for å hindre frafall	17	
2 Forskning og høyere utdanning i verdensklasse.	19	Øyvind Lexau
2.1 Forskning i verdensklasse	19	
2.2 Den frie forskningen	20	
2.3 Mer attraktivt å forske	21	
2.4 Mer forskning og innovasjon i næringslivet		
2.5 Høyere kvalitet på utdanningsinstitusjonene	22	
2.6 Utdanningsinstitusjonene	23	
2.7 Løft for fagskolene	23	
2.8 Et godt studentliv	24	
2.9	25	
2.10 Studentvelferd	25	
3 Ta vare på naturen	26	Dag Yngland
3.1 Miljøet trenger kunnskap og samarbeid	26	
3.2 Kampen mot gift og søppel	27	
3.3 Rent hav	28	
3.4 Gjenvinning og gjenbruk av avfall	28	
3.5 Vern av biologisk mangfold og sårbare områder	29	
3.6 Dyr har egenverdi	33	
3.7 Bedre dyrevelferd	34	
3.8 Vern av villaks	34	
3.9 Internasjonalt miljøansvar.	35	

¹ Programmet lastes ned her: https://www.venstre.no/assets/Venstres_stortingsvalgprogram_2017-2021_andreutkast_v1.pdf

4 Et klimavennlig samfunn.	36	Børge Skårdal
4.1 Fra oljenasjon til fornybarnasjon	37	
4.2 Fornybare kraftressurser	38	
4.3 Mer effektiv energibruk	38	
4.4 Ny petroleumspolitik - vern av sårbare områder	39	
4.5 Internasjonalt klimaansvar	40	
4.6 Enklere å ta grønne valg	41	
4.7 Enklere å være miljøvennlig forbruker	42	
5 Mer miljøvennlig transport.	43	Olav Lahus? / Aslaug Nørendal
5.1 Utslippsfri transportsektor	44	
5.2 Offensiv kollektivsatsing	45	
5.3 Bedre tilrettelegging for syklist og gående	45	
5.4 Raskere tog	47	
5.5 Miljøvennlig sjøfart	49	
5.6 Miljøvennlig luftfart	50	
5.7 Trygge og gode veier	50	
6 Grønn by- og stedsutvikling.	52	Trine Jørgensen Dahll
6.1 Grønne byer for gode liv	52	
6.2 Bedre luftkvalitet	53	
6.3 Arealplanlegging	53	
6.4 Klimatilpasning	54	
6.5 Bygg med nullutslipp	54	
6.6 Bærekraftig forvaltning av arealressursene	55	
7 Grønn og bærekraftig økonomi.	57	Geir Arild Tønnessen
7.1 Grønt skattesifte	57	
7.2 En skattepolitikk som gjør arbeid lønnsomt	58	
7.3 Enklere skattesystem	59	
7.4 Mer rettferdig formuesskatt	59	
7.5	60	
7.6 Ansvarlig finanspolitikk	60	
7.7 Ansvarlig bruk av oljefondet	61	
7.8 Et samfunnsansvarlig oljefond (SPU)	62	
7.9 Et åpnere oljefond (SPU)	62	
7.10 Stabil pengepolitikk	63	
7.11 Langsiktig økonomisk fordeling	63	
7.12 Like spilleregler	64	
8 Et mangfoldig, konkurransedyktig og grønt næringsliv	65	Lars Solbakken
8.1 Innovasjonsevne i verdensklasse	66	
8.2 Flere gründere og tryggere arbeidsplasser	66	
8.3 Mindre byråkrati	68	
8.4 Marked for nytt grønt næringsliv	68	
8.5 Lik tilgang til markeder	69	
8.6 Grønn industriproduksjon i verdensklasse	70	
8.7 En verdensledende grønn finanssektor	71	
8.8 Grønn fornybarklynge	71	
8.9 Statens Pensjonsfond Utland (SPU)	72	
8.10 Reiseliv	72	

9 Bærekraftige ressurser fra jord og hav.	74	Eli Taugbøl
9.1 Innovasjon og teknologiutvikling	75	
9.2 En verdiskapende og bærekraftig fiskerinæring	76	
9.3 Innovasjon og nytenking i fiskerinæringen	77	
9.4 Utnytte verdiskapingspotensialet i sjømatnæringen	78	
9.5 En allsidig og bærekraftig havbruksnæring	78	
9.6 Bedre ressursutnyttelse	79	
9.7 Et framtidsrettet og bærekraftig landbruk	80	
9.8 Trygg og klimasmart matproduksjon	81	
9.9 Styrket lokal matproduksjon	82	
9.10 Selvstendige bønder	83	
9.11 Aktiv og fornybar bruk av skogen	84	
9.12 Miljøvennlig mineralutvinning	85	
9.13 Vann som bærekraftig næring	86	
10 Fremst på IKT og digitalisering	87	Kenneth Berg
10.1 Digitalisering av offentlig sektor	87	
10.2 Velferdsteknologi for framtida	88	
10.3 Utnytte potensialet i teknologien	89	
10.4 Digital infrastruktur og datasikkerhet	89	
10.5 Delingsøkonomien	90	
10.6 Smarte byer	91	
10.7 Det åpne internettet	91	
11 En familiepolitikk som setter barn i sentrum.	93	Terese Katrine Kolberg Seynaeve
11.1 Gode støtteordninger til barnefamilier	93	
11.2 Gratis barnehage for alle	94	
11.3 Ventestøtte fremfor kontantstøtte	94	
11.4 Bedre omsorg i barnevernet	95	
11.5 Barns medvirkning og personvern	95	
11.6 Foreldreskap og familieformer	96	
11.7 Fordeling av omsorg for barn	97	
11.8 Kultur- og fritidsaktiviteter for alle barn og unge	97	
12 Arbeids- og velferdssamfunnet	99	Marius Netten Skeie
12.1 Arbeidsliv for alle	99	
12.2 Godt arbeidsmiljø	100	
12.3 Inkluderende arbeidsliv	101	
12.4 Fleksible arbeidstidsløsninger for seniorer	101	
12.5 Livslang læring	102	
12.6 Kortere vei inn i arbeidslivet for innvandrere	102	
12.7 Folkehøgskoler og studieforbund	103	
12.8 Raskere tilbake i arbeid	103	
12.9 Et mer brukervennlig Nav	104	
12.10 Målrettet kamp mot fattigdom	104	
12.11 Bedre rettshjelp	105	
12.12 Velferd for eldre	105	
13 Innvandring og integrering.	107	Solfrid Rui Slettebakken
13.1 Enklere arbeidsinnvandring	108	
13.2 Retten til asyl	109	
13.3 Barn på flukt	110	
13.4 Sikre rettigheter for barn på flukt	110	

13.5	Rettssikkerhet for asylsøkere	111	
13.6	Rask retur	112	
13.7	Rett til et familieliv	112	
13.8	Aktivitet fra dag èn!	113	
13.9	Mer effektiv språkopplæring	114	
13.10	Tidlig tilrettelegging for arbeid	114	
13.11	Opplæring tilpasset hvert enkelt barn	115	
13.12	Bedre helsetilbud	116	
14	Pasienten i sentrum	117	Stein Kinserdal
14.1	Tidlig innsats og mer forebygging	118	
14.2	Folkehelsearbeid	118	
14.3	Helseskadelige produkter	119	
14.4	Effektiv psykisk helsehjelp	119	
14.5	Tvangsbruk i psykisk helsevern	120	
14.6	Rusomsorg som tar mennesker på alvor	120	
14.7	Rusavhengighet er en sykdom	121	
14.8	Flere og bedre bo- og omsorgstilbud til eldre	122	
14.9	Styrking av fagkompetanse	123	
14.10	Teknologi revolusjonerer helsesektoren	124	
14.11	Raskere behandling og kortere ventetid	124	
14.12	Tillitsreform i helsevesenet	125	
14.13	Sykehuskøer	126	
14.14	Tilgjengelig tannhelse	127	
14.15	Rett til å bestemme over sin egen kropp	127	
14.16	Bioteknologi og etikk	128	
14.17	Å kjenne sitt eget opphav	128	
15	En inkluderende boligpolitikk.	130	Geir Arild Tønnessen
15.1	Flere og mer miljøvennlige boliger	130	
15.2	Boligmarkedet	131	
15.3	Tryggere bolighandel	132	
15.4	Enklere å etablere utleieboliger	132	
15.5	Studentboliger	133	
16	Mangfoldig og fritt kulturliv	134	Lars Solbakken
16.1	Sterke offentlige kulturinstitusjoner	135	
16.2	Bibliotekene	135	
16.3	Kulturminnevernet og museene	136	
16.4	Bedre vilkår for idretten	136	
16.5	Frivilligheten sikrer bredde og mangfold	137	
16.6	Barne- og ungdomskultur	138	
16.7	Spillpolitikken	138	
16.8	Kunst og kultur som levebrød	139	
16.9	Ivareta og utvikle litteratur og språk	141	
16.10	Tilgang til litteratur	142	
16.11	Frie og uavhengige medier	142	
16.12	Medier og ytringsfrihet	143	
16.13	NRK-lisensen	143	
16.14	Det åpne informasjonssamfunnet	144	
16.15	Åndsverk og opphavsrett	145	
16.16	Retten til å ferdes fritt	145	

17 Liberale rettigheter.	147	Evy Beate Tveter
17.1 Personvern og retten til privatliv	148	
17.2 Datalagring	148	
17.3 Big data	149	
17.4 Overvåkning og dataavlesning i politiet	149	
17.5 Kameraovervåkning	150	
17.6 Organisasjons- og ytringsfrihet	150	
17.7 Tros- og livssynsfrihet	151	
17.8 Like rettigheter og like muligheter	152	
17.9 Holdningsarbeid i likestillingen	153	
17.10 Rettigheter som forbruker	153	
17.11 Ansvar for urbefolkning og nasjonale minoriteter	155	
18 Levende folkestyre og en mer effektiv offentlig sektor	157	Olav Lahus
18.1 Åpenhet og innsyn i beslutninger som fattes	158	
18.2 Åpenhet i det offentlige	158	
18.3 Makten må utgå fra folket og flere må få stemmerett	159	
18.4 Større kommuner og livskraftige regioner	160	
18.5 Regioninndeling og fylkeskommunen	161	
18.6 En mer effektiv offentlig sektor	162	
19 Trygghet og rettssikkerhet.	164	Eli Taugbøl
19.1 Styrket innsats mot voldtekt	165	
19.2 Vold i nære relasjoner	166	
19.3 Bekjempe økonomisk kriminalitet	166	
19.4 Synlig politi	167	
19.5 Klare rammer for politiets metoder	167	
19.6 Et mer tilgjengelig rettssystem	168	
19.7 Rettferdig rettergang	169	
19.8	169	
19.9 Advokater og jurister	169	
19.10 Et straffesystem som bidrar til rehabilitering	170	
19.11 Kunnskapsbasert ruspolitikk	171	
19.12 Straff og fengsling	171	
19.13 Samfunnssikkerhet og beredskap krever mer samarbeid	172	
20 Fremtidsrettet forsvarspolitik	174	Olav Kasland
20.1 Forutsigbar og avspennende forsvarspolitik	174	
20.2 Rekruttering til forsvaret.	176	
20.3 Veteraner	176	
20.4 Økt samarbeid og aktiv internasjonal deltakelse	177	
20.5 Internasjonale operasjoner i FN	177	
20.6 Økt kontroll med våpen	178	
20.7 Atomvåpen og nedrusting	179	
21 Globale utfordringer – vårt ansvar	180	Olav Kasland
21.1 Mer europeisk samarbeid	181	
21.2 Økt globalt samarbeid	182	
21.3 Verdensbanken og IMF	183	
21.4 Menneskerettigheter	184	
21.5 En liberal utviklingspolitikk	185	
21.6 Offentlig bistand	186	
21.7 Nødhjelp og humanitært hjelpearbeid	187	

21.8	Mer rettferdig internasjonal handel	188
21.9	En større rolle i verden	189
21.10	Svalbard	190

Innkomne forslag:

Fra Bø Venstre:

1. Venstre er eit sosialliberalt parti

Venstre har ein lang og stolt historie som det fremste sosialliberale partiet i Noreg. I programutkastet for 2017 – 2021 er ordet sosialliberal utelatt og begrepet liberal er nytta. Dette meiner Bø Venstre er feil utvikling. I definisjonen av omgrepet i Store Norske leksikon står bl.a. dette : ”I motsetning til liberalismen krev sosialliberalismen en aktivt tilretteleggende stat; særlig krever den en bevisst sosial-, kultur- og utdanningspolitikk . Man kan således si at sosialliberalismen er grunnlaget for velferdsstaten”

Her er vi rett inn i viktige kjernesaker for Venstre. Vi står i ein lang tradisjon og ei av Venstre sine viktige oppgaver er nettopp å vidareutvikle eit sosialliberalt samfunn med eit godt samspel mellom samfunn og individuelle friedom.

Bø Venstre meiner derfor at Venstres stortingsvalgprogram 2017 – 2021 skal springe ut frå eit sosialliberalt standpunkt, og at begrepet sosialliberal derfor bør stå i innleiinga på programmet som eit utgangspunkt for dei konkrete sakene som blir nemnt vidare.

2. Bø Venstre seier nei til aktiv dødshjelp

Bø Venstre vil ikkje støtte ei utredning av aktiv dødshjelp. Det er mange vanskelege dilemma som dukkar opp i samband med pleie mot slutten av livet, men svaret på det er ikkje aktiv dødshjelp.

Bø Venstre meiner at den hjelpa som i dag blir tilbydd mot slutten av livet i det norske helsevesenet, er god. Men vi treng og å bygge ut den palliative pleia slik at den kan bli enda betre. Ein bør ikkje forvanske ein allereie tung situasjon ved å la aktiv dødshjelp vere eit valalternativ for privatpersonar og/eller helsepersonell.

Delegatene forbereder seg ved å lese programforslaget.²

Endringsforslag:

Endrings-/ Strykningsforslag fra Tinn

Kapittel 1.

Side 9 underkapittel 1.2 linje 22. Stryk punktet.

22 ✓ åpne for kvelds åpne barnehager, kombinert med makstid per døgn og uke

Hva er her definisjon på kveld? Barnehager som er oppe til 22-23 om kvelden synes ikke jeg er ønskelig. Det blir brukt argument som at det passer folk som jobber skift, men hva med problema-tikken de møter når barna blir fem-seks og starter på skole? Skjer det noe magisk den dagen barna starter i skolen fra dagen før når de gikk i barnehage som gjør at foreldre ikke lenger trenger pass? Dette er en institusjonalisering av barns liv man bør

² Programmet lastes ned her: https://www.venstre.no/assets/Venstres_stortingsvalgprogram_2017-2021_andreutkast-ENDELIG.pdf

vokte seg for.

Side 10 underkapittel 1.5 linje 25 og 26. Stryk punktet.

25 ✓ gi lærerne et lønnsloft som reflekterer nye krav til utdanning, kompetanse og krav om
26 etterutdanning.

Side 11 underkapittel 1.5 linje 2 og 3. Stryk punktet.

2 ✓ legge til rette for flere doktorgradsutdannede i undervisningsstillinger i
3 grunnopplæringen

Hvorfor? Er det for å skaffe jobb til folk som har tatt seg doktorgrad?

Side 11 underkapittel 1.6 linje 22 og 23 . Stryk punktet.

22 ✓ kreve at nyutdannede lærere har digital kompetanse til å bruke IKT pedagogisk i
23 læringsarbeidet

Ulike skoleeiere satser på ulike læringsverktøy, noen bruker Windows som plattform, andre iOS mens andre satser på Android. Dette må kurses av arbeidsgiver, og ikke lærersted pga ulike digitale verktøy.

Side 12 underkapittel 1.7 linje 9. Stryk punktet.

9 ✓ ha to obligatoriske fremmedspråk fra 5. trinn

Vanskelige å se hvordan dette skal gjennomføres i praksis.

Side 15 underkapittel 1.12 linje 6 Stryk punktet.

6 ✓ ha krav om minimum antall elever for at en friskole skal bli etablert

Også små steder bør ha mulighet til å starte privatskole hvis ønskelig. Dette er en diskriminering av små lokalsamfunn.

Side 17 underkapittel 1.15 linje 10 Stryk punktet.

10 ✓ fjerne fraværsgrensen i videregående opplæring

Den virker å fungere godt, selv om den muligens må justeres noe. Her bør man se an hvordan det fungerer over tid før man konkluderer med å gå imot den.

Kapittel 3.

Side 26 underkapittel 3.4 linje 29 Stryk punktet.

29 • innføre en plastavgift for all plast som ikke er bioplast eller er resirkulert

Vi bør unngå å fremstå som et avgiftsparti, selv om hensikten er god.

Side 31 underkapittel 3.7 linje 29 og 30 Stryk punktet.

29 ✓ forby videre avl og bruk av dyr som er avlet frem med sterkt unaturlige og skadelige
30 egenskaper. Dagens kyllingrase bør byttes ut

Det kan være vanskelig å gi objektive kriterier for dette, og det er bedre å sette krav til selve dyre-velferden enn hvilke raser som skal brukes

Kapittel 7

Side 55 underkapittel 7.6 linje 20 og 21 Stryk punktet.

20 ✓ holde skatte- og avgiftsnivået omtrent på dagens nivå, men endre innrettingen slik at vi får

21 et mer effektivt skattesystem

Kunne vi ikke heller gått i en retning av mindre skatter og avgifter?

Side 55 underkapittel 7.6 linje 22 Stryk punktet.

22 ✓ unngå å innføre nye offentlige utgifter uten tilsvarende kutt i eksisterende utgifter

Vanskelig å gjennomføre?

Kapittel 9

Side 68 underkapittel 9 linje 15 Stryk punktet.

15 ✓ innføre CO2-avgift på fossil plast

Se tidligere punkt om avgifter

Side 74 underkapittel 9.8 linje 33 Stryk punktet.

33 ✓ stoppe nydyrking av myr

Noen plasser i Norge finnes det svært mye myr, nord i Telemark er blant de områdene.

For mange bønder er det gode å kunne drenere gamle jorder fra myr til dyrkbar mark.

Dette blir for generelt og krenker enkeltes muligheter til å drive næring på egen eiendom.

Man bør heller verne om offentlig eide myrområder.

Side 76 underkapittel 9.10 linje 9 Stryk punktet.

9 ✓ fjerne odelsloven

Ønsker diskusjon rundt dette.

Kapittel 10

Side 83 underkapittel 10.7 linje 17-18-19 Stryk punktet.

17 ✓ støtte kommuner som ønsker å innføre gratis internetttilgang, for eksempel etter modell fra

18 Luxembourg og «Municipal wireless network»-prosjektet som blant annet er innført i

Trondheim

19 under navnet Trådløse Trondheim

Med dagens tilgang til 4G nettverk og wifi i nærsagt alle kafeer, så må man spørre seg om dette er nødvendig? Kan ikke private aktører stå for dette istedenfor at det skal bli nok en offentlig utgift?

Kapittel 11

Side 84 underkapittel 11.1 linje 25 og 26 Stryk punktet.

25 ✓ at foreldrepermisjonen bør deles i tre, hvor begge foreldrene får 15 uker hver mens 16 26 uker fordeles fritt

En del mødre trenger av naturlige årsaker mer tid hjemme enn 15 + 16 uker, folk er forskjellige på den måten. Dette bør man vokte seg for å detaljstyre selv om intensjonen er god.

Side 87 underkapittel 11.6 linje 22 Stryk punktet.

22 ✓ utrede muligheten for at barn skal kunne ha flere enn to juridiske foreldre

Nei, Venstre bør ikke jobbe for å utbedre dette. Man kan bare tenke seg samværsfordeling med tre eller fire juridiske foreldre, det går bare ikke. Barn bør ha to juridiske foreldre, og så kan man ha så mange bonusforeldre man vil, men det er stor forskjell på omsorgspersoner og juridiske foreldre

Kapittel 12**Side 90 underkapittel 12.2 linje 25 Stryk punktet.**

25 ✓ innføre nasjonal minstelønn som virkemiddel for å motarbeide sosial dumping

Hva er grunnlaget for dette? Og er det i det hele tatt mulig?

Kapittel 13**Side 98 underkapittel 13.2 linje 25 Stryk punktet.**

25 ✓ at Norge skal ta imot flere overføringsflyktninger gjennom FN

Kanskje Norge skal ta imot flere overføringsflyktninger, og kanskje ikke. Dette må avgjøres med tanke på reelt behov og mottakskapasitet, og ikke bestemmes på forhånd for en fireårsperiode.

Kapittel 14**Side 107 underkapittel 14.3 linje 9 Stryk punktet.**

9 ✓ opprettholde avgiftsnivået på alkohol

Bør senkes.

Side 107 underkapittel 14.3 linje 10 Stryk punktet.

10 ✓ avvikle taxfreesalget

Her er det en rekke ting som kan gå galt hvis et slikt forslag går gjennom, for taxfree er med på å finansiere mange småflyplasser rundt om i landet, slik at man må finne dekning for dette før man avvikler taxfree, og så er det unødvendig upopulært og vil skaffe partiet masse utakknemlig støy, noe vi ikke trenger mer av for øyeblikket

Side 116 underkapittel 14.17 linje 4 Stryk punktet.

4 ✓ tillate altruistisk surrogati i Norge 4

Nei

Side 116 underkapittel 14.17 linje 5 og 6 Stryk punktet.

5 ✓ sette klare krav til helseforsikring, oppfølging av surrogatmødre, betaling og avtaler for

6 nordmenn som ønsker å benytte seg av surrogati i utlandet.

Ikke dette heller. Dette er ikke noe som man bør være med på å legitimere, dette er i verste fall en grov utnyttelse av fattige mennesker som Venstre bør ta sterk avstand til.

Kapittel 16**Side 132 underkapittel 16.16 linje 19 og 20 Stryk punktet.**

19 ✓ ha strenge nasjonale begrensinger for bruken av snøskutere og andre motoriserte

20 terrengkjøretøy, og gi kommunene mulighet til å begrense bruken ytterligere

Dette bør være opptil hver kommune i større grad enn i dag. I noen kommuner er bruk av snøskuter en naturlig del av tilværelsen, og forurensar ikke mer enn bilkjøring i og rundt byer. Man bør heller jobbe med gode slepevalg på lokalt nivå.

Kapittel 18

145 underkapittel 18.4 linje 34 Stryk punktet.

34 ✓ *avskaffe generalistkommuneprinsippet*

Må diskuteres.

Kapittel 19

Side 155 underkapittel 19.12 linje 22 og 23 Stryk punktet.

22 ✓ *at utenlandske borgere som begår kriminalitet i Norge bør søkes overført til soning i*
23 *hjemlandet*

Folk som har blitt tatt for kriminalitet i Norge bør sone i Norge, under norske fengselsforhold.

Kapittel 20

Side 161 underkapittel 20.7 Stryk underkapittel og linje 4.

4 ✓ *arbeide for et internasjonalt forbud mot atomvåpen*

og flytt linjer 5-9 til underkapittel 20.6

5 ✓ *styrke arbeidet med å håndheve og få flere land til å ratifisere konvensjonene om 5 forbud mot 6 landminer og klasevåpen*

7 ✓ *styrke arbeidet med å fjerne og destruere landminer og klasebomber*

8 ✓ *arbeide for et internasjonalt forbud mot brannvåpen*

9 ✓ *videreføre arbeidet med en konvensjon om kontroll med håndvåpen*

Vi kan reelt sett ikke oppnå noe med å arbeide for et internasjonalt forbud mot atomvåpen, de fors-vinner den dagen bedre våpen kommer for dagen. Resten av punktene kan flyttes inn i underkapittel 20.6

Bø Venstre:

Endringsforslag til 2.utkast Venstres Stortingsvalgprogram 2017-2021

1 Kunnskap og like muligheter

Side 8, Linje27-28 Og side 11, avsnitt 1.5 linje 2: lønnsløft strykes

Begrunnelse fastsetting lønn er forhandlingstema mellom partane

Avsnitt 1.7, side 12, linje 23: 2 obligatoriske fremmedspråk fra 5- trinn strykes

Begrunnelse: Barna bør først bør bli trygge i norsk og engelsk. Vi er og usikre på om det er mulig å skaffe kvalifiserte lærarar til et slikt løft.

Avsnitt 1.7 ny linje. Venstre vil arbeide for færre elever pr. lærar

3 Ta vare på nature

Avsnitt 3.7. Betre dyrevelferd: Side 34, linje 23, Setningen" Dagens kyllingrase bør byttes ut" strykes.

Begrunnelse: Dette kan føre til ei rasering av ei viktig landbruksnæring i distrikta. Ikkje klarlagt om det er aktuelle alternativ som kan konkurrere med import av kyllingkjøt.

5 Mer miljøvennlig transport

Avsnitt 5.6 Miljøvennleg luftfart, Side 50, linje 9-13 og linje 24 ang avvikling av taxfrisalg: strykes

Begrunnelse: Vi meiner det er forslag som skaper unødige irritasjon og ikkje er med å skape auka forståing for klimaspørsmål

6 Grønn by- og stedsutvikling

Avsnitt 6.3 arealplanlegging, Side 54, linje 9 og 10 "Åpne for at kommunene kan tillate søndagsopne butikker i bykjernen som virkemiddel for å sikre økt byliv." Strykes.

Begrunnelse: Dette har vi argumentert godt mot tidlegare, og vi syns det er utidig at denne saka nå blir fremma på nytt. Det var heller ikkje med i 1. utkast til programmet.

7 Grøn og bærekraftig økonomi

Avsnitt 7.4 Mer rettferdig formuesskatt, side 60 Linje 15 – 24: Dissensen støttes ikkje.

9 Bærekraftige ressurser frå jord til hav.

Avsnitt 9.11 aktiv og fornybar bruk av skogen, side 85, linje 10 og 11: "At det utarbeides kommunale eller fylkeskommunale planer for granfelt" strykes.

Begrunnelse: Dette er byråkratisk. Greit at granfelt ikkje passar på Vestlandet. Men kva med Drangedal og Bø? Når Venstre ønskjer å verne 10 % av skogarealet, bør med tillate moderne driftsformer der det er naturleg.

11 Ein familiepolitikk som setter barn i sentrum.

Avsnitt 11.1 Gode støtteordninger til barnefamilier. Side 93, linje 24-28 Dissens pappa-permisjon: Støttes ikkje

Avsnitt 11.2 Side 94: Gratis barnehage for alle. Omformulering av avsnittet slik at ein gradvis minskar eigenbetaling i barnehage (og SFO). Vi veit ikkje kostnaden og kva det går på bekostning av.

14 Pasienten i sentrum

Avsnitt 14.16.16 bioteknologi og etikk, side 128, linje 17-19. Strykes. Vi støtter dissensen til Breivik og Raja.

Begrunnelse: viser til oversendt uttale frå årsmøtet i Bø venstre.

Avsnitt 16.17 side 129 linje 4-5: dissens ang. surogati , støttes.

17. Liberale rettigheter.

Linje 1 Endres til Sosialliberale rettigheter, Viser til Årsmøtevedtak i Bø venstre der vi ber om bruk av nemninga sosialliberal.

Avsnitt 17.4 Åvervåking og dataavlesing i politiet. Side 149 Linje 33-35 Dissens, støttes ikkje

18 Levende folkestyre og en mer effektiv off sektor

Avsnitt 18.3 Makten må utgå fra folket og flere må få stemmerett, side 159, linje 26 - 31 utvalg for å utarbeide republikansk styringsmodell.: strykes. Støtter dissens (linje 32-34)

19 Trygghet og rettsikkerhet

Avsnitt 19.10, Et straffesystem som bidrar til rehabilitering, side 170, linje 27 og 28 dissens: ønsker ikke å avskaffelse av sexkjøpsloven. Støttes.

20 Framtidsretteet forsvarpolitikk

Avsnitt 20.2 Rekruttering til Forsvaret, side 176, Linje 9 – 15: Dissens, ønsker yrkesforsvar. Støttes ikkje

For Bø Venstre
Bergit Myrjord
leiar

- 1 trøster når det trengs. Venstre vil ha flere dyktige fagfolk i barnehagene for å skape en god oppvekst
2 for flere.

3 Venstre vil

- 4 ✓ innføre en lovpålagt minimumsnorm for bemanning i barnehagene
5 ✓ ha kompetansekrav og videreutdanningsopplegg for barnehagelærere og assistenter
6 ✓ at minst 80 % av alle barnehageansatte skal ha barnefaglig kompetanse
7 ✓ at minst 50 % av alle ansatte skal ha barnehagelærerutdannelse
8 ✓ styrke rekrutteringen av menn til barnehagene
9 ✓ øke rekrutteringen av andre faggrupper med barnefaglig kompetanse i barnehagen
10 ✓ innføre en egen læringsmiljølov for barnehagebarn
11 ✓ engasjere og involvere barna i utviklingen av barnehagens tilbud
12 ✓ styrke barnas personvern ved å begrense bruken av kartlegging, og med åpenhet om
13 hva som kartlegges
14 ✓ ta i bruk digitale verktøy i en pedagogisk sammenheng

15 1.2 Gratis barnehage

- 16 De fleste barn i Norge går i barnehage. Det er likevel sann at mange av dem som trenger det aller
17 mest ikke benytter tilbudet. Venstre vil ha gratis barnehage for alle barn, samtidig som vi styrker
18 kvaliteten og valgmulighetene i barnehagene

19 Venstre vil

- 20 ✓ ha gratis barnehage for alle barn
21 ✓ innføre løpende opptak i barnehagene
22 ✓ åpne for kvelds- og lørdagsbarnehager, kombinert med maks tid per døgn og uke
23 ✓ legge til rette for et mangfold av ulike barnehager
24 ✓ sikre en forsvarlig finansiering av private og ideelle barnehager, med garanti om
25 justering av finansieringen når det innføres nye krav til barnehagen
26 ✓ gi barn i asylmottak rett til barnehageplass

27 1.3 Bedre språkopplæring i barnehagen

28 *”Venstre vil gjøre språkopplæringen i*
29 *barnehagene bedre”*

- 30 Språk er nøkkelen til like muligheter i skolen og i samfunnet. Venstre vil åpne for at læring og
31 språkopplæring kan få en større plass i barnehagene, men ønsker ikke noen norm for hvor mye barna
32 skal kunne. Læring må skje gjennom lek, og gode pedagoger må selv ha rom til å lage tilpassede
33 opplegg. I Norge har vi flere språk, og vi har en forpliktelse til å gi det samme tilbudet både til barn
34 med samisk morsmål og til barn som snakker tegnspråk. Det må tydeliggjøres at tegnspråk er et
35 språk, og ikke et spesialpedagogisk tiltak.

Sammendrag av kommentarer på Venstres stortingsvalgprogram_2017-2021 _andreutkast-ENDELIG.PDF

Side: 9

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.35.42

Hva er her definisjon på kveld? Barnehager som er oppe til 22-23 om kvelden synes ikke jeg er ønskelig. Det blir brukt argument som at det passer folk som jobber skift, men hva med problema-tikken de møter når barna blir fem-seks og starter på skole? Skjer det noe magisk den dagen barna starter i skolen fra dagen før når de gikk i barnehage som gjør at foreldre ikke lenger trenger pass? Dette er en institusjonalisering av barns liv man bør vokte seg for.

Venstre vil

- ✓ innføre krav om norskkunnskaper og sikre tilbud om ekstra norskopplæring for ansatte i barnehagen
- ✓ ha gratis kjernetid til barn med behov for ekstra opplæring i norsk eller samisk
- ✓ ha en tydelig barnehagelov som ivaretar retten til språk, og som understreker betydningen av tidlig innsats
- ✓ at barnehagene skal få kunnskap om gevinster ved tospråklig opplæring, herunder tegnspråk
- ✓ ha tidlig innsats ved behov for språkopplæring gjennom enklere søknadsprosess og raskere vedtak
- ✓ at barnehagene skal ha mulighet til å igangsette tiltak om spesialpedagogisk hjelp og språkopplæring

1.4 Skole for kunnskap og like muligheter

En av de viktigste oppgavene vi har som samfunn er å sørge for at norsk ungdom kan gå ut i arbeidslivet med solide kunnskaper og ferdigheter, men også med en nysgjerrighet og en kreativitet som kan bidra til nyskaping både i privat og offentlig sektor. Skolen skal både danne og utdanne. Skolens viktigste oppgave er å formidle kunnskap og å utvikle evnen til å anvende kunnskap. Den er også en viktig arena for å utvikle forståelse for demokrati, samfunnsansvar og livsmestring.

1.5 Dyktige og motiverte lærere

"Venstre vil gjøre læreryrket mer attraktivt"

Gode lærere er det aller viktigste for elevenes læring. En god lærer kan faget sitt, og ser og inspirerer elevene sine. Relasjonen mellom lærere og elever er avgjørende for elevenes læringsutbytte. Derfor må vi satse på lærerne.

Venstre vil

- ✓ gi lærerne et lønnsloft som reflekterer nye krav til utdanning, kompetanse og krav om etterutdanning
- ✓ utvikle flere karriereveier i skolen, og modernisere stillingskategoriene for undervisningspersonell slik at disse reflekterer kompetansen bedre
- ✓ videreføre nasjonale rekrutteringsplaner for å sikre mange nok lærere.
- ✓ sette i gang en full gjennomgang av lærernes arbeidssituasjon for å redusere skolebyråkratiet
- ✓ gjøre det økonomisk attraktivt for mastergradsutdannede å jobbe som lærer ved å redusere studiegjeld eller etablere en særskilt stipendordning
- ✓ sørge for tett oppfølging av nyansatte lærere med en mentor som gir råd og tilbakemeldinger
- ✓ innføre en veiledningsordning for nyutdannede lærere og barnehagelærere som kombineres med redusert undervisningstid

Side: 10

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Innsatt tekst Dato: 07.02.2017 18.40.47
BØ Venstre: Begrunnelse fastsetting lønn er forhandlingstema mellom partene

- ✓ sørge for målrettede seniortiltak for å beholde verdifull kompetanse i skolen

✓ legge inn tiltak for flere doktorgradsutdannede i undervisningsstillinger i

grunnopplæringen

1.6 Kompetanseløft for lærere

Lærerutdanningen sliter med rekrutteringen, eldre lærere slutter, og nyutdannede lærere forlater yrket. For at læreryrket skal bli attraktivt for flere, må vi ha en god og attraktiv lærerutdanning, og gode ordninger for de lærerne som allerede er i skolen. Det er viktig at utdanningen er relevant for oppgavene og utfordringene en nyutdannet lærer møter i skolen. I tillegg til solid faglig kompetanse, må lærerstudentene få god innsikt i ulike verktøy som brukes i skolen i dag, som digitale verktøy og nasjonale prøver.

Også dagens lærere trenger påfyll av kunnskap. Vi vil ha et kraftig løft i ordningen som gir alle lærere mulighet til å ta en formell videreutdanning. Venstre vil ha en langsiktig målsetning om krav til utdanning for å undervise.

Venstre vil

- ✓ opprette flere praktisk-pedagogiske studieplasser, slik at flere studenter med en spesialisert fagkompetanse får mulighet til å bli lærere
- ✓ heve kvaliteten på praktisk-pedagogisk utdanning
- ✓ gi flere lærere et kompetanseløft gjennom tilbud om etter- og videreutdanning
- ✓ utvikle et program for å rekruttere flere fagutdannede til læreryrket
- ✓ bygge ut ordningen med systematisk videreutdanning for lærere ansatt i grunnskole og videregående skole
- ✓ kreve at nyutdannede lærere har digital kompetanse til å bruke IKT pedagogisk i læringsarbeidet
- ✓ innføre en godkjenningsordning for lærere i samarbeid med berørte parter i skolesektoren
- ✓ stille krav om at skolens ledelse skal ha utdanning i skoleledelse
- ✓ innføre en sertifiseringsordning for lærere i samarbeid med utdanningssektoren.

1.7 Bedre språkopplæring i skolen

“Venstre vil sikre bred språkkompetanse hos elevene”

Verden blir mer internasjonal, og vi har oftere jobber der vi trenger å kunne kommunisere på andre språk enn norsk. Språkopplæringen er en viktig del av grunnopplæringen, og Venstre vil stille krav til bredde i språkkunnskapene hos alle. Vi vil innføre et obligatorisk fremmedspråk i tillegg til engelsk fra 5. trinn, og vi vil gjøre det enklere for elever som har et fremmedspråk som morsmål å få formell opplæring i dette språket. I tillegg vil vi sikre likeverdige tilbud på samisk og norsk språk for samiske

Side: 11

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Hvorfor? Er det for å skaffe jobb til folk som har tatt seg doktorgrad?

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Ulike skoleeiere satser på ulike læringsverktøy, noen bruker Windows som plattform, andre iOs mens andre satser på Android. Dette må kurses av arbeidsgiver, og ikke lærersted pga ulike digitale verktøy.

1 barn. Elever med lærevansker skal ha mulighet til å fordype seg i norsk eller engelsk dersom en
2 spesialpedagog anser dette som hensiktsmessig.

3 Venstre vil sikre en bred og god opplæring i begge målformer i skolen og vurdere tiltak som kan
4 bedre vurderingsordningen i norskfaget uten at det skal føre til en nedprioritering av arbeidet med
5 sidemål.

6 Venstre vil gi elevene mulighet til å velge samisk i stedet for sidemål i de deler av landet der det er
7 mer naturlig med kunnskap og forståelse av samisk språk.

8 Venstre vil

9 ✓ ha to obligatoriske fremmedspråk fra 5. trinn

10 ✓ sørge for en internasjonalisering av grunnskolen ved å åpne for helhetlige
11 undervisningstilbud på andre språk, tilsvarende IB-linjer i videregående opplæring

12 ✓ ha en bred og god opplæring i begge målformer

* vil arbeide for færre elever pr. lærer

13 1.8 Tidlig innsats og tilpasset opplæring

14 Skolene trenger kompetanse i å forebygge og avdekke lærevansker, og ressurser til raskt å kunne
15 sette inn ekstra støtte og veiledning ved behov. Norge bruker mesteparten av de spesialpedagogiske
16 ressursene sent i skoleløpet i stedet for å fange opp utfordringene tidlig. Venstre vil endre den
17 spesialpedagogiske oppfølgingen slik at tiltak iverksettes tidlig og følges opp på en god måte.

18 Nasjonale prøver og kartlegginger gjør det lettere å sørge for ressurser til de skolene der behovet er
19 størst. De kan også brukes til å vurdere den enkelte elevs måloppnåelse, og slik bidra til at eleven får
20 mer tilpasset opplæring. Derfor er det viktig å sørge for at skoleledere og lærere har innsikt i hvordan
21 nasjonale prøver og andre kartleggingsprøver skal tolkes, og hvordan de kan brukes i det
22 pedagogiske arbeidet.

23 Venstre vil

24 ✓ ha logoped, spesialpedagogisk og psykologisk kompetanse tilgjengelig på hver enkelt
25 skole

26 ✓ at spesialpedagogisk undervisning gis av pedagoger

27 ✓ tilby foresatte veiledning i hvordan de kan følge opp skolearbeidet og skolehverdagen
28 på en god måte

29 ✓ ha åpenhet om resultatene på de nasjonale prøvene slik at både foreldre, lærere,
30 rektorer og skoleeiere har kunnskap om kvaliteten på skolen

31 ✓ styrke veiledningen av skoler og kommuner som over tid har svake prestasjoner på
32 nasjonale prøver og andre kartlegginger

Side: 12

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Vanskelige å se hvordan dette skal gjennomføres i praksis.

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Innsatt tekst Dato: 07.02.2017 18.40.31
BØ VENSTRE: Begrunnelse: Barna bør først bør bli trygge i norsk og engelsk. Vi er og usikre på
om det er mulig å skaffe kvalifiserte lærarar til et slikt løft.

Forfatter: Bø Venstre Emne: Utheving Dato: 07.02.2017 18.27.34
vil arbeide for færre elever pr. lærer

Venstre vil

- ✓ lage et regelverk som sikrer at eierne av friskoler ikke tar ut direkte eller indirekte utbytte fra friskoler som har offentlig finansiering
- ✓ fjerne bestemmelsen om at friskoler mister statlig støtte ved en elevs ubegrunnede fravær ut over 20 dager, når skolen fortsatt har ansvar for eleven
- ✓ ha krav om minimum antall elever for at en friskole skal bli etablert

Faktaboks:

Friskoler er privatskoler med offentlig finansiering. De fleste friskoler er livssynsskoler eller skoler med en alternativ pedagogisk retning, men det er også åpnet for etablering av yrkesfagskoler med alternative studietilbud og profilskoler med en særlig faglig spesialisering.

1.13 Mangfold i videregående opplæring

Venstre mener fagutdanningene i videregående opplæring må bli mer praksisnære og mindre teoretiske. Et mangfold av studieretninger gir eleven teoretisk og praktisk fagkompetanse og mulighet til å oppnå fagbrev. For mange handler det om å realisere sin drøm og sitt talent, og det er derfor viktig å sikre at opplæringen fra starten av gir mulighet til å praktisere faget.

Studiespesialiseringene har til hensikt å gi et solid grunnlag for videre studier på høyskoler og universiteter. Gode lærere, tett oppfølging av den enkelte elev og et godt læringsmiljø er viktig for at eleven skal få fullt utbytte av spesialiseringen. Venstre mener det bør være rom for at ulike skoler kan ha ulik profil, og at elevene fritt kan velge hvilken skole de ønsker å gå på.

Venstre vil

- ✓ opprette en egen rådgiverutdanning for å sikre god veiledning
- ✓ fjerne kravet om generell studiekompetanse ved enkelte studietilbud for å gjøre det enklere å ta høyere utdanning for elever med fagbrev.
- ✓ at det skal være lettere å kombinere praktisk arbeid og teori på yrkesfagslinjer. Allerede fra første trinn skal man få praktisk erfaring med faget sitt. Vekslingsmodellen bør tilbys ved flere skoler
- ✓ at utstyrsparkene ved skolene tilsvarer de man finner i arbeidslivet
- ✓ gi alle elever som ikke har fullført fagopplæring et individuelt utformet kompetansebevis. Dette kan hjelpe eleven til å komme i arbeid, på tross av manglende fagbrev
- ✓ Evaluere ordningen med påbygg og gjøre det mulig å ta påbyggingsåret over to år

1.14 Samarbeid mellom skole og arbeidsliv

“Venstre vil styrke samarbeidet mellom skolene og arbeidslivet”

Side: 15

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22

Også små steder bør ha mulighet til å starte privatskole hvis ønskelig. Dette er en diskriminering av små lokalsamfunn.

- ✓ etablere rådgiverteam med spesialpedagogisk, psykologisk og yrkesveiledningskompetanse i alle kommuner
- ✓ utvide tilbud om forsterket Vg3 for elever som ikke har fått tilbud om læreplass
- ✓ oppheve dagens aldersgrense for rett til videregående opplæring
- ✓ gi mulighet til å ta opp igjen fag fra ungdomsskolen
- ✓ øke bruken av praksisbrev og lære kandidatordningen for en mer skreddersydd videregående opplæring
- ✓ legge til rette for en mer praktisk opplæring i ungdomsskolen, blant annet gjennom praktisering av undervisningsfagene og lokal frihet til å etablere valgfag
- ✓ fjerne fraværsgrensen i videregående opplæring

Side: 17

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22

Den virker å fungere godt, selv om den muligens må justeres noe. Her bør man se an hvordan det fungerer over tid før man konkluderer med å gå imot den.

1 Vår rene og produktive kyst har en stor naturrikdom, og har gitt Norge et fantastisk grunnlag for
2 fiskeri og sjømatproduksjon. Hvis vi forvalter kystlinjen, fjordene og de marine ressursene våre på
3 riktig måte, vil dette kunne foregå i et «evighetsperspektiv».

4
5 Skipstrafikken og petroleumsvirksomheten øker imidlertid risikoen for uhell og skadelige
6 miljøkonsekvenser. Ett oljesøl kan ha enorme konsekvenser for sjøfugl, marine pattedyr og fisk.
7 Deponering av utslipp fra gruveindustrien i fjordbunnen er en annen trussel mot fjordmiljø,
8 gyteområder og sjømattrygghet, som dermed truer selve grunnlaget for norsk sjømatnæring. Derfor
9 vil Venstre ha en sterk oljevernberedskap og totalforbud mot nye sjødeponier.

10 Venstre vil

- 11 ✓ rydde opp i massene på sjøbunnen i havne- og fjordområder som er sterkt forurensset
- 12 av miljøgifter fra blant annet industri og avrenning fra land
- 13 ✓ totalforby nye sjødeponi av gruveavgang, og avslutte eksisterende deponier
- 14 ✓ innføre forbud mot å skifte ballastvann i sårbare områder og krav om fensing
- 15 ✓ styrke oljevernberedskapen, havariberedskapen, slepebåtkapasiteten og overvåkingen
- 16 av kystmiljøet

17 3.4 Gjenvinning og gjenbruk av avfall

18 "Venstre vil sørge for mer gjenbruk,
19 gjenvinning og bedre avfallshåndtering"

20 En stor del av den globale miljø- og ressursbelastningen skyldes et høyt forbruk av varer med kort
21 levetid. Derfor vil Venstre stimulere til utvikling av produkter med lengre levetid, blant annet ved økt
22 satsing på offisiell miljømerking. Vi vil øke avfall, som klar hovedregel, skal gjenbrukes, resirkuleres
23 og til slutt energigjenvinnes. Venstre mener vi må legge til rette for at hele økonomien blir mer
24 sirkulær slik at alt avfall gjøres om til ressurser i andre prosesser.

25 Mye av søppelet i havet er plast som ikke er nedbrytbar og som inneholder miljøfarlige stoffer. Det er
26 derfor nødvendig å iverksette tiltak for å redusere forbruket av plast og stimulere til økt bruk av
27 bioplast og resirkulert plast.

28 Venstre vil

- 29 • **innføre en plastavgift for all plast som ikke er bioplast eller er resirkulert**
- 30 • øke flaskepanten og innføre flere pante- og returordninger for varer og emballasje, samt
- 31 utvikle det nordiske samarbeidet om pant
- 32 • innføre forbud mot miljøskadelige produkter som tynne handleposer, engangsservice, og –
- 33 bestikk av plast.
- 34 • innføre forbud mot mikroplast i kroppsspleieprodukter
- 35 • halvere moms på reparasjon av alt fra sko til klær til hvitevarer, og vurdere å innføre
- 36 skattefritak for slike reparasjoner

Side: 26

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Vi bør unngå å fremstå som et avgiftsparti, selv om hensikten er god.

- 1 For å redusere konflikt mellom husdyr og rovvilt, trengs det forutsigbar politikk. I den grad rovvild og
 2 husdyrhold ikke lar seg forene, må Norges forpliktelser til å opprettholde levedyktige rovviltstammer
 3 gå foran, kombinert med forebyggende tiltak og økonomisk kompensasjon til næringsdrivende som
 4 blir berørt.

5 Venstre vil

- 6 ✓ etablere en felles nordisk forvaltningsplan som sikrer rovviltens langsiktige
 7 overlevelse både i Norge og Norden, og der bestandsmål på samtlige rovviltarter økes
 8 basert på faglige anbefalinger
 9 ✓ stimulere økonomisk for å redusere sauehold i områder der ulven yngler
 10 ✓ fremme annen næring i områder der ulven yngler
 11 ✓ evaluere dagens rovviltneemder

12 3.7 Bedre dyrevelferd

13 "Venstre vil bedre dyrevelferden"

- 14 Dyr har en verdi i seg selv, og skal behandles med respekt. Venstre mener at husdyrhold skal ta
 15 hensyn til dyrenes naturlige adferd og behov. Å forhindre stress, redsel, skade og smerte hos dyr, skal
 16 være et overordnet hensyn i forbindelse med slakting. Vi mener at tilsynsmyndighetene skal
 17 prioritere dyrevelferd høyere enn det de gjør i dag. I tillegg vil vi prioritere forebyggende arbeid for å
 18 bedre dyrevelferden, herunder oppfølging av mennesker som har ansvar for dyr.

- 19 Pelsdyrbransjen har ikke sørget for at dyrevelferden er tilstrekkelig forbedret de siste ti årene. Det
 20 avdekkes stadig helt uakseptable forhold på norske pelsdyrfarmer. Venstre vil derfor utvikle norsk
 21 pelsdyroppdrett.

22 Venstre vil

- 23 ✓ innføre forbud mot pelsdyroppdrett, import av pels og dyr i sirkus
 24 ✓ begrense bruk av smertevoldende dyreforsøk
 25 ✓ opprette dyrepoliti i alle politidistrikt, og styrke Økokrims evne til å effektivisere og
 26 koordinere politiets innsats mot grov dyrekriminalitet
 27 ✓ legge til rette for økt samarbeid mellom medisinske fagmiljøer for å unngå
 28 antibiotikaresistens hos mennesker og dyr
 29 ✗ forby videre avl og bruk av dyr som er avlet frem med sterkt unaturlige og skadelige
 30 egenskaper. Dagens kyllingrase bør byttes ut
 31 ✓ utrede merkeordning for å opplyse forbrukerne om varer er produsert på en
 32 dyrevennlig måte
 33 ✓ stille strengere krav til dyrevelferden i dyrebutikker
 34 ✓ stramme inn regelverk rundt transportering av dyr, innføre mobile slakterier og kurs i
 35 dyrevelferd for transportører

Side: 31

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22

Det kan være vanskelig å gi objektive kriterier for dette, og det er bedre å sette krav til selve dyre-velferden enn hvilke raser som skal brukes

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Innsatt tekst Dato: 07.02.2017 18.40.11

BØ VENSTRE:siste setning strykesBegrunnelse: Dette kan føre til ei rasering av ei viktig landbruksnæring i distrikta. Ikkje klarlagt om det er aktuelle alternativ som kan konkurrere med import av kyllingkjøt.

- ✓ at Norge skal utvikle og realisere nullutslippskonsepter for flere skipstyper, blant annet gods-, fiske- og fergefartøy
- ✓ styrke innovasjonslånene til miljøvennlige nybygg av skip som skal benytte fornybare løsninger
- ✓ stille krav om utslippsfrie eller fornybare alternativer på alle offentlige fergeanbud, både fra stat og fylkeskommuner
- ✓ jobbe for å inkludere klimagassutslippene fra cruiseskip i klimaregnskapene i verdens land.

5.6 Miljøvennlig luftfart

Luftfarten står for en betydelig del av klimautslippene, og det må en omlegging til for å få redusert utslippene. Venstre vil stille krav om at luftfarten tar i bruk den beste tilgjengelige teknologien for å redusere utslippene. Venstre mener også at klimahensyn må ligge til grunn før det eventuelt blir bestemt at nye rullebaner skal bygges. Venstre sier nei til utbygging av rullebane 3 på Gardermoen.

Taxfreeordningen bidrar til billigere flybilletter og gjør det mer attraktivt å reise med fly enn for eksempel med tog. Norske flyplasser omsetter for nesten 5 milliarder kroner gjennom salg av alkohol, tobakk og sukkervarer. Venstre mener taxfreeordningene har negative konsekvenser for miljø og klima, og foreslår derfor å oppheve muligheten til å selge alkohol- og tobakksvarer toll- og avgiftsfritt.

Venstre vil

- ✓ arbeide for at internasjonal luftfart og sjøtransport regnes med i et lands totale klimautslipp
- ✓ innføre samme CO2-avgift på luftfart til utlandet som det er på innenlandsflyvninger
- ✓ bruke avgiftssystemet for å stimulere til å legge om til en mer miljøvennlig luftfart
- ✓ stille krav om utslippskutt for luftfarten nasjonalt, i tråd med målene i den globale klimaavtalen
- ✓ legge til rette for økt produksjon og bruk av bærekraftig biodrivstoff
- ✓ avvikle taxfreesalget
- ✓ ha full gjennomgang av anbudssystemet for kortbanenettet for å sikre gode tilbud i distriktene

5.7 Trygge og gode veier

Gode veier er en forutsetning for at vi skal være trygge når vi kjører bil og for at vi skal komme oss frem dit vi skal. Nye og utslippsfrie løsninger gjør at biltransport blir mer klimavennlig. Befolkningsvekst gjør imidlertid at kollektive løsninger fortsatt må prioriteres fremfor vei inn mot større tettsteder og byer, samt mellom storbyene.

Venstre mener etableringen av Nye Veier AS var viktig for å få til en mer effektiv og helhetlig utbygging av veinettet. Veibyggingen i Norge har vært stykkevis og delt, noe som har ført til økte kostnader og lengre byggetider enn nødvendig i flere prosjekt.

Side: 46

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Gjennomstreking Dato: 07.02.2017 18.34.40
Taxfreeordningen bidrar til billigere flybilletter og gjør det mer attraktivt å reise med fly enn for 15 eksempel med tog. Norske flyplasser omsetter for nesten 5 milliarder kroner gjennom salg av 16 alkohol, tobakk og sukkervarer. Venstre mener taxfreeordningene har negative konsekvenser for 17 miljø og klima, og foreslår derfor å oppheve muligheten til å selge alkohol- og tobakksvarer toll- og 18 avgiftsfritt.

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 18.36.47
Begrunnelse: Vi meiner det er forslag som skaper unødig irritasjon og ikkje er med å skape auka forståing for klimaspørsmål

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Gjennomstreking Dato: 07.02.2017 18.34.57
avvikle taxfreesalget

Forfatter: BØ Venstre Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 18.36.06
BØ VENSTRE: Begrunnelse: Vi meiner det er forslag som skaper unødig irritasjon og ikkje er med å skape auka forståing for klimaspørsmål

- 1 ✓ stille krav om at kollektivinvesteringer skal følges opp med forpliktelser om å bygge
2 tett rundt kollektivknutepunkt

3 6.2 Bedre luftkvalitet

4 *“Venstre vil forbedre luftkvaliteten i byene og*
5 *tettstedene”*

6 Venstre er bekymret over at stadig flere steder i Norge har for dårlig luftkvalitet. Forurenset luft øker
7 risikoen for at barn får astma og forverrer helsen til mennesker med luftveis- og hjerte- og
8 karsykdommer. Trafikk er den største kilden til luftforurensning. Venstre vil derfor prioritere gående,
9 syklende og kollektivtrafikk i og rundt byer og tettsteder.

10 Venstre vil

- 11 ✓ gjøre sykkel til det tryggeste og mest effektive transportmiddelet i byer og tettsteder,
12 gjennom tiltak for flere gang- og sykkelveier, gode sykkelparkeringsordninger og
13 bysykkel-løsninger
14 ✓ stimulere til flere bilfrie soner i byer, hvor gater og plasser forbeholdes gående og
15 syklende, og hvor kollektivtrafikken får tilgang til gode knutepunkter for raske og
16 effektive på- og avstigninger
17 ✓ gi kommunene mulighet til å innføre lokale forbud mot bruk av dieselbiler i perioder
18 med høy luftforurensning
19 ✓ kreve at kollektivinvesteringer skal følges opp med forpliktelser om å bygge tett rundt
20 kollektivknutepunkt
21 ✓ gi flere byer og tettsteder mulighet til å lage «bypakker» og inngå bymiljøavtaler med
22 staten

23 6.3 Arealplanlegging

24 Det er kommunene som gjør den viktigste jobben for en bærekraftig stedsutvikling. Plasseringen av
25 boliger, butikker og kontorarbeidsplasser legger føringer for hvor og hvordan folk reiser og beveger
26 seg i hverdagen. De fleste kommuner mangler imidlertid nødvendig kapasitet til grundig areal- og
27 samfunnsplanlegging. 61 prosent av landets kommuner har et halvt årsverk eller mindre for å drive
28 samfunnsplanlegging. Venstre vil sikre økt plan- og arkitekturkompetanse i kommunene.

29 Venstre vil

- 30 ✓ sette kommunene i stand til å ivareta klimatilpasning i plan- og byggeprosjekter og
31 drive bymarådgivning overfor utbyggere
32 ✓ videreføre og utvikle nye programmer og forbildeprosjekter for gode byer
33 ✓ støtte Senter for bærekraftig by- og stedsutvikling
34 ✓ åpne for kommunene kan tillate søndagsåpne butikker i bykjernen som virkemiddel for
35 å sikre økt byliv

Side: 49

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Gjennomstreking Dato: 07.02.2017 18.39.46

åpne for kommunene kan tillate søndagsåpne butikker i bykjernen som virkemiddel for
35 å sikre økt byliv

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 18.39.28

Begrunnelse: Dette har vi argumentert godt mot tidlegare, og vi syns det er utidig at denne saka nå blir
fremma på nytt. Det var heller ikkje med i 1. utkast til programmet.

- 1 **DISSENS:** et mindretall bestående av Siri Melby, Martin Voss og Torbjørn Hæverfjord (NUV) vil ha følgende
- 2 tillegg:
- 3 **Lik behandling av ulike former for kapital i skattesystemet er nødvendig for at kapital allokteres best**
- 4 **mulig, som igjen sikrer verdiskapning og flest mulig arbeidsplasser. Det gjelder også ved beskatning**
- 5 **av løpende kapitalinntekter. Venstre vil derfor utrede hvordan primærbolig, som er fritatt fra slik**
- 6 **beskatning, kan skattlegges likt som andre kapitalobjekter.**
- 7 **En slik reform vil gi rom for en tilsvarende senking av skatten på arbeid. Det vil gi et mer balansert og**
- 8 **effektivt skattesystem, med en bedre fordelingsprofil og større incentiver for arbeid og verdiskapning.**

7.5

7.6 Ansvarlig finanspolitikk

De norske statsfinansene er solide på kort sikt. Vi har lav statsgjeld og oljefondet gir oss handlingsrom i finanspolitikken. På lengre sikt står norsk økonomi overfor større utfordringer. Vi har en befolkning som blir eldre og eldre, og oljepriser som faller og faller. Dette skaper et stort behov for reformer. En fortsatt kraftig vekst i pengebruken vil gi behov for kraftig omstilling allerede om få år. For Venstre er det viktig med en finanspolitikk som ser de store linjene og som sikrer at også neste generasjon får nytte godt av en sterk velferdsstat. Vi mener at det ikke vil være rom for store skatteletter i kommende stortingsperiode. Derimot må vi gjøre mer for å skatte smartere, blant annet ved å skatte inntekt mindre, og skatte forurensing mer.

Venstre vil

- ✓ holde skatte- og avgiftsnivået omtrent på dagens nivå, men endre innretningen slik at vi får et mer effektivt skattesystem
- ✓ unngå å innføre nye offentlige utgifter uten tilsvarende kutt i eksisterende utgifter
- ✓ forenkle og effektivisere det offentlige slik at det store behovet for ansatte og eksterne konsulenter reduseres
- ✓ legge ned offentlige organer som ikke lenger er nødvendige, og slå sammen organer som utfører samme oppgaver

7.7 Ansvarlig bruk av oljefondet

"Venstre vil sørge for ansvarlig bruk av Oljefondet"

Ideen om Oljefondet (Statens Pensjonsfond Utland – SPU) kom opprinnelig fra Venstre. Tanken var at rentene av Oljefondet skulle være et tilskudd til statens inntekter, men at kapitalen i fondet skulle stå urørt. Formålet med Oljefondet er en lønnsom forvaltning av fellesskapets formue som sikrer trygg finansiering av folketrygdens pensjonsutgifter på lang sikt. På den måten sikrer vi at de kommende

Side: 55

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 18.45.41

Dissensen støttes ikke!

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Kunne vi ikke heller gått i en retning av mindre skatter og avgifter?

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Vanskelig å gjennomføre?

"Venstre vil erstatte fossile produkter med biobaserte produkter"

Venstre vil

- ✓ legge til rette for flere lønnsomme industribedrifter innen jordbruk, skogbruk og havbruk gjennom endrede skatteregler
- ✓ øke nivået på skogavvirkningen av hogstmoden skog og utnytte hele treet, også avfalls- og biprodukter som GROT, i produksjon av bioenergi
- ✓ støtte opp under utviklingen av biologisk baserte kjemikalier og drivstoff fra norsk skog og algeproduksjon
- ✓ etterspørre og skape insentiver til å bruke fornybart råstoff i alle offentlige innkjøp, og ikke bare til transport, bygg og energi, men også i andre materialer og produkter
- ✓ at norske offentlige myndigheter og næringsliv skal være internasjonalt ledende på innovativ bruk av biomasse fra skogen i bygninger, energiforsyning og produksjonsprosesser
- ✓ innføre CO2-avgift på fossil plast
- ✓ stille krav om at alt avfall skal utnyttes, gjenbrukes eller resirkuleres innen 2020

9.1 Innovasjon og teknologiutvikling

"Venstre vil ha økt satsing på bioteknologi"

For at vi skal kunne opprettholde den velferdsøkningen vi ønsker, må vi bevege oss mot en gjenbruksøkonomi som fører til redusert klimaavtrykk, lavere energiforbruk og bedre utnyttelse av all biomasse. Venstre vil legge til rette for en sirkulær økonomi, inspirert av naturens kretsløp. Målet er at ressurser skal gjenbrukes og danne grunnlag for lønnsom og bærekraftig industri. Avfall fra en produksjonsprosess skal inngå som råstoff i nye lønnsomme verdikjeder. For eksempel kan avfall fra matproduksjon gi biomasse til produksjon av fôr, biomaterialer, energi og gjødsel.

I Norge finnes mye kunnskap om ressursforvaltning, bioteknologi, materialer og energi. Utviklingen av den norske bioøkonomien krever nye produkter, prosesser og tjenester. Derfor må det satses på innovasjon og teknologiutvikling. Samspillet mellom aktørene i produksjons- og foredlingsleddet, FoU og virkemiddelapparatet må innrettes for å ta fatt i og gripe de mulighetene som ligger i bioøkonomien. Bioteknologi innen helse og medisin kan også være viktig for å realisere det store potensialet man har for bioøkonomisk verdiskaping i landbruk og marin sektor. Venstre mener det er viktig å utnytte kunnskap og teknologi på tvers av sektorer og på nye måter.

Bioteknologi gir store muligheter for å bedre matproduksjonen og for å utvikle nye næringer. Men bioteknologi reiser etiske dilemmaer og kan gi effekter i naturen som vi ikke kjenner rekkevidden av. Forskning rundt og utvikling av genmodifisert mat skal underlegges streng kontroll og regulering, og Venstre vil legge føre-var-prinsippet til grunn for politikken på dette området.

Bioteknologi

Side: 68

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Se tidligere punkt om avgifter

9.8 Trygg og klimasmart matproduksjon

“Venstre vil redusere klimautslippene i landbruket”

Jordvern er en forutsetning for fremtidig matproduksjon. Venstre vil derfor styrke jordvernet og sikre vern av produktiv matjord mot irreversible endringer. Vi ønsker at bygging av fritidsboliger, boliger og næringsbygg på dyrbar og dyrket mark ikke skal være tillatt. Vern av dyrket jord vil også bidra til mindre utslipp av klimagasser som følge av mindre behov for nydyrking og mindre karbontap fra jord og vegetasjon.

Økologisk landbruk er et viktig alternativ for å sikre varig fruktbarhet i jorda, nok og rent vann, dyrevern, naturmangfold og lokal mattrygghet. Vi vil styrke tilbudet og etterspørselen etter økologiske varer. Det offentlige bør etterspørre miljøvennlige varer og varer som er tilvirket med høye etiske og sosiale standarder.

Vi mener at det skal lønne seg å ta klimasmarte valg på gården. De biologiske prosessene i landbruket kan ikke erstattes på samme måte som prosesser basert på ikke-fornybare råstoffer og fossilbaserte produksjonssystemer, men Venstre mener det må settes klare målsetninger for landbruket når det gjelder kutt i klimautslipp og økt lagring av karbon i jorda. Dårlig drevet jord er dårlig for klimaet. Dårlig grøfting og drift med stor jordpakking fører til store utslipp av blant annet lystgass (N₂O), og frigjøring av bundet CO₂. Det er et stort behov for investeringer på gården for å redusere klimagassutslipp fra jord, øke avlingene og redusere avrenning. Derfor vil Venstre at det skal etableres et fond med skattefordeler som stimulerer til kutt.

Produksjon av kjøtt bidrar til klimagassutslipp. Venstre vil legge mer vekt på hvilken type kjøtt vi spiser og at virkemidlene i landbruket skal stimulere til produksjon som bidrar til minst mulig utslipp. Dette gjelder også importert mat fra andre land med tilsvarende klimaavtrykk. Vi bør i større grad vektlegge kvalitet på produkter, dyrevelferd og miljømessig fotavtrykk gjennom landbruksoverføringene.

Venstre vil

- ✓ at landbruket skal kutte sine klimagassutslipp eller bidra med økt binding av klimagasser i jord tilsvarende minimum 20 % av utslippene i 2015 innen 2030
- ✓ øke fornyingen på klimasmarte løsninger i landbruket
- ✓ opprette et fond med skattefordeler for å stimulere til mer klimavennlig landbruk
- ✓ ikke tillate bygging av fritidsboliger, boliger og næringsbygg på dyrka mark
- ✓ forbedre tiltak til stimulering av god agronomi, som eks. drenering av landbruksjord

stoppe nydyrking av myr

9.9 Styrket lokal matproduksjon

“Venstre vil styrke lokal matproduksjon”

Lokal matproduksjon er viktig for framtidens landbruk, kulturlandskapet, reiselivsnæringen og ikke minst for å opprettholde levende bygdesamfunn i hele landet. I dag er regelverket for produksjon,

Side: 74

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22

Noen plasser i Norge finnes det svært mye myr, nord i Telemark er blant de områdene. For mange bønder er det er gode å kunne drenere gamle jorder fra myr til dyrbar mark. Dette blir for generelt og krenker enkeltes muligheter til å drive næring på egen eiendom. Man bør heller verne om offentlig eide myrområder.

- 1 vil vi gå gjennom maktkonsentrasjonen i distribusjonskjedene og de store matvarekjedene slik at
2 matvarehandelen i Norge ikke eies av kun tre selskaper, som i dag.

3 Venstre vil

- 4 ✓ sikre kompetanse i næringen gjennom god landbruksutdanning med økt vekt på
5 naturforvaltning, og bedre muligheten for å ta videre- og etterutdanning
6 ✓ fortsette arbeidet med å forenkle landbruksvirkemidlene
7 ✓ gi kommunene mulighet til å fastsette egne grenser for boplikt innenfor et nasjonalt
8 regelverk
9 ✓ fjerne odelsloven
10 ✓ legge til rette for økt konkurranse innenfor detaljhandel og distribusjon av matvarer og
11 andre dagligvarer

12 9.11 Aktiv og fornybar bruk av skogen

13 "Venstre vil bruke mer av skogen på en mer
14 miljøvennlig måte"

15 Skogen i Norge er en stor biologisk ressurs og kan gi viktige bidrag til det grønne skiftet. Skogen kan
16 gi energi, nye produkter og nye næringer basert på en fornybar ressurs. Samtidig huser skogen en
17 stor del av Norges biologiske mangfold, og moderne skogbruk er en trussel mot dette mangfoldet.
18 Det er faglig uenighet om hvordan ulike tiltak i skogbruket påvirker klimaet. I mange områder er
19 skogen mye brukt til turer og trening. Skogvern bidrar til å ivareta biologisk mangfold og bør primært
20 basere seg på frivillighet. Vi mener at det skal legges til rette for at det kan drives mer aktivt skogbruk
21 i områder med lite konflikt med andre interesser.

22 Gran fortrenger det biologiske mangfoldet. Dette merkes særlig i løvskogområdene på Vestlandet.
23 Frø fra granfelt har i senere tid ført til viltvoksende graner som gjør det uframkommelig for dyr og
24 mennesker.

25 En stadig mindre del av råstoffet fra skogen foredles i Norge, og mye eksporteres ubearbeidet. Det er
26 et stort potensial for mer tre-basert næringsliv i Norge, og dette bør utnyttes til økt verdiskaping og
27 sysselsetting.

28 Venstre vil

- 29 ✓ lage en samlet strategi for vekst i grønne, trebaserte næringer
30 ✓ føre en aktiv næringspolitikk for å stimulere eksisterende skogbruksnæring
31 ✓ stimulere byggebransjen til nyskaping og økt bruk av tre som byggemateriale
32 ✓ satse på bi drivstoff fra avfall og skogsråstoff, heller enn fra arealer som kan benyttes
33 til matproduksjon
34 ✓ legge til rette for effektiv transport av tømmer på bane
35 ✓ at det utarbeides kommunale eller fylkeskommunale planer for plantefelt for gran
36 ✓ beholde konsesjonsloven, men avvikle priskontrollen og boplikten på skogseiendommer
37 ✓ beholde driveplikten på jordbruksarealer

Side: 76

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Ønsker diskusjon rundt dette.

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Gjennomstreking Dato: 07.02.2017 18.47.55
at det utarbeides kommunale eller fylkeskommunale planer for plantefelt for gran

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 18.48.34
Begrunnelse: Dette er byråkratisk. Greit at granfelt ikke passer på Vestlandet. Men hva med Drangedal og Bø? Når Venstre ønsker å verne 10 % av skogarealet, bør med tillate moderne driftsformer der det er naturleg.

10.7 Det åpne internettet

“Venstre vil at alle skal ha tilgang til den offentlige samtalen”

Internett blir en stadig viktigere del av folks hverdag, både privat og i jobbsammenheng. Store deler av den offentlige debatten finner sted på ulike sosiale medier eller nettpublikasjoner, og internett er blitt det viktigste verktøyet for å holde kontakt med familie og venner for svært mange. Venstre mener at det er viktig at alle har tilgang til de stedene der den offentlige samtalen foregår.

Det er en offentlig oppgave å sørge for at mennesker som av ulike årsaker har vanskeligheter med å benytte seg av mulighetene digital kommunikasjon gir likevel har mulighet til å delta. Venstre vil ha åpne biblioteker med gratis nettilgang, og sørge for at det gis opplæring i bruk av internett og tilgjengelige verktøy for digital kontakt mellom borgerne og det offentlige.

Venstre vil

- ✓ fortsette digitaliseringen av offentlig sektor basert på åpne plattformer og erfaringsutveksling mellom ulike instanser
- ✓ gi god opplæring i bruk av internett i skolen og i andre sammenhenger, for eksempel gjennom NAV og eldresentre
- ☞ støtte kommuner som ønsker å innføre gratis internetttilgang, for eksempel etter modell fra Luxembourg og «Municipal wireless network»-prosjektet som blant annet er innført i Trondheim under navnet Trådløse Trondheim

Side: 83

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22

Med dagens tilgang til 4G nettverk og wifi i nærsagt alle kafeer, så må man spørre seg om dette er nødvendig? Kan ikke private aktører stå for dette istedenfor at det skal bli nok en offentlig utgift?

11 En familiepolitikk som setter barn i sentrum.

Barn og unge er vår viktigste ressurs. Prinsippet om barnets beste skal alltid være overordnet. Det er viktig for Venstre å sikre at det offentlige lager gode ordninger for barn som har det vanskelig og at det legges til rette for en god barndom. Derfor er foreldrepermisjon, et godt barnevern, full barnehagedekning og en god skole sentrale elementer i Venstres barne- og familiepolitikk.

11.1 Gode støtteordninger til barnefamilier

“Venstre vil legge til rette for at barn får tidlig tilknytning til begge foreldrene sine”

Støtteordninger i forbindelse med fødsel og første leveår skal gi alle foreldre mulighet til å gi barna sine en god start på livet. Ordningene skal sørge for at mor får nødvendig avlastning rundt fødsel, og samtidig legge til rette for at barnet får en tidlig tilknytning til både mor og far. Venstre mener individuelle rettigheter for begge foreldre er en viktig del av ordningen. Pappapermen har endret pappaperollen og gitt barn to mer likeverdige omsorgspersoner. Ordningen har også bidratt til større likestilling mellom mor og far, ved at de i større grad deler på omsorgsansvaret for barna. Venstre mener foreldrepermisjonen bør deles i tre, hvor begge foreldrene får 15 uker hver, mens 16 uker fordeles fritt

DISSENS: Et mindretall i komiteen bestående av Guri Melby, Maren Hersleth Holsen, Marit Vea og Tord Hustveit i UVJ ønsker følgende tekst: Venstre mener foreldrepermisjonen bør deles mer likt mellom foreldrene. Tre uker før fødsel og seks uker etter fødsel forbeholdes mor, mens de resterende 40 uker deles likt mellom foreldrene.

Venstre vil:

- ✓ at foreldrepermisjonen bør deles i tre, hvor begge foreldrene får 15 uker hver mens 16 uker fordeles fritt
- ✓ at far skal få lik rett til opparbeiding av foreldrepenger basert på eget arbeidsforhold og inntekt, uavhengig av mors rettigheter
- ✓ at fedre skal ha 2 uker betalt omsorgspermisjon i forbindelse med fødsel
- ✓ gi far rett til å være hjemme samtidig med mor i forbindelse med flerlingfødsler, i 2 uker før fødsel og 12 uker etter. I tillegg gi flerlingforeldre ti uker ekstra permisjonskvote til fri fordeling

Side: 84

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 18.50.58

Dispens pappa-permisjon: Støttes ikke

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22

En del mødre trenger av naturlige årsaker mer tid hjemme enn 15 + 16 uker, folk er forskjellige på den måten. Dette bør man vokte seg for å detaljstyre selv om intensjonen er god.

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

- 1 ✓ at aleneforeldre med flerlinger skal ha krav på ekstra støtte i 12 uker etter fødsel og ti
2 uker lenger permisjonskvote

3 11.2 Gratis barnehage for alle

4 *“Venstre mener barnehagen bør være gratis”*

5 Venstre mener det er på tide å tenke helt nytt rundt familiepolitikken. Stadig større sosiale, kulturelle
6 og pedagogiske ressurser brukes i barnehage og SFO. Alle barn har i dag rett på barnehageplass, men
7 det har en betydelig kostnad for den enkelte familie. For å sikre alle barn rett til gratis utdanning og
8 en best mulig oppvekst vil Venstre innføre en ny barnehagereform som gjør barnehage og SFO gratis
9 for alle barn. En slik reform vil styrke likestillingspolitikken, arbeidslinjen, integreringen og kampen
10 mot barnefattigdommen. Det aller viktigste er at reformen sikrer alle barn som vokser opp i Norge
11 likere muligheter, uavhengig av foreldrenes lommebok. For å finansiere denne barnehagereformen
12 vil Venstre fjerne dagens barnetrygd og kontantstøtte.

13 I tillegg vil Venstre innføre en gradert barnetrygd kun rettet mot lavinntektsfamilier, slik at barn fra
14 lavinntektsfamilier kommer best ut av reformen. Den graderte trygden må være innrettet slik at det
15 alltid skal lønne seg å jobbe.

16 11.3 Ventestøtte fremfor kontantstøtte

17 *“Venstre vil erstatte kontantstøtten med
18 ventestøtte”*

19 Venstre mener at kontantstøtten bør avskaffes. For det første gjør bedre barnehagedekning at
20 behovet for ordningen ikke er det samme i dag som da den ble innført. For det andre styrker et godt
21 barnehagetilbud barns utvikling og gjør det mulig for begge foreldrene å komme i jobb. Vi vil erstatte
22 kontantstøtten med en ventestøtte til familier som ikke har fått tilbud om barnehageplass, eller som
23 av andre særlige grunner ikke kan ha barn i barnehage.

24 Gjennom ordningen med skatteklasse to gis det høyere personfradrag dersom en av ektefellene har
25 svært lav eller ingen inntekt. Venstre mener det er viktig å tilrettelegge for at begge foreldrene
26 kommer i jobb, og at dette sikrer en bedre økonomi for barna. Vi mener ordningen med skatteklasse
27 to bidrar til det motsatte og at man derfor bør fjerne ordningen.

28 Venstre vil

- 29 ✓ avvike kontantstøtten
30 ✓ gi ventestøtte for familier som ikke har fått tilbud om barnehageplass eller som av
31 andre særlige grunner ikke kan ha barn i barnehage
32 ✓ fjerne skatteklasse to

Side: 85

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 18.52.35

Gratis barnehage for alle. Omformulering av avsnittet slik at ein gradvis minskar eigenbetaling i barnehage (og SFO). Vi veit ikkje kostnaden og kva det går på bekostning av.

- 1 ✓ opprette en personvernkommisjon med og for barn
- 2 ✓ sørge for bedre veiledning til foreldre og barn om nettvett og personvernmessige
- 3 utfordringer
- 4 ✓ stille strengere krav til registrering, lagring og deling av informasjon om barn i
- 5 barnehage og skole

6 11.6 Foreldreskap og familieformer

7 *“Venstre vil legge til rette for nye*
8 *familieformer”*

9 Man kan bli foreldre på ulike måter. Uansett hvordan foreldrene har blitt foreldre, er det barnas
10 beste som må være styrende for regelverket. Vi tror at det viktigste for barna er å få vokse opp i
11 trygge og stabile familier. Derfor må samfunnet legge til rette for nye familieformer. Venstre vil jobbe
12 for å gjøre adopsjonsprosesser raskere og mer forutsigbare. Dette er viktig for både foreldre og barn,
13 enten man adopterer gjennom surrogati eller ikke. I tillegg vil vi arbeide for at regelverket rundt
14 adopsjon og surrogati skal likestille alle samlivsformer. Vi vil gjøre det enklere for regnbuefamiliene å
15 få juridisk foreldreskap. Dette vil sikre foreldrene permisjonsrettigheter, og det vil sikre barna formell
16 tilknytning og rettigheter til arv.

17 [Les mer om surrogati i kapitlet Pasienten i sentrum.](#)

18 Venstre vil

- 19 ✓ likebehandle alle samlivsformer i det norske adopsjonsregelverket
- 20 ✓ redusere tiden det tar å bli godkjent som adopsjonsforelder til maksimalt 9 måneder,
- 21 ved å gjøre prosessen rundt adopsjon mer forutsigbar og mindre byråkratisk
- 22 ✓ utrede muligheten for at barn skal kunne ha flere enn to juridiske foreldre

23 11.7 Fordeling av omsorg for barn

24 *“Venstre vil likestille foreldrene i*
25 *barnefordelingssaker”*

26 Det finnes ikke én riktig måte å fordele omsorgen for barn på etter samlivsbrudd. Venstre mener at
27 hovedregelen må være at foreldrene fritt skal kunne avtale fordeling av omsorg. Samtidig må vi ha
28 regelverk som tar hensyn både til barna og begge foreldrene, dersom foreldrene ikke skulle bli enige.
29 I dag vil fedre ofte være en viktig del av livet til barna sine etter samlivsbrudd. Det gjør at flere barn
30 bor litt hos mor og litt hos far. Moderne omsorgsformer må gjenspeiles i et moderne lovverk. Venstre
31 vil at barneloven skal være nøytral og likestille ulike former for omsorgsfordeling. Det betyr at barns
32 tilknytning til begge foreldre må vektlegges i loven når domstolene vurderer hva som er barnets
33 beste.

Side: 87

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22

Nei, Venstre bør ikke jobbe for å utbedre dette. Man kan bare tenke seg samværsfordeling med tre eller fire juridiske foreldre, det går bare ikke. Barn bør ha to juridiske foreldre, og så kan man ha så mange bonusforeldre man vil, men det er stor forskjell på omsorgspersoner og juridiske foreldre

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

1 ikke har utdanning og relevant kompetanse. Venstre mener at et moderne arbeidsmarked må legge
2 til rette for at den enkelte kan få bruke sine evner og anlegg, og veksle mellom rollene som
3 arbeidstaker og det å drive sin egen virksomhet. Vi vil at alle arbeidsforhold skal være ryddige og
4 trygge. I Norge har vi et nært samarbeid mellom myndighetene og arbeidstaker- og
5 arbeidsgiverorganisasjonene, og det skaper høy tillit i arbeidslivet. Dette gir et solid grunnlag for å
6 kunne møte de krav til fornyelse som følger med endringer i samfunnsutviklingen.

7 Venstre vil

- 8 ✓ ha et åpent og inkluderende arbeidsliv der det alltid lønner seg å jobbe
- 9 ✓ bygge videre på det tette samarbeidet mellom myndighetene og organisasjonene i
- 10 arbeidslivet
- 11 ✓ jobbe for at pensjonssystem og andre offentlige stønader bidrar til at det lønner seg å
- 12 jobbe eller bytte sektor

13 12.2 Godt arbeidsmiljø

14 For at folk skal orke å stå i jobb, og gjøre en god jobb mens de er der, må de ha gode arbeidsforhold. I
15 dag er mye av arbeidslivet preget av stor fleksibilitet, og skillet mellom arbeidstid og fritid blir mindre
16 tydelig. Mange jobber lenge på usikre og midlertidige kontrakter. I tillegg har vi økt
17 arbeidsinnvandring og flere sesongarbeidere. Venstre mener at regelverket må reflektere disse
18 endringene.

19 Sosial dumping er en utfordring for både arbeidstakeren som rammes og bransjen for øvrig.
20 Programkomiteén mener det er behov for å vurdere nye tiltak og vil gjerne ha forslag til konkrete
21 tiltak utover nasjonal minstelønn.

22 Venstre vil

- 23 ✓ fjerne tjenestemannsloven og la arbeidsmiljøloven gjelde i staten, for å gi ansatte i
- 24 staten samme rett til fast stilling som andre arbeidstakere
- 25 ✓ innføre nasjonal minstelønn som virkemiddel for å motarbeide sosial dumping
- 26 ✓ utvide rammene for gjennomsnittsberegning av arbeidstid ved lokal avtale
- 27 ✓ utvikle effektive systemer for å bekjempe uakseptable lønns- og arbeidsvilkår

28 12.3 Inkluderende arbeidsliv

29 \Det å stå utenfor arbeidslivet kan ha store konsekvenser for tilhørighet, sosialt nettverk, helse og
30 livskvalitet. Et inkluderende arbeidsliv handler om å sørge for at det finnes jobb til alle, uavhengig av
31 funksjon, arbeidsevne og kompetanse. Ofte er det enkelt å legge til rette for at folk kan være i jobb,
32 for eksempel ved å installere rullestolrampe eller gi folk mulighet til redusert arbeidstid eller
33 tilpassede arbeidsoppgaver. Andre ganger må staten gi folk mulighet til å omskolere seg, få
34 arbeidstrening eller få hjelp til å finne jobb. Andre ganger igjen må kommunene opprette egne
35 arbeidsplasser for folk som av en eller annen grunn har nedsatt arbeidsevne. Venstre vil sørge for at
36 folk får utnyttet arbeidskapasiteten sin.

Side: 90

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Hva er grunnlaget for dette? Og er det i det hele tatt mulig?

13.2 Retten til asyl

Krig, konflikt, fattigdom og naturkatastrofer tvinger titalls millioner av mennesker på flukt fra hjemmene sine. De aller fleste flykter internt i sitt hjemland eller til de nærmeste nabolandene, men noen kommer hit. Mennesker på flukt har behov for beskyttelse. Vi mener at retten til asyl er en grunnleggende menneskerett, og vi vil at norsk asylpraksis skal være forankret i anbefalinger fra FNs høykommissær for flyktninger.

I dag er det altfor mange som venter altfor lenge på svar på asylsøknaden sin. Dette kommer med store personlige og statlige kostnader. Folk får ikke begynt livene sine skikkelig mens de venter, og blir revet opp med røttene etter å ha ventet for lenge. Vi mener at søknader om asyl må behandles raskt og at asylsøkere som får avslag må returneres raskt til hjemlandet.

Et økende antall mennesker på flukt krever et godt internasjonalt samarbeid. Venstre støtter opp under planer om et forpliktende europeisk kvotesystem som gir en permanent fordelingsmekanisme mellom alle europeiske land, og krever at Norge tar en forholdsmessig andel. Mottak av kvoteflyktninger gjennom FN-systemet kommer i tillegg.

Ordliste

Innvandrere: En person uten norsk statsborgerskap som bosetter seg i Norge

Asylsøker: En person som har søkt asyl. Hvis personen får innvilget søknaden får hun status som flyktning.

Flyktning: En person har søkt og fått innvilget asyl fordi hun har et beskyttelsesbehov.

Venstre vil

- ✓ sikre retten til asyl og en forsvarlig asylpraksis
- ✓ effektivisere saksbehandlingen og sikre rask retur av personer med avslag
- ✓ støtte planer om felles europeisk system for fordeling av asylsøkere
- ✓ bidra til å forebygge konflikter ved langsiktig bistand i utsatte områder
- ✓ at Norge skal ta imot flere overføringsflyktninger gjennom FN
- ✓ gjennomføre rask revurdering av asylsaker der det oppdages misbruk av asylretten
- ✓ at Norge skal arbeide for å innlemme klimaflyktninger i FNs flyktningkonvensjon

13.3 Barn på flukt

“Venstre vil at hensynet til barnets beste også skal gjelde i asylopolitikken”

Barn på flukt er mer sårbare enn voksne. Barnekonvensjonens bestemmelser om barns beste gjelder også for barn på flukt. Vi mener at det bør innføres klageadgang for mulig brudd på Barnekonvensjonen. Hensynet til barnets beste må utredes og vektlegges som et grunnleggende hensyn i alle utlendingssaker som gjelder barn, og barn må bli hørt muntlig også i klageomgangen.

Side: 98

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Kanskje Norge skal ta imot flere overføringsflyktninger, og kanskje ikke. Dette må avgjøres med tanke på reelt behov og mottakskapasitet, og ikke bestemmes på forhånd for en fireårsperiode.

- 1 produkter og opprettholde monopolordninger for å styre tilgangen. Vinmonopolet er et eksempel på
 2 en monopolordning som regulerer tilgangen på alkohol. Vi mener denne ordningen bør videreføres
 3 av helsemessige årsaker. Taxfreesalget undergraver disse reguleringene, og derfor mener Venstre at
 4 taxfreesalget bør avvikles.

5 Venstre vil

- 6 ✓ påvirke til å velge sunne matvarer ved å bruke prising aktivt og regulere salg og
 7 markedsføring av usunne matprodukter
 8 ✓ videreføre de strenge restriksjonene på salg av tobakk
 9 ✓ opprettholde avgiftsnivået på alkohol
 10 ✓ avvikle taxfreesalget

11 14.4 Effektiv psykisk helsehjelp

12 *“Venstre vil at folk skal få tidlig hjelp i*
 13 *nærmiljøet”*

- 14 Psykiske plager og lidelser rammer svært mange mennesker, og bidrar til lavere livskvalitet. Omtrent
 15 halvparten av den norske befolkningen rammes av en psykisk lidelse i løpet av livet. Sammen med
 16 angst og alkoholmisbruk, er depresjon den hyppigste av alle psykiske lidelser. Venstre vil at
 17 mennesker med psykiske plager og lidelser skal få hjelp så tidlig som mulig og så nærme hjemme som
 18 mulig. Derfor vil vi at alle kommuner skal ha en kommunepsykolog som koordinerer det
 19 forebyggende og behandlende arbeidet i kommunene. Forebygging, behandling og rehabilitering bør
 20 i hovedsak skje på kommunalt nivå og på de distriktpsykiatriske sentrene (DPS). I tillegg vil vi ha
 21 poliklinikker og ambulante team som jobber sammen med kommunene for å sikre at flere får
 22 behandlingstilbud i sitt nærmiljø. Målet er å legge til rette for et lavterskeltilbud i kommunene, slik at
 23 det er mulig å få psykisk helsehjelp uten henvisning fra fastlege.

24 Venstre vil

- 25 ✓ at alle kommuner skal ha en koordinerende kommunepsykolog
 26 ✓ at kommunene skal satse mer på forebygging og tidlig innsats
 27 ✓ gjøre det mulig å få psykisk helsehjelp uten henvisning fra fastlege
 28 ✓ styrke forskningsinnsatsen i psykisk helse
 29 ✓ etablere pakkeforløp innen psykisk helse

30 14.5 Tvangsbruk i psykisk helsevern

31 *“Venstre vil begrense bruk av tvang”*

- 32 Tvangsbruken innenfor psykisk helsevern har vært dramatisk høy over lengre tid, og Norge er blant
 33 landene i Europa som har høyest andel tvangsinnlagte i institusjon. Venstre mener at det offentlige
 34 skal være svært forsiktige med bruk av tvang. Det må være en klar hovedregel at tilbud om
 35 behandling og omsorg er basert på fritt og informert samtykke. Vi mener at det bare er rom for

Side: 107

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
 Bør senkes.

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22

Her er det en rekke ting som kan gå galt hvis et slikt forslag går gjennom, for taxfree er med på å finansiere mange småflyplasser rundt om i landet, slik at man må finne dekning for dette før man avvikler taxfree, og så er det unødvendig upopulært og vil skaffe partiet masse utaknemlig støy, noe vi ikke trenger mer av for øyeblikket

- 1 ✓ sikre kvinnen rett til å bestemme over egen kropp ved rett til selvbestemt abort de
- 2 første tolv ukene av svangerskapet
- 3 ✓ prioritere veiledning og tilgjengelig prevensjon for å redusere antallet uønskede
- 4 svangerskap
- 5 ✓ utvide ordningen med gratis prevensjon for ungdom
- 6 ✓ la helsesøstre skrive ut hormonell prevensjon til jenter under 16 år

14.16 Bioteknologi og etikk

“Venstre vil gi enkeltmennesket stor bioteknologisk frihet”

Medisinsk forskning og fremskritt gir oss stadig nye behandlingsmuligheter. Pasientorganisasjoner og berørte enkeltmennesker har store forventninger til medisinske fremskritt i behandlingen av alvorlige sykdommer, for eksempel gjennom stamcelleforskning. Samtidig skal vi være på vakt mot tendenser til å skape det perfekte menneskeliv. Alle mennesker er likeverdige, uansett genetisk utrustning.

Raskt voksende kunnskap og muligheter stiller samfunnet overfor nye og vanskelige etiske valg. Bioteknologi er blitt et område hvor sterke kapitalkrefter har store interesser, og der møtet mellom fremtidsoptimisme og føre-var-tenkning skaper store utfordringer.

Spørsmål om liv og død berører noe av det innerste i menneskene. Derfor er det den enkelte borger som i stor grad selv må velge sin retning, så lenge det ikke går på bekostning av andres liv og velferd. Et mangfoldig samfunn må derfor gi den enkelte størst mulig frihet innenfor en ramme fastsatt av samfunnet.

Venstre vil utrede muligheter for å tillate eutanasi som ivaretar enhvers interesser, både for selv å kunne bestemme slutten av sitt liv, og for å beskytte mot utilbørlig påvirkning fra andre.

DISSENS: Et mindretall bestående av Terje Breivik og Abid Q. Raja vil fjerne ovenstående avsnitt om eutanasi (aktiv dødshjelp)

14.17 Å kjenne sitt eget opphav

Å kjenne opphavet sitt er en grunnleggende rettighet. Venstre mener at barn fra et gitt tidspunkt må ha mulighet til å kunne få informasjon om sitt biologiske opphav. Vi vil derfor ikke tillate anonym sæddonasjon. Venstre vil tillate eggdonasjon etter samme retningslinjer som ved sæddonasjon.

Venstre vil at barn som er født ved hjelp av surrogati i utlandet, og som etter fødsel overlates til norske omsorgspersoner, skal anses som barn av norske foreldre. På den måten sikres barna rettigheter på linje med andre barn. Forholdet mellom surrogatbarn og foreldrene deres må gis et juridisk vern uavhengig av biologisk tilknytning.

Side: 115

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Gjennomstreking Dato: 07.02.2017 18.56.01

22 Venstre vil utrede muligheter for å tillate eutanasi som ivaretar enhvers interesser, både for selv å
23 kunne bestemme slutten av sitt liv, og for å beskytte mot utilbørlig påvirkning fra andre.

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 18.56.23

Avsnitt 14.16.16 bioteknologi og etikk, side 128, linje 17-19. Strykes. Vi støtter dissensen til Breivik og Raja.

Venstre vil

- 1
- 2 ✓ åpne opp for eggdonasjon
- 3 ✓ åpne for assistert befruktning for enslige
- 4 ~~tillate altruistisk surrogati i Norge~~
- 5 ~~sette klare krav til helseforsikring, oppfølging av surrogatmødre, betaling og avtaler for~~
- 6 ~~nordmenn som ønsker å benytte seg av surrogat i utlandet.~~
- 7 ~~LISSENS: et rådretall bestående av Terje Breivik og Anil Q.Raja vil gjøre tekst og punkt om~~
- 8 ~~surrogat)~~

Side: 116

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking	Dato: 06.02.2017 18.24.27
Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking	Dato: 06.02.2017 18.24.27
Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving	Dato: 06.02.2017 18.24.27
Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving	Dato: 06.02.2017 18.24.27
Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving	Dato: 06.02.2017 18.24.27
Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst	Dato: 09.02.2017 00.55.22
Ikke dette heller. Dette er ikke noe som man bør være med på å legitimere, dette er i verste fall en grov utnyttelse av fattige mennesker som Venstre bør ta sterk avstand til.	
Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving	Dato: 06.02.2017 18.24.27
Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving	Dato: 06.02.2017 18.24.27
Forfatter: BØ VENSTRE	Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 18.57.15

Avsnitt 16.17 side 129 linje 4-5: dissens ang. surogati , støttes.

1 Allemannsretten er et gratis fellesgode, og en del av vår kulturarv. Den gir rett til å bruke utmarka,
2 uavhengig av hvem som er grunneier. Venstre mener at attraktive strand- og kystområder må
3 bevares gjennom en langsiktig strandsonepolitikk som ivaretar allemannsretten og sikrer
4 naturverdiene. Vi vil ha strenge restriksjoner på utbygging i befolkningstette områder med sterkt
5 utbyggingspress i strandsonen. Vi mener også at økt aktivitet i høyfjellet ikke må gå på bekostning av
6 viktige naturverdier. Derfor vil vi ha en restriktiv politikk for hyttebygging på høyfjellet. Hensynene til
7 vern og bruk må likevel balanseres, og også i vernede områder må det være rom for aktiviteter som
8 øker bruken av området, men som ikke svekker verneverdiene.

9 Venstre vil

- 10 ✓ sikre folk tilgang til nærfriluftsområder, også strandsonen, gjennom bruksavtaler,
11 allemannsretten og offentlige erverv av områder
- 12 ✓ gjøre turstier og merkede turruter til en del av all arealplanlegging, og synliggjøre dem i
13 planleggingskart
- 14 ✓ etablere flere nasjonalparker for å ta vare på spesielt verdifull norsk natur, også i
15 lavlandet og langs kysten
- 16 ✓ sikre at flere får tilgang til jakt og fiske
- 17 ✓ revidere de rikspolitiske retningslinjene i strandsonen for å styrke vernet av
18 naturgrunnlag, kulturlandskap og rekreasjonsmuligheter
- 19 ✓ ha strenge nasjonale begrensinger for bruken av snøskutere og andre motoriserte
20 terrengkjøretøy, og gi kommunene mulighet til å begrense bruken ytterligere

17

Side: 132

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22

Dette bør være opptil hver kommune i større grad enn i dag. I noen kommuner er bruk av snøskuter en naturlig del av tilværelsen, og forurensar ikke mer enn bilkjøring i og rundt byer. Man bør heller jobbe med gode slepevalg på lokalt nivå.

17 Liberale rettigheter.

Hele Venstres politikk springer ut av ett kjernepunkt, og det er troen på enkeltmennesket. Vi mener at samfunnet er et resultat av tankene og skaperevnen til menneskene som bor i det, og ikke minst av ansvaret enkeltmenneskene tar for fellesskapet. Samfunnet skal sikre frihet og muligheter uten å frata den enkelte ansvar. Statens rolle er å være lydhør og koordinerende.

Å være liberal betyr å jobbe for å sikre folk mest mulig frihet innenfor fellesskapets rammer. På den ene siden handler dette om å sikre borgerne frihet til noe. Folk skal ha frihet til å ytre seg, mene, skape og velge sin egen hverdag og framtid. På den andre siden handler frihet om å sikre borgerne frihet fra noe. Folk skal være frie fra tvang, undertrykkelse og illegitime inngrep fra andre personer, grupper eller myndigheter, og frie fra fattigdom, nød og ulikhet. Statsmakten må respektere begrensningene i egen makt.

Vi vil ha et samfunn som er åpent, desentralisert og mangfoldig. Venstre mener at staten tar for mange av beslutningene i Norge i dag. Derfor arbeider vi for å flytte politisk makt nærmere lokalsamfunn og borgere. Sterkere kommuner og en mer åpen forvaltning vil gi borgerne større mulighet til å påvirke sin egen og samfunnets fremtid.

Vestres liberale hovedmål er

- å styrke personvernet
- å styrke yrings- og organisasjonsfriheten
- å jobbe for like muligheter og like rettigheter for alle
- å styrke forbrukerrettighetene
- å ivareta kulturene til minoriteter og urfolk

Side: 133

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 18.59.12

Linje 1 Endres til Sosialliberale rettigheter, Viser til Årsmøtevedtak i Bø venstre der vi ber om bruk av nemninga sosialliberal

17.3 Big data

“Venstre vil stille strengere krav til bruk av Big Data”

Å analysere anonymiserte data – såkalte Big Data – er i utgangspunktet ikke i strid med personvernet. En av utfordringene ved Big Data-analyse er imidlertid at innsamlede opplysninger som hver for seg ikke er sensitive, kan bli sensitive hvis de sees i sammenheng. Manglende åpenhet og informasjon om hvordan data benyttes og sammenstilles kan dessuten føre til at vi blir offer for beslutninger vi ikke forstår og ikke har kontroll over. Venstre mener det derfor er viktig med åpenhet om hva personopplysninger som innhentes skal brukes til, og at det bør kreves samtykke for både bruk og viderebruk.

Venstre vil

- ✓ ha åpenhet om all bruk av personopplysninger – også anonymiserte
- ✓ kreve samtykke ved bruk og viderebruk av personopplysninger
- ✓ gi brukere av sosiale medier krav på innsyn i hvilke opplysninger som utleveres til tredjepart

17.4 Overvåking og dataavlesning i politiet

“Venstre vil hindre at politiet blir et tankepoliti”

I 2016 fikk politiet adgang til dataavlesning. Samtidig fikk de utvidet adgang til hemmelig ransaking, romavlytting, skjult kameraovervåking, kontroll av epost og post og avlytting av samtaler på telefoner, PC og nettbrett. Vi er særlig kritiske til at politiet med adgangen til dataavlesning har blitt et tankepoliti. En forutsetning for at politiet skal ha adgang til dataavlesning må være at det foreligger en rettslig kjennelse.

24 **DISSENS: et mindretall bestående av Guri Melby, Tord Hustveit (NUV), Magne Bartlett (NLSF) og**
25 **Amanda Schei (NVK) vil fjerne politiets adgang til dataavlesning.**

Vi vil at det skal svært tungtveiende grunner til før anonymiteten på internett skal kunne brytes. Derfor mener vi at politiet ikke må kunne få utlevert registeropplysninger eller innholdsopplysninger om telefon- og internettrafikk og lignende uten rettslig kjennelse. Det samme gjelder for politiets adgang til telefonavlytting og romovervåking. Sist, men ikke minst, vil vi at partene som har blitt overvåket skal informeres i ettertid.

FAKTA: Dataavlesning gjør at politiet vil få tilgang til alt som ligger på en datamaskin, også kladder som du sletter eller aldri sender.

Venstre vil

- ✓ kreve rettslig kjennelse før politiet kan foreta dataavlesning (et mindretall vil fjerne politiets adgang til dataavlesning).

Side: 135

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 19.00.02

Avsnitt 17.4 Årvervåking og dataavlesning i politiet. Side 149 Linje 33-35 Dissens, støttes ikkje

18.3 Makten må utgå fra folket og flere må få stemmerett

Jo flere som har stemmerett, jo flere perspektiver blir presentert i politikken. Venstre var først ute med å kreve stemmerett for kvinner. Nå mener vi det er naturlig med en ny utvidelse av demokratiet ved å senke stemmerettsalderen til 16 år. Stemmerett til 16-åringer vil bidra til økt engasjement og politisk aktivitet blant unge.

I dag er borgernes mulighet til å påvirke hvilke politikere som blir valgt svært begrenset. Partiene avgjør hvilke kandidater som får stille til valg, og bare medlemmer i partiene har mulighet til å påvirke valget av kandidater. Vi mener at personvalgreglene bør endres slik at velgerne i større grad kan påvirke hvilke kandidater de ønsker å bli representert av.

De folkevalgte skal være folkets ombud innenfor alle områder. Behovet for særlige ombud for ulike grupper burde derfor være begrenset. De ombud som gis mandat av Stortinget bør først og fremst være knyttet til grupper som ikke har den nødvendige styrke gjennom demokratiske prosesser. Venstre ønsker derfor en gjennomgang av arbeidsfordelingen mellom de folkevalgte og de profesjonelle ombudene.

Venstre mener at før et eventuelt tronskifte, så bør det norske folk høres på om de ønsker fortsatt monarki som styreform eller om Norge skal skifte styreform til republikk. Stortinget bør sette ned et utvalg som kan utarbeide en republikansk styringsmodell for Norge slik at velgerne kan få to alternativer gjennom en folkeavstemning. Venstres prinsipielle syn er at posisjoner ikke bør gå i arv, og at Norge bør styres som en republikk.

DISSENS: et mindretall bestående av Terje Breivik, Abid Raja og André N. Skjelstad ønsker ikke å sette ned et utvalg som kan utarbeide en republikansk styringsmodell for Norge.

FAKTA: Grunnlovfesting av lokalt selvstyre

Venstre fikk i 2016 endelig gjennomslag for grunnlovfesting av det lokale selvstyret.

Grunnlovens § 49 nye annet ledd lyder: «Innbyggerne har rett til å styre lokale anleggenger gjennom lokale folkevalgte organer. Nærmere bestemmelser om det lokale folkevalgte nivå fastsettes ved lov.»

Venstre vil

- ✓ senke stemmerettsalderen for stortings- og lokalvalg til 16 år.
- ✓ gi velgerne adgang til å påvirke personvalg også ved stortingsvalg.
- ✓ sette ned et utvalg som kan utarbeide en republikansk styringsmodell for Norge slik at velgerne kan få to alternativer gjennom en folkeavstemning

18.4 Større kommuner og livskraftige regioner

Lokaldemokratiet er bærebjelken i et levende folkestyre. Den enkelte borger må sikres nærhet til og størst mulig innflytelse over politiske avgjørelser. Grunnlovfestingen av det lokale selvstyret må følges opp med en reell styrking av det lokale selvstyret ved å overføre mer makt og myndighet til det lokale nivået.

Side: 144

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Gjennomstreking Dato: 07.02.2017 19.02.34
15 Venstre mener at før et eventuelt tronskifte, så bør det norske folk høres på om de ønsker fortsatt
16 monarki som styreform eller om Norge skal skifte styreform til republikk. Stortinget bør sette ned et
17 utvalg som kan utarbeide en republikansk styringsmodell for Norge slik at velgerne kan få to
18 alternativer gjennom en folkeavstemning. Venstres prinsipielle syn er at posisjoner ikke bør gå i arv,
19 og at Norge bør styres som en republikk.

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 19.02.52
Avsnitt 17.4 Åvervåking og dataavlesing i politiet. Side 149 Linje 33-35 Dissens, støttes ikke

Forfatter: Tinn Venstre Emne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Støtter disens (linje 32-34)

1 Venstre gi folk økt innflytelse over egen hverdag. Flere oppgaver bør derfor løses nærmere
2 innbyggerne. For mange oppgaver er sentralisert de siste ti årene, og sentraliseringen må derfor
3 bremses. Desentralisering av makt og myndighet er en aktiv distriktspolitisk handling. Venstres
4 politikk for kommunestruktur, næringsutvikling, landbruk, samferdsel og kommunikasjon, kunnskap
5 og helse, er innrettet med sikte på å styrke og myndiggjøre lokale samfunn og distriktssentre, og
6 gjøre det mulig å bo og leve over hele landet.

7 Kommunestrukturen fra 60-tallet står i sterk kontrast til dagens reelle bo-, arbeidsmarkeds- og
8 serviceområder. Mange kommuner har ikke lenger mulighet til å ta et helhetlig grep om
9 næringsutvikling, miljøpolitikk, arealdisponering og stadig mer kompliserte og kompetansekrevene
10 offentlige tjenester, blant annet innen helse og omsorg. Venstre mener større kommuner bedre kan
11 ivareta sin rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler, myndighetsutøver og demokratisk arena. For at
12 kommunene skal kunne påta seg flere oppgaver er det dessuten avgjørende at vi får en
13 kommunestruktur med færre og større kommuner gjennom å styrke kommunene på bekostning av
14 staten. Større kommuner med mer ansvar og flere oppgaver og attraktive jobber kan også motvirke
15 sentralisering.

16 Prosessen med kommunesammenslåinger må fortsette. I siste instans er kommunestrukturen staten
17 og nasjonalforsamlingens ansvar. Staten må ha mulighet til å gripe inn for at dagens prosess med
18 kommunesammenslåinger og desentralisering av oppgaver ikke stopper opp. Prinsippet om
19 generalistkommuner bør avskaffes, slik at større kommuner kan få flere oppgaver. Det samme må
20 gjelde for regioner.

21 Lokaldemokratiet må styrkes ved å holde valgdagen til kommunestyre og fylkesting separat fra
22 stortingsvalg. Kommunestyrene må få anledning til å vedta mistillit til ordfører og muligheten til å
23 stryke kandidater ved lokalvalg må gjeninnføres. Flere oppgaver som pålegges kommunene av staten,
24 må finansieres gjennom økte overføringer. Venstre vil også arbeide for å redusere antall statlige
25 innsigelsesmyndigheter slik at kommunal saksgang går lettere. Det skal bli enklere for innbyggere og
26 lokale folkevalgte å forholde seg til statlige myndigheter. Redusere lover og forskrifter som regulerer
27 kommunene.

28 Venstre vil

- 29 ✓ arbeide for at vi får færre og større kommuner gjennom å overføre mer ansvar og flere
30 oppgaver til kommunene
- 31 ✓ gi kommunestyret adgang til å vedta mistillit mot ordfører, og velgerne mulighet til å
32 stryke kandidater ved lokalvalg.
- 33 ✓ innføre friere kommunalt skattøre
- 34 ✗ **avskaffe generalistkommuneprinsippet**
- 35 ✓ redusere finansiell detaljstyring av kommunene og gi kommunene anledning til å få
36 større del av statlig finansiering som frie midler
- 37 ✓ tilbakeføre deler av selskapsskatten til kommunene som et insentiv til
38 næringsutvikling.

Side: 145

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Må diskuteres.

19.8

19.9 Advokater og jurister

Advokater utøver et samfunnsoppdrag som forutsetter at man har allmennhetens tillit. Advokater som av ulike grunner ikke anses egnet til å drive advokatvirksomhet må fratas advokatbevillingen. Venstre vil senke terskelen for å tilbakekalle advokatbevilling og utvide suspensjonsmulighetene. I tillegg vil vi vurdere om retten til å søke ny bevilling skal gjelde i alle typer saker.

Advokaters taushetsplikt legger til rette for at kommunikasjonen mellom klient og advokat kan skje i full fortrolighet, og er en forutsetning for advokatgjerningen. Advokater må ha mulighet til, på fritt grunnlag, å ivareta sine klienters interesser basert på tilgang til all relevant informasjon. Rettsråd kan i dag bare gis av advokater. Jurister uten advokatbevilling har ikke adgang til å yte rettshjelp utenfor domstolene. Venstre vil vurdere å åpne for at også jurister kan gi rettsråd, dersom dette kan gi et bedre og bredere tilbud, samt billigere tjenester til innbyggerne. I tillegg mener vi at «jurister» bør være en beskyttet tittel forbeholdt personer med en bestått mastergrad i rettsvitenskap eller tilsvarende.

Venstre vil

- ✓ lovfeste advokaters taushetsplikt
- ✓ gjøre «jurist» til en beskyttet tittel som er forbeholdt personer med mastergrad i rettsvitenskap
- ✓ senke terskelen for å tilbakekalle advokatbevilling

19.10 Et straffesystem som bidrar til rehabilitering

“Venstre mener at straff ikke skal brukes til å løse sosiale problemer”

Straff er statens mest inngripende og alvorlige sanksjonsmiddel. Vi mener at straff ikke skal være et mål i seg selv. Straff skal vise at samfunnet ikke aksepterer atferd som skader andre borgere eller vesentlige samfunnsinteresser..

Vi vil ha en kunnskapsbasert straffepolitikk med mål om rehabilitering og å få kriminelle tilbake til samfunnet. Derfor mener Venstre at straffnivået i samfunnet først og fremst bør fastsettes ut fra allmenn- og individualpreventive hensyn, og at normalitetsprinsippet (som innebærer at domfelte i prinsippet har samme rettigheter som andre borgere) skal legges til grunn for all gjennomføring av straff.

Straff skal ikke brukes for å løse sosiale problemer. Derfor mener vi at rusavhengige ikke skal straffes, men få tilbud om behandling. ~~Venstre er videre imot sexkjøpsloven. Sexkjøpsloven har ikke fungert etter hensikten. Den har ført til mer utrygghet for sexarbeidere som ikke lenger opplever at de kan melde fra til politiet om vold og overgrep.~~ Tiggende er også et sosialt problem som må løses med sosiale virkemidler. Det er ikke mulig å forby fattigdom, men den kan og må bekjempes.

Side: 153

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Gjennomstreking Dato: 07.02.2017 19.07.14

Venstre er videre imot sexkjøpsloven. Sexkjøpsloven har ikke fungert 33 etter hensikten. Den har ført til mer utrygghet for sexarbeidere som ikke lenger opplever at de kan 34 melde fra til politiet om vold og overgrep.

- 1 DISSENS: et mindretall bestående av Audun Lysbakken og Anders Behn/NV/K1 ønsker å beholde
- 2 sexkjøpsloven og ikke å gjennomgå hallikparagrafen

3 Venstre vil

- 4 ✓ utrede effekten av de ulike straffemetodene for å skape et straffesystem som bidrar til
- 5 rehabilitering
- 6 ✓ styrke narkotikaprogrammet med domstolskontroll slik at flere rusavhengige kan få
- 7 ✓ ha behandling under tvang i stedet for fengsel når rusavhengige begår kriminelle
- 8 handlinger
- 9 ✓ øke bruken av alternative straffereaksjoner og praktisk støtte ved løslatelse for å
- 10 hindre tilbakefall
- 11 ✓ oppheve sexkjøpsloven og gjennomgå hallikparagrafen
- 12 ✓ avvise tiggeforbud

13 19.11 Kunnskapsbasert ruspolitikk

14 *“Venstre ønsker en mer kunnskapsbasert*
15 *ruspolitikk*

16 Krigen mot narkotika har feilet. Den har hatt forferdelige konsekvenser for både individer og
17 samfunn over hele verden. Det må gjøres grunnleggende endringer i norsk og internasjonal
18 narkotikapolitikk. Misbruk må møtes med behandling fremfor straff og vi må se på andre modeller
19 for regulering av rusmidler.

20 Forbudsregime fører til at lettere stoffer blir en døråpner inn i kriminelle miljøer, og til tyngre stoffer.
21 I tillegg har dagens politikk store negative følger for land hvor illegale rusmidler produseres eller
22 smugles igjennom. Venstre ønsker en kunnskapsbasert tilnærming til ruspolitikken hvor vi reduserer
23 skadevirkninger gjennom strenge reguleringer og alle stoffer vurderes individuelt.

24 Venstre vil

- 25 ✓ gjennomgå konsekvenser av og kostnader ved dagens narkotikapolitikk
- 26 ✓ utrede alternative måter å regulere rusmiddel som i dag er forbudt med mål om å
- 27 minimere skade for brukere og samfunn
- 28 ✓ klassifisere og differensiere narkotiske stoffer i lovverket etter virkning og skadelighet

29 19.12 Straff og fengsling

30 *“Venstre vil ha rehabiliterende straff*

31 Det er, og skal være, belastende å sone fengselsstraff. I dag synes mange at det er vanskelig å komme
32 tilbake til samfunnet etter lang soning, og mange blir løslatt med de samme problemene de hadde da
33 de ble dømt. Venstre mener at fengselsstraff skal kombineres med tilbud om behandling. Spesielt
34 under langvarig soning er det viktig med tilbud som forbereder den innsatte på å vende tilbake til

Side: 154

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 19.06.10
dissens: ønsker ikke å avskaffelse av sexkjøpsloven. Støttes.

1 samfunnet. Prøveløslating og permisjoner bør brukes for å myke opp overgangen til det sivile liv. Vi
2 vil også satses mer på utdanning, opplæring og sysselsetting i fengslene. Innsatte skal få mulighet til å
3 holde kontakt med familien under soningen.

4 I Norge brukes det alt for mye isolasjon. Isolasjon av fanger i kameraovervåket politiarrest (glattcelle)
5 er skadelig for den innsatte og bør begrenses. Venstre vil at isolasjon som hovedregel ikke skal vare
6 lenger enn 24 timer og at barn under 18 aldri skal settes på glattcelle. Kriminalomsorgens
7 beslutninger må være åpne, godt begrunnede og etterprøvbare. I dag er brukes det for mye skjønn
8 når innsatte plasseres i isolasjon. Venstre mener skjønnsadgangen må innsnevres for å sørge for reell
9 klagemulighet over isolasjonsvedtak. Videre vil vi at alle isolasjonsvedtak skal rapporteres slik at man
10 kan ha kontroll på bruken.

11 Straffegjennomføring med fotlenke - elektronisk kontroll - skal legge til rette for at den som får
12 mulighet til å ivareta sosiale og økonomiske forpliktelser mens de straffes. Vi mener at regelverket
13 for elektronisk kontroll bør gjennomgås med sikte på at flere enn i dag kan få sone straffen med
14 elektronisk kontroll.

15 Venstre vil

- 16 ✓ redusere bruken av glattcelle
- 17 ✓ gjennomgå regelverket med sikte på at fotlenke kan brukes oftere enn i dag
- 18 ✓ tilrettelegge for mer kontakt mellom innsatte og familiene deres ved å lage nasjonale
- 19 standarder for antall besøksdøgn, telefonid og ved å bedre besøksrommene
- 20 ✓ etablere flere soningsplasser i Norge
- 21 ✓ utvikle ordningen med kjøp av fengselsplasser i andre land for norske statsborgere
- 22 ✓ at utenlandske borgere som begår kriminalitet i Norge bør søkes overført til soning i
- 23 hjemlandet

24 19.13 Samfunnssikkerhet og beredskap krever mer 25 samarbeid

26 “Venstre vil samordne krisehåndteringen”

27 I et åpent demokrati vil det aldri kunne utstedes garantier mot at terroranslag kan skje. Samfunnets
28 sårbarhet kan imidlertid reduseres med bedre trening, bedre organisering, kortere
29 kommunikasjonslinjer og myndiggjøring av stedlig tjenestepersonell. Dagens ansvar for
30 krisehåndtering er for fragmentert og ikke godt nok forankret på høyeste nivå. Klarere ansvarslinjer
31 vil styrke det daglige sikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer og nivåer.

32 I norsk beredskap er det en styrke at mange ulike aktører, både offentlige, private og frivillige, er
33 involvert og bidrar på forskjellige måter før, under og etter en hendelse. Dette gjør
34 kommunikasjonen mellom aktørene utfordrende. Venstre vil bygge ut systemene for samvirke og
35 tydeliggjøre forventningene til samhandling.

Side: 155

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22
Folk som har blitt tatt for kriminalitet i Norge bør sone i Norge, under norske fengselsforhold.

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

- 1 **DISSENS:** et mindretall bestående av Guri Melby, Jonas Sævi, Tord Huchwelt (NUV), Amanda Schie,
- 2 (NVK) og Magne Bartlett (NLSF) ønsker en alternativ tekst:
- 3 I takt med at forsvaret har behov for en stadig mindre andel av hvert ungdomskull mener Venstre det
- 4 er problematisk å pålegge enkeltpersoner omfattende plikttjeneste. Derfor må førstegangstjenesten
- 5 avskaffes og erstattes med et yrkesforsvar.

6 Soldater i Heimevernet trenger en effektiv grunnutdanning og styrket årlig trening. Flere kvinner i
 7 forsvaret nødvendigjør dessuten en aktiv innsats for likestilling og et oppgjør med
 8 kjønnsdiskriminering. For å oppnå dette trengs det mer kunnskap og respekt på alle ledernivå, og
 9 tilrettelegging for mangfold må inngå i ledelsesprogrammene.

10 Venstre vil

- 11 ✓ sikre mer likestilling og aktiv innsats mot kjønnsdiskriminering i Forsvaret
- 12 ✓ ha en mer effektiv grunnutdanning og styrket årlig trening for soldater i Heimevernet
- 13 ✓ øke forutsigbarheten for vervede gjennom lengre kontraktsforhold
- 14 ✓ styrke psykososial oppfølging

15 20.3 Veteraner

16 *“Venstre vil sikre skikkelig oppfølging av*
 17 *veteranene”*

18 Det største offeret en borger kan gjøre for landet sitt er å delta i strid på landets vegne. Mange
 19 veteraner som har vendt hjem fra tjeneste får psykiske problemer, og mange har andre skader.
 20 Ansvaret for oppfølging av handlingsplanen for veteraner må ikke pulveriseres. Planen må følges opp
 21 med tilstrekkelige budsjettmidler.

22 Venstre vil

- 23 ✓ sikre at soldater som har blitt skadet i internasjonal tjeneste, samt deres nærmeste
- 24 pårørende, får hjelp, også når skaden oppdages etter at tjenesten er avsluttet.
- 25 ✓ øke kompetansen i det sivile helsevesenet knyttet til ivaretagelse av veteraner
- 26 ✓ innføre lik erstatning for lik skade uavhengig av skadetidspunkt (enhetlig
- 27 kompensasjonsordning), og sikre krav til bevisførsel tar høyde for at dokumentasjon
- 28 kan være vanskelig å fremskaffe

29 20.4 Økt samarbeid og aktiv internasjonal deltakelse

30 *“Venstre vil ha et sterkt europeisk*
 31 *forsvarssamarbeid i NATO”*

32 NATO-medlemskapet er grunnmuren i norsk sikkerhets- og forsvarspolitik. Samtidig må det
 33 forsvarspolitiske samarbeidet i Norden og med EU videreutvikles. Europa må ta et større ansvar for

Side: 159

Forfatter: BØ VENSTRE Emne: Kommentar på tekst Dato: 07.02.2017 19.08.24

Avsnitt 20.2 Rekruttering til Forsvaret, side 176, Linje 9 – 15: Dissens, ønsker yrkesforsvar. Støttes ikke

Venstre vil

- ✓ at internasjonale operasjoner som den klare hovedregel skal være forankret i FN
- ✓ at militære operasjoner uten FN-mandat kun skal skje der det foregår utstrakt og uakseptabel voldsbruk mot egne borgere eller andre stater
- ✓ at aktører som begår krigsforbrytelser må straffeforfølges gjennom Den internasjonale straffedomstolen eller spesialdomstoler

20.6 Økt kontroll med våpen

“Venstre vil ha streng kontroll av norsk våpeneksport”

Når våpen og ammunisjon merkes slik at de kan spores tilbake til dem som opprinnelig bestilte våpnene, vil det være mulig å finne ut hvem som formidler våpen til konfliktområder. Venstre vil ha et system for å spore våpeneksport. Instituttet for sluttbrukerklæringer for våpen skal styrkes gjennom bedre internasjonale avtaler, blant annet for å tette eksisterende hull ved tredjelands eksport fra NATO-land slik at våpen ikke skal kunne eksporteres videre uten norsk samtykke.

Venstre vil

- ✓ kreve sluttbrukerklæringer fra alle land vi eksporterer våpen til
- ✓ side stille kravene til eksport av A- og B-materiell
- ✓ ha forbud mot salg av militært materiell til autoritære regimer
- ✓ sikre rapportplikt til norske myndigheter for vedlikeholdsoppdrag og reservedelsleveranser for norske våpen og våpensystemer som en kontrollmekanisme for hvor norske våpen er i bruk
- ✓ gå inn for at norske statseide selskapers eksport fra fabrikker i andre land følger norsk eksportregulering
- ✓ arbeide for et internasjonalt system for merking av våpen og ammunisjon
- ✓ støtte arbeidet for en internasjonal konvensjon om våpenhandel

20.7 Atomvåpen og nedrusting

“Venstre vil være en pådriver for nedrustning”

Målet må være en verden fri for kjernefysiske, biologiske og kjemiske våpen. Norge må være en pådriver for å få alle atommakter til å underskrive og iverksette prøvestansavtalen for atomvåpen, samt starte arbeidet med en global konvensjon som på sikt forbyr atomvåpen i tråd med forpliktelsene gitt i Ikkespredningstraktaten (NPT). Vi mener at Norge må opprettholde våre selvpålagte begrensninger innen NATO og arbeide for å oppheve NATOs strategi for førstebruk av atomvåpen.

Side: 161

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

- 1 Venstre vil arbeide for videre styrking av krigens folkerett, herunder å styrke arbeidet mot landminer
- 2 og klasevåpen og å arbeide for et internasjonalt forbud mot brannvåpen.

3 Venstre vil

- 4 ☒ arbeide for et internasjonalt forbud mot atomvåpen
- 5 ☒ styrke arbeidet med å håndheve og få flere land til å ratifisere konvensjonene om
- 6 forbud mot landminer og klasevåpen
- 7 ☒ styrke arbeidet med å fjerne og destruere landminer og klasebomber
- 8 ☒ arbeide for et internasjonalt forbud mot brannvåpen
- 9 ☒ videreføre arbeidet med en konvensjon om kontroll med håndvåpen

10

Side: 162

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Gjennomstreking Dato: 06.02.2017 18.24.27

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Utheving Dato: 06.02.2017 18.24.27

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 09.02.2017 00.55.22

Vi kan reelt sett ikke oppnå noe med å arbeide for et internasjonalt forbud mot atomvåpen, de fors-vinner den dagen bedre våpen kommer for dagen. Resten av punktene kan flyttes inn i underkapittel 20.6

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Kommentar på tekst Dato: 06.02.2017 18.24.27

Flyttes til under kapittel 20.6

 Forfatter: Tinn VenstreEmne: Innsatt tekst Dato: 06.02.2017 18.24.27

Flyttes til under kapittel 20.6

ÅM-sak 14 Valg av Landsmøteutsendinger (6 + fylkesleder)

Drøfting av ant. observatører som skal sendes fra Telemark Venstre

Saken fremlegges uten innstilling.

§ 1. FORMÅL

Venstre har til formål å arbeide aktivt for Venstres sak i fylket i samsvar med Venstres hovedvedtekter og Venstres program.

§ 2. ORGANISASJON

a) Organer

Telemark Venstre er sammensatt av Venstres lokallag i fylket. Fylkeslagets sentrale organer er fylkesårsmøtet, fylkesstyret og arbeidsutvalget.

b) Tilknyttede organisasjoner

Unge Venstre, som er en selvstendig fylkesorganisasjon med egne vedtekter, er tilknyttet fylkeslaget.

c) Likestilling

For å fremme likestilling mellom kvinner og menn i politisk arbeid, skal begge kjønn som en hovedregel være representert med minst 40 prosent i fylkeslagets styrer, utvalg og komitéer. Regelen gjelder også i forbindelse med valg av delegasjoner til landsmøtet.

§ 3. FYLKESÅRSMØTET

I. Kompetanse og sammensetning

a) Kompetanse

Fylkesårsmøtet er Venstres høyeste myndighet innen fylket.

Årsmøtet bør holdes innen utgangen av februar. Styret kaller inn til møtet med minst en måneds varsel.

Ekstraordinært årsmøte holdes når minst en tredel av lokallagene skriftlig krever det, eller når styret vedtar det.

Ekstraordinært årsmøte kan bare behandle den eller de saker som er angitt i innkallingen til møtet. Det skal innkalles med minst 10 dagers varsel.

De valgte delegater til det ordinære årsmøtet er delegater til det ekstraordinære.

Saksdokumenter sendes lokallag/påmeldte delegater minst 7 dager før årsmøtet.

I innkallingen settes det en frist for påmelding og for å fremme forslag til politiske uttalelser/andre forslag som ønskes tatt opp på årsmøtet. For sent innkomne forslag må ha 2/3 flertall for å kunne bli tatt opp til behandling.

b) Sammensetning og representasjonsrett

Fylkesårsmøtet består av fylkesstyrets medlemmer, av en delegat fra hvert Venstrekvinnelag og hvert Unge Venstre-lag i fylket og av delegater valgt av Venstres lokallag etter følgende regler:

VEDTEKTER FOR TELEMARK VENSTRE

- 1) Antall medlemmer i lokallagene:
Inntil 25 medlemmer: 1 delegat
26-50 medlemmer: 2 delegater
51-100 medlemmer: 3 delegater
Videre 1 delegat for hvert påbegynt 50 medlemmer
og
- 2) *Etter antall stemmer i den enkelte kommune ved siste avholdte valg i fylket:*
Inntil 150 stemmer: 1 delegat
For overskytende antall inntil 1.900; 1 delegat for hvert påbegynt 250
For overskytende antall inntil 7.900; 1 delegat for hvert påbegynt 400
For ytterligere overskytende antall; 1 delegat for hvert påbegynt 700

Medlemstallet beregnes pr 31. desember og bare betalende medlemmer regnes med. I kommuner uten lokallag, men der det er avgitt stemmer for Venstre ved valget, tar årsmøtet stilling til hvem som kan representere kommunen på grunnlag av stemmetall.

Medlemmer av f.eks. valgnemnd har ikke stemmerett med mindre de er valgt som delegater fra sitt lokallag.

Årsmelding og regnskap følger kalenderåret.

II. Arbeidsoppgaver

a) Konstituering

Under konstitueringen ledes møtet av lederen. Møtet oppnevner

- 1) møteledere
 - 2) leder og to andre medlemmer i en fullmaktsnemnd som gir innstilling til årsmøtet om godkjenning av delegatenes fullmakter
 - 3) minst en sekretær som fører møteprotokollen
 - 4) et tellekorps
 - 5) redaksjons-nemnd for politiske uttalelser
 - 6) to personer til å underskrive protokollen.
- Delegater fra lokallag skal ha fullmakter underskrevet av leder og sekretær i lokallaget.

b) Valg av fylkesstyre

Det første og det tredje fylkesårsmøte i stortingsperioden velges leder, politisk nestleder og organisatorisk nestleder.

Resten av fylkesstyret er sammensatt av lokallagslederne.

I tillegg har styret et medlem valgt av Unge Venstre og eventuelt ett medlem valgt av Venstrekvinnelaget.

Styret i lokallaget avgjør vararepresentant(er) for lederen.

c) Valg av VO-utvalg

Fylkesstyret fungerer som VO-utvalg

d) Valg av revisorer

Det første og tredje ordinære fylkesårsmøtet i stortingsperioden velger to personer som ikke er medlemmer eller varamedlemmer til styret til å revidere fylkeslagets regnskap i de to etterfølgende år.

e) Valg av landsmøtedelegater

Hvert fylkesårsmøte velger delegater til Venstres landsmøte med varadelegater.

f) Andre arbeidsoppgaver

Alle ordinære årsmøter skal:

1. Gjennomgå og stemme over styrets forslag til årsmelding og regnskap.
 2. Gjøre vedtak om kontingent for det etterfølgende år.
 3. Behandle og stemme over andre saker som er fremmet i samsvar med vedtektene.
- Styret har ikke stemmerett under behandlingen av regnskapet.*

g) Særlige arbeidsoppgaver i stortingsvalgår

Årsmøtet i stortingsvalgår skal:

1. Behandle og stemme over utkast til stortingsvalgprogram.
2. Vedta en plan for valgarbeidet.

h) Særlige arbeidsoppgaver i fylkestings- og kommunestyrevalgår

Årsmøtet i fylkestings- og kommunestyrevalgår skal:

1. Behandle og vedta et valgprogram for Venstre i fylket i samband med fylkestingsvalget. Fylkesårsmøtet kan imidlertid overlate til et eget program møte å vedta programmet under forutsetning av at dette er valgt etter samme regler som fylkesårsmøtet.
2. Vedta en plan for valgarbeidet.

i) Protokoller

Protokoll for fylkesårsmøtet utarbeides av møtereferent(er), underskrives av to personer (som velges av årsmøtet) og sendes til delegatene, til lederne i de lag som har delegatsrett til årsmøtet og til Venstres Hovedorganisasjon.

j) Valg av valgnemnd

Det andre og det fjerde fylkesårsmøtet i stortingsperioden velger leder og minst fem medlemmer til en valgnemnd som på det etterfølgende fylkesårsmøte kommer med forslag til valg av fylkesleder, organisatorisk nestleder, politisk nestleder samt revisorer. En av kandidatene velges etter innstilling fra Telemark Unge Venstre.

k) Utøvelse av medlemsrettigheter

Et medlem kan bare utøve sine rettigheter i ett fylkeslag (i samme fylke som der personen er medlem i lokallaget).

III. Avstemmingsregler

Møtelederen foreslår avstemmingsmåten, men valg skal foretas skriftlig dersom noen krever det.

Vedtak i andre saker enn de som angår vedtektsendringer gjøres med vanlig flertall.

Dersom stemmetallene for og mot vedtak er like, faller forslaget.

Ved valg av leder og nestledere kreves over halvparten av de avgitte stemmer for å velge en kandidat. Oppnås ikke det ved første votering, skal det være bundet omvalg mellom de to som har fått flest stemmer.

Dersom det er stemmelikhet ved andre valg, skal det foretas loddtrekning.

Stemmesedler ved valg skal inneholde et antall navn som tilsvarer det antall personer som skal velges.

I Venstre er det ikke adgang til å stemme som fullmektig for en ikke-møtende, men stemmeberettiget, delegat.

§ 4. FYLKESSTYRET

a) **Kompetanse**

Fylkesstyret leder fylkeslagets arbeid mellom årsmøtene i samsvar med de vedtak som blir gjort av årsmøtet. Det kommer sammen minst fire ganger mellom hvert ordinære årsmøte og ellers så ofte lederen eller minst 2/5 av arbeidsutvalget eller minst 2/5 av styret krever det. Styret er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene, deriblant lederen eller en av nestlederne er til stede.

Lederen kaller styret sammen og leder møtene.

b) **Sammensetning**

Fylkesstyret består av årsmøtevalgt leder, politisk nestleder og organisatorisk nestleder, resten av fylkesstyret er sammensatt av lokallagslederne. I tillegg har styret et medlem valgt av Unge Venstre og eventuelt et medlem valgt av Venstrekvinnelaget. Styret i lokallaget avgjør vararepresentant(er) for lederen.

c) **Arbeidsoppgaver**

Styret skal ta initiativ til å få i gang et effektivt arbeid i lagene. Det skal ha som særlig oppgave å arbeide for at det blir etablert lokallag i alle kommuner, at det i god tid foran kommunestyrevalg blir oppstilt egne valglister og vedtatt egne valgprogrammer og at nominasjon til stortingsvalg og fylkestingsvalg blir forberedt i god tid.

Nominasjonsmøtet holdes innen utgangen av februar og innkalles med en måneds varsel, jf. § 7.

Styret skal til hvert årsmøte legge fram melding om virksomheten i fylkeslaget sammen med revidert regnskap for fylkeslaget. Årsmelding og regnskap fra fylkeslaget skal sendes Venstre senest en måned før Venstres landsmøte tar til.

Kontingenten innbetales til hovedorganisasjonen innen de frister og retningslinjer landsstyret setter.

Styret plikter å følge opp vedtektene, arbeidsoppgaver og retningslinjer og fordele ansvar deretter.

d) **Programbehandling**

Forslaget til stortingsvalgprogram blir sendt lokallagene til drøfting før det behandles på fylkesårsmøtet.

I god tid før fylkestingsvalg skal styret, eller fylkesårsmøtet, oppnevne en programnemnd som skal komme med forslag til fylkesprogram for Venstre i samband med fylkestings- og kommunestyrevalg. Forslaget fra nemnda skal sendes til lokallagene til drøfting før det sluttbehandles av fylkesårsmøtet eller av et eget program møte. Fylkesprogrammet skal være retningsgivende for utformingen av de lokale valgprogrammer og for arbeidet til Venstres representanter til fylkestinget.

e) **Protokoller**

Protokoll fra styrets forhandlinger skal sendes til styrets medlemmer og til Venstres Hovedorganisasjon.

f) **Avstemmingsregler**

Styret følger de samme avstemmingsregler som årsmøtet.

§ 5. ARBEIDSUTVALGET

a) **Kompetanse**

Arbeidsutvalget leder Venstrearbeidet i fylket mellom fylkestyremøtene i samsvar med vedtak som blir gjort av fylkestyret og fylkesårsmøtet. Det kommer sammen så ofte lederen eller et annet medlem finner det formålstjenlig. Det er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er til stede. Lederen kaller arbeidsutvalget sammen og leder møtene.

b) **Sammensetning**

Arbeidsutvalget består av lederen, politisk nestleder og organisatorisk nestleder.

c) **Avstemmingsregler**

Arbeidsutvalget følger de samme avstemmingsregler som årsmøtet.

§ 6. SAMARBEID MELLOM FYLKESLAGET OG REPRESENTANTER I FYLKESTINGET

Foran hvert møte i fylkestinget kommer Venstres representanter og fylkestyret sammen for å drøfte viktige saker som angår representantenes og fylkestyrets arbeid. Møtene innkalles av lederen av fylkestingsgruppa i samarbeid med fylkeslederen. Lederen av fylkestingsgruppa leder møtene. På særskilt møte drøftes konstituering av fylkestinget og de valg fylkestinget skal foreta.

§ 7. NOMINASJON

Nominasjonsmøter i Venstre i forkant av Stortings- og fylkestingsvalg skal avholdes innen utgangen av februar i det året valget finner sted.

Nominasjonsmøtets sammensetning skal baseres på to forhold:

a) **Antall medlemmer i lokallagene:**

Inntil 25 medlemmer: 1 delegat
26-50 medlemmer: 2 delegater
51-100 medlemmer: 3 delegater
Videre 1 delegat for hvert påbegynt 50 medlemmer

og

b) **Antall stemmer ved siste tilsvarende valg i den enkelte kommune legges til grunn for representasjonsrett etter stemmetallet:**

Inntil 150 stemmer: 1 delegat
For overskytende antall inntil 1.900; 1 delegat for hvert påbegynt 250
For overskytende antall inntil 7.900; 1 delegat for hvert påbegynt 400
For ytterligere overskytende antall; 1 delegat for hvert påbegynt 700

Medlemstallet beregnes pr. 31. desember i året før nominasjonsmøtet avholdes og bare betalende medlemmer regnes med.

For lag som velger å nominere før årsskiftet, tas det utgangspunkt i medlemstallet pr. 1. november.

Et medlem kan bare delta på nominasjonsmøte i ett fylkeslag.

c) Nominasjonsnemnd

Fylkesstyret/fylkesårsmøtet oppnevner nominasjonsnemnd minst ett år før nominasjonsfristen.
Sentralstyret utarbeider veiledning for nominasjonsprosessen.

d) Innkalling til nominasjonsmøte

Fylkesstyret/nominasjonsnemnda kaller inn med minst en måneds varsel.

e) Stemmerett på nominasjonsmøtet

Stemmerett på nominasjonsmøtet har valgte delegater fra Venstres lokallag.
I kommuner uten lokallag, men der det er avgitt stemmer for Venstre ved valget, tar nominasjonsmøtet stilling til hvem som kan representere kommunen på grunnlag av stemmetall.
Medlemmer i nominasjonsnemnda, medlemmer i fylkesstyret o.a. har ikke stemmerett på nominasjonsmøtet med mindre de er valgt som delegater fra sine lokallag.
Avstemming skjer som gjengitt i bestemmelsene for årsmøtet.

f) Konstituering

Under konstitueringen ledes møtet av fylkesleder.

Møtet oppnevner:

- 1) møteledere
- 2) leder og to andre medlemmer i en fullmaktsnemnd som gir innstilling til nominasjonsmøtet om godkjenning av delegatenes fullmakter*
- 3) minst en sekretær som fører møteprotokollen
- 4) et tellekorps
- 5) to personer til å underskrive protokollen/listeforslaget

** Alle delegater fra lokallag skal ha fullmakter underskrevet av leder og sekretær i lokallaget.*

g) Valg av delegater til nominasjonsmøtet i fylket

Valg av delegater skjer på lokalt nominasjonsmøte i den enkelte kommune.
Lokalt nominasjonsmøte kalles inn med 14 dagers varsel gjennom skriftlig invitasjon til alle medlemmer i lokallaget.
Stemmerett på dette møtet har alle medlemmer av Venstres lokallag i kommunen, jf. normalvedtekter for lokallag § 5.

§ 8. VEDTEKTENE

Disse vedtektene endres av fylkesårsmøtet når minst to tredeler stemmer for det.

Forslag til vedtektsendringer legges på forhånd fram for fylkesstyret og sendes ut senest innen en måned før fylkesårsmøtet til de tilknyttede organisasjoners fylkesstyre og Venstres lokallag i fylket.

Før endringene trer i kraft må de være godkjent av Venstres sentralstyre. Et eventuelt avslag på godkjenning i sentralstyret kan ankes til landsstyret.

**Lokallagenes representasjon ved Årsmøte i Telemark Venstre
2017**

HUSK at kontingenten må være betalt for 2017 for at en delegat skal kunne godkjennes!

Kom. nr.:	Lokallag	Ant. betalende medl. pr. 31. des.	Stemmer v/Fylkesting 2015	Medlm. repr.	Stemme repr.	SUM repr.
0805	Porsgrunn	30	571	2	3	5
0806	Skien	59	763	3	4	7
0807	Notodden	27	164	2	2	4
0811	Siljan	0	13	0	1	1
0814	Bamble	13	134	1	1	2
0815	Kragerø	16	170	1	2	3
0817	Drangedal	15	72	1	1	2
0819	Nome	5	79	1	1	2
0821	Bø	36	388	2	2	4
0822	Sauherad	15	106	1	1	2
0826	Tinn	7	44	1	1	2
0827	Hjartdal	0	8	0	1	1
0828	Seljord	13	40	1	1	2
0829	Kviteseid	10	45	1	1	2
0830	Nissedal	0	3	0	1	1
0831	Fyresdal	0	7	0	1	1
0833	Tokke	0	10	0	1	1
0834	Vinje	9	40	1	1	2
SUM		255	2 657	18	26	44

Fylkesårsmøtet består av fylkesstyrets medlemmer, av en utsending fra hvert Venstrekvinnelag og hvert Unge Venstre-lag i fylket og av utsendinger valgt av Venstres lokallag etter følgende regler:

Repr. etter medlemmer:	Antall stemmer ved sist Stortings-/Fylkestings-valg:
Inntil 25 medlemmer: 1 utsending	Inntil 150 stemmer: 1 utsending
26-50 medlemmer: 2 utsendinger	For overskytende antall inntil 1.900; en utsending for hvert påbegynt 250
51-100 medlemmer: 3 utsendinger	For overskytende antall inntil 7.900; en utsending for hvert påbegynt 400
Videre 1 utsending for hvert påbegynt 50 medlemmer.	For ytterligere overskytende antall; en utsending for hvert påbegynt 700

Medlemstallet beregnes pr 31. desember og bare betalende medlemmer regnes med.

I kommuner uten lokallag, men der det er avgitt stemmer for Venstre ved valget, tar årsmøtet stilling til hvem som kan representere kommunen på grunnlag av stemmetall.

ÅRSMØTE I TELEMARK VENSTRE 2017

11. - 12. febr Norsjø Hotell, Akkerhaugen

					Sum Antall : 41 25 41 35 35				
Nr	Navn	E-post	Tlf	Lokallag	Års-møte	Rom	Lunsj lørd	Middag lørdag	Lunsj søndag
1	Marius Netten Skeie	mariusskeie@gmail.com	952 75 924	Tinn	X	X	X	X	X
2	Torgeir Fossli	torgeir@fossli.info	906 88 515	Telemark Venstre	X	X	X	X	X
3	Thomas Torgersen	thomasntorgersen@gmail.com	416 36 616	Tinn	X	X	X	X	X
4	Solfrid Rui Slettebakken	solfridrui@yahoo.no	994 21 814	Kragerø	X	X	X	X	X
5	Arvid Slettebakken	arvsle@gmail.com	926 41 343	Kragerø	X	D	X	X	X
6	Trine Jørgensen Dahll	trinejo@gmail.com	982 07 160	Kragerø	X	X	X	X	X
7	Olav Lahus	olav@lahus.net	414 89 194	Bø	X		X	X	X
8	Evy Beate Tveter	evyvteter@gmail.com	477 12 035	Bø	X		X	X	X
9	Jon Kvisli	jon.kvisli@usn.no	926 53 631	Bø	X		X	X	X
10	Bergit Askildt Myrjord	bmyrjord@gmail.com	992 36 215	Bø	X		X	X	X
11	Olav Kasland	olav.kasland@bo.kommune.no	995 99 483	Bø	X		X	X	X
12	Kjersti Bjurstrøm	kjersti.bjurstrom@hotmail.com	415 69 017	Porsgrunn	X	X	X	X	X
13	Ole Mathisen	olmat@online.no	415 14 122	Porsgrunn	X	D	X	X	X
14	Atle Rui	atle.rui@sykehuspartner.no	979 75 345	Telemark Venstre	X	X	X	X	X
15	Siren Johanne Johnsen	venstresiren@gmail.com	917 14 558	Porsgrunn	X		X		
16	Per Solli	pesoll2@online.no	913 12 584	Porsgrunn	X		X		
17	Arnt Olav Brødsjø	ao.brodsjo@kebas.no	976 97 069	Drangedal	X	X	X	X	X
18	Vebjørn Stigen Helland	vebjorn.s@hotmail.com	958 69 541	Drangedal	X	X	X	X	X
19	Margit Elise Karlsen	itbri@online.no	905 26 282	Seljord	X		X		
20	Borgny Tøfte	patoe@online.no	992 38 045	Seljord	X		X		
21	Terese Kolberg Seynaeve	teresekolberg@gmail.com	936 93 947	Bamble	X	X	X	X	X
22	Steinar Sæland	steinar@saeland.no	908 33 840	Sauherad	X		X	X	X
23	Ingrid Åmlid	lnngrid@gmail.com	900 67 776	Telemark Unge Vens	X	X	X	X	X
24	Emilie Korneliussen	emiliekorneliussen@gmail.com	975 61 454	Telemark Unge Vens	X	D	X	X	X
25	Ann Beth La-Force	alafor@online.no	911 63 129	Porsgrunn	X		X		
26	Vidar Oterkiil	vidar.oterkiil@vichotel.no	909 94 721	Porsgrunn	X	X	X	X	X
27	Eli Taugbøl	eli.gullsmed@gmail.com	996 47 076	Telemark Venstre	X	X	X	X	X
28	Tov Sollid	neset187@gmail.com	971 96 899	Kviteseid	X	X	X	X	X
29	Tor Arne Mælen	tor.arne.melen@eivt.no	991 13 000	Kviteseid	X	X	X	X	
30	Dag Yngland	dagyngland@yahoo.no	464 62 970	Bamble	X	X	X	X	X
31	Kenneth Berg	venstrekeneth@hotmail.com	920 50 359	Skien	X	X	X	X	X
32	Hanne Slåttun	olaug2000@hotmail.com	918 11 609	Skien	X	D	X	X	X
33	Lars Solbakken	la-solba@online.no	916 82 998	Skien	X	X	X	X	X
34	Sigmy Gjørum	signy.gjaerum@gmail.com	926 97 761	Skien	X	X	X	X	X
35	Geir Arild Tønnessen	geir.arild.tonnessen@skien.kommune	907 37 373	Skien	X	X	X	X	X
36	Albert Poliku Islam	skopje_82@hotmail.com	480 00 887	Skien	X	X	X	X	X
37	Asbjørn Hovstø	asbjorn.hovsto@venstre.no	951 48 828	Skien	X	X	X	X	X
38	Eva Berg	evaale@online.no	993 08 503	Skien	X	X	X	X	X
39	Børge Skårdal	bs@vest-telemark.no	970 37 989	Vinje	X	X	X	X	X
40	Stein Kinserdal	stein.kinserdal@siv.no	901 97 812	Skien	X		X		X
41	Øyvind Lexau	lexau@epost.no	915 50 676	Notodden	X	X	X	X	X
42									

FULLMAKT

På årsmøtet i _____ Venstre den _____ er følgende personer valgt til utsendinger til **ÅRSMØTE I TELEMARK VENSTRE 2017**:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

Observatører

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Møtet var kunngjort:

Pr e-post datert: _____

Alt. Kunngjøring i _____ (avis)
med annonse den _____

Alt. ved brev til medlemmer datert: _____

Møteleder:

sign

sign

sign